

มาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ช่วยบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบที่
ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

นางสาวชมพูนุท ขาวนวล

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของเอกัตศึกษาที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของเอกัตศึกษาที่ส่งผ่านทางคณะที่สังกัด

The abstract and full text of individual study in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)

are the individual study authors' files submitted through the faculty.

หัวข้อเอกัตศึกษา มาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ช่วยบรรเทาภาระภาษี
ให้กับแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

โดย นางสาวชมพูนุท ขาวนวล

รหัสประจำตัว 628 01110 34

หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชา ภาษีอากร

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล

ปีการศึกษา 2563

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เอกัตศึกษาดังนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

ลงชื่อ..........อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล)

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมุ่งเน้นในเรื่องมาตรการการบรรเทาภาระภาษีสำหรับแรงงานในระบบเป็นสำคัญ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นได้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของแรงงานในระบบรวมถึงประชาชนทั่วไปด้วย ดังนั้นแล้วในหลายประเทศจึงใช้มาตรการทางภาษีเพื่อบรรเทาภาระค่าภาษีรวมถึงภาระค่าใช้จ่ายให้แก่แรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป

จากการศึกษาพบว่าสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่รัฐบาลให้กับแรงงานในระบบนั้นยังคงไม่เพียงพอและยังไม่ครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย ที่มีมาตรการในการบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบ โดยการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการทำงานที่บ้านในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษี สำหรับของประเทศไทยนั้น มีเพียงการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การหักค่าลดหย่อนประกันสุขภาพตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 25,000 บาท และการปรับลดอัตราเงินสมทบประกันสังคม แต่ด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นอาจทำให้แรงงานในระบบขาดสภาพคล่องทางการเงินจึงไม่สามารถซื้อค่าเบี้ยประกันสุขภาพได้ อีกทั้งยังมีแรงงานในระบบอีกหลายรายที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเป็นบุคลากรทางการแพทย์หรือเป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีดังกล่าว โดยหลักแล้วแรงงานในระบบจึงเหลือเพียงการหักค่าลดหย่อนจากเงินสมทบประกันสังคม ซึ่งไม่เพียงพอและยังไม่ครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าควรที่จะนำมาตรการการบรรเทาภาระภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียมาปรับใช้กับประเทศไทย โดยเฉพาะการหักค่าใช้จ่ายสำหรับการทำงานที่บ้าน เพื่อให้ครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการยกเว้นภาษีสำหรับผลประโยชน์ที่นายจ้างจ่ายให้แก่แรงงานในระบบ เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งจะช่วยบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบได้ การใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบนั้น นอกจากจะช่วยให้แรงงานในระบบนั้นสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ในช่วงเศรษฐกิจอันย่ำแย่แล้ว ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรตามหลักภาษีอากรที่ดีอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษานับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร. ศุภลักษณ์ พิณีภูวตล ที่ให้ความเมตตาเข้ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเอกัตศึกษา และให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้เขียนตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ เอกัตศึกษานับนี้จะเสร็จสมบูรณ์ลุล่วงไม่ได้เลยหากปราศจากความกรุณาของอาจารย์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านคณบดี ท่านผู้อำนวยการหลักสูตร คณาจารย์ รวมถึงเจ้าหน้าที่หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่าน ตลอดจนห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการส่งหนังสือผ่านทางไปรษณีย์ เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อันเป็นอุปสรรคต่อการใช้ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ แต่ทางห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ก็ได้เตรียมแผนการเพื่อแก้ไขอุปสรรคดังกล่าวนี้ให้แก่ผู้เขียนได้เป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้เขียนได้มีข้อมูลเพื่อใช้ในการทำเอกัตศึกษาได้เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณบิดา มารดาและน้องชายที่ให้ความรัก ความเข้าใจ ดูแลและกำลังใจในยามที่ท้อแท้ ครอบครัวของผู้เขียนจึงเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในทุก ๆ ความสำเร็จ และขอบคุณรุ่นพี่และศิษย์เก่าทุกคนที่ได้แบ่งปันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในทุก ๆ วิชา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ศศ.ม. รุ่นที่ 22 ที่ให้ความช่วยเหลือและรับฟังทุกปัญหา บางครั้งก็ช่วยคิดหาแนวทางแก้ไขทำให้การทำเอกัตศึกษานับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

หากเอกัตศึกษานับนี้มีประโยชน์ประการใด ๆ ผู้เขียนมอบให้เป็นคุณความดีแก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และครูอาจารย์ทุกท่านของผู้เขียน แต่หากมีส่วนใดบกพร่อง ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญแผนภาพ	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 สมมติฐาน	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิดและหลักการทั่วไป.....	6
2.1 การกำหนดลักษณะของแรงงานในระบบกฎหมายไทย	6
2.1.1 ความหมายและการจำแนกประเภทของแรงงานในประเทศไทย	6
2.1.2 สิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับ	7
2.2 ความจำเป็นและหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีที่รัฐนำมาใช้ในการกำหนดบทบัญญัติ.....	16
2.2.1 ความจำเป็นในการจัดเก็บภาษีอากร	17
2.2.2 หลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี	22
2.2.3 หลักความชอบด้วยกฎหมายและหลักความเสมอภาคทางภาษี	24
2.3 หลักการภาษีและความหมายของการบรรเทาภาระภาษี.....	27
2.3.1 ความหมายและลักษณะของภาระภาษี.....	28
2.3.2 ประเภทของการบรรเทาภาระภาษี.....	28
2.3.2.1 การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน.....	28
2.3.2.2 การยกเว้นภาษี.....	32
2.3.2.3 การเครดิตภาษี.....	33
2.3.2.4 การปรับลดอัตราภาษีและฐานภาษี.....	34

2.3.2.5 บทวิเคราะห์ลักษณะและความแตกต่างของการบรรเทาภาระภาษี ที่มีผลต่อจำนวนค่าภาษี.....	36
2.3.3 การผลักภาระภาษี.....	42
2.3.4 ความจำเป็นในการบรรเทาภาระภาษี.....	43
2.4 หลักการเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	44
2.4.1 โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	44
2.4.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีแรงงานในระบบ.....	49
2.4.3 ค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีแรงงานในระบบ.....	53
บทที่ 3 มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบที่ได้รับ ผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	57
3.1 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทย	57
3.1.1 กรณีแรงงานในระบบ.....	57
3.1.2 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายกรณีประชาชนทั่วไปรวมทั้ง แรงงานนอกระบบ.....	62
3.1.3 บทวิเคราะห์มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบ และประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบ.....	76
3.2 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและบรรเทาภาระภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์....	79
3.2.1 ความหมายและประเภทของลูกจ้าง	79
3.2.2 หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแรงงานในระบบ	81
3.2.3 มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีการระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	85
3.3 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและบรรเทาภาระภาษีของประเทศออสเตรเลีย ..	91
3.3.1 ความหมายและประเภทของลูกจ้าง	91
3.3.2 หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแรงงานในระบบ	92
3.3.3 มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีการระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	94
3.4 บทวิเคราะห์มาตรการบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ.....	101
บทที่ 4 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา.....	109
4.1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับมาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	109

4.1.1 ปัญหาการขาดมาตรการทางภาษีในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนและ ค่าใช้จ่ายที่ไม่ครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในสถานการณ์ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	109
4.1.2 ปัญหาความไม่เพียงพอในการหักค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่าย.....	110
4.2 แนวทางแก้ไขปัญหา.....	114
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	123
5.1 บทสรุป.....	123
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	124
บรรณานุกรม.....	126

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

- 1 กราฟแสดงการเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่ละปี.....3

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	การเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่ละปี.....	3
2	สรุปสิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับจากกฎหมายแต่ละฉบับ.....	14
3	การเปรียบเทียบการบรรเทาภาระภาษีแต่ละประเภท.....	36
4	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	47
5	สรุปรายการค่าลดหย่อนภาษีประจำปีภาษี 2563.....	55
6	สรุปอัตราเงินสมทบสำหรับผู้ประกันตนมาตรา 33 (ลูกจ้าง) ปี 2563-2564.....	61
7	สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและ ประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบ.....	77
8	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์.....	82
9	สรุปหลักเกณฑ์และเงื่อนไขกรณีผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ที่จำเป็นต้องทำงานระยะไกล (Working Remotely).....	88
10	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย.....	93
11	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย.....	93
12	เกณฑ์การคำนวณการหักค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้าน (Work from home).....	96
13	สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย.....	99
14	สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบของประเทศไทยเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และ ประเทศออสเตรเลีย.....	102
15	เปรียบเทียบมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแต่ละประเทศ.....	106
16	เปรียบเทียบอัตราส่วนมาตรการการบรรเทาภาระภาษีของแต่ละประเทศ.....	112
17	สรุปการหักค่าใช้จ่ายของสาธารณรัฐสิงคโปร์.....	115
18	สรุปการหักค่าใช้จ่ายของประเทศออสเตรเลีย.....	116
19	ตัวอย่างการประเมินค่าใช้จ่ายไฟฟ้านำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในการทำงานที่บ้าน.....	117
20	ตัวอย่างการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหากมีการปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุด ของอัตราภาษี.....	121

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 เกิดการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ในเวลาต่อมา จีนและองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ระบุว่า ไวรัสชนิดนี้คือ "เชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่" ซึ่งเชื่อว่ามีต้นตอมาจากตลาดสดที่ขายอาหารทะเลและอาหารป่าในเมืองอู่ฮั่น โดยหลังจากเก็บตัวอย่างไวรัสจากคนไข้นำไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ¹ สำหรับประเทศไทยรู้จักไวรัสในตระกูลนี้มาแล้วจากโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง หรือ โรคซาร์ส (Severe Acute Respiratory Syndrome - SARS) ซึ่งมีสาเหตุจากเชื้อไวรัสโคโรนา และพบการระบาดครั้งแรกปลายปี ค.ศ. 2002 ที่ประเทศจีนเช่นกัน ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในโลกที่พบผู้ติดเชื้อไวรัส² โคโรนาสายพันธุ์ใหม่นอกจีนแผ่นดินใหญ่ โดยกระทรวงสาธารณสุขสุพรรณบุรีเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 พบว่ามีผู้ได้รับการยืนยันว่าติดเชื้อรายแรกเป็นนักท่องเที่ยวหญิงชาวจีน อายุ 61 ปีเดินทางมาจากเมืองอู่ฮั่นถึงไทยวันที่ 3 มกราคม 2563 โดยเจ้าหน้าที่ได้ตรวจพบจากการคัดกรองด้วยเครื่องเทอร์โมสแกน จากนั้นได้ถูกนำตัวเข้ารับการรักษาที่สถาบันบำราศนราดูรจนหายและตรวจไม่พบเชื้อ ก่อนที่จะเดินทางกลับจีนวันที่ 18 มกราคม 2563 ประเทศไทยเผชิญอยู่กับวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นระยะเวลาเกือบ 1 ปี และดูเหมือนว่าสถานการณ์กำลังจะดีขึ้นแต่ก็กลับชะงักลงอีกครั้ง หลังจากพบผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอีกในระลอกที่ 2 เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2563³ ซึ่งเป็นวันที่พบหญิงไทยวัย 67 ปี อาชีพค้าขายที่ตลาดกลางกุ้ง ในตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร ติดเชื้อโดยไม่มีประวัติการเดินทางออกนอกประเทศ ซึ่งหมายความว่าผู้ติดเชื้อรายนี้ไม่ได้เป็น "ต้นเชื้อ" ทางกรมควบคุมโรคจึงได้พยายามค้นหาต้นเชื้อหรือสาเหตุการติดเชื้อของหญิงรายนี้ ซึ่งคาดว่าเป็นการติดเชื้อจากแรงงานชาวจีนในตลากลางกุ้ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแรงงานจีนมาอยู่อย่างหนาแน่น นอกจากนี้ยังพบอีกว่าการกระจายของเชื้อในรอบนี้ไม่ใช่สายพันธุ์จากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนแล้ว แต่กลายพันธุ์เป็นสายพันธุ์ G⁴ ซึ่งแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วมากกว่าสายพันธุ์ดั้งเดิม 8 - 9 เท่าตัว จึงเป็นเหตุให้คนไทยกลับมาเผชิญกับวิกฤตการณ์ของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกครั้ง ซึ่ง ณ วันที่ทำวิจัยฉบับนี้สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก็ยังคงไม่มีแนวโน้มที่จะมีจำนวนผู้ติดเชื้อลดลง แม้ว่าจะมีวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อ

¹ บีบีซี, "โควิด-19: ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ภัยคุกคามชาวโลกปี 2020" [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/international-55217851>

² เรื่องเดียวกัน

³ บีบีซี, "โควิด-19: สธ. ประกาศการระบาดระลอกใหม่ในไทย ผู้ติดเชื้อจากกรณีสมุทรสาครเกือบ 700 รายใน 3 วัน" [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/thailand-55383363>

⁴ PPTV Online, "เตือนโควิด-19 ระบทรอบ 2 หนักกว่าเดิม" [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.pptvhd36.com>

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านการทดลองในคนในระยะที่ 3⁵ และมีการอนุมัติให้ใช้เป็นกรณีฉุกเฉินอยู่ในหลายประเทศ ในเวลานี้มีอยู่ด้วยกัน 6 ตัวด้วยกัน คือ ไฟเซอร์/ไบออนเทค, โมเดอร์นา, แอสตราเซนeca, สปุตนิกวี, ซิโนฟาร์ม และซิโนแวค ซึ่งสำหรับประเทศไทยนั้น กระทรวงสาธารณสุขมีการจัดหาวัคซีนโควิด 19 เร่งด่วน 2 ล้านโดสจากซิโนแวค ประเทศจีน⁶ ซึ่งคาดว่าจะทยอยฉีดให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และกลุ่มเสี่ยง 5 จังหวัดที่เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดก่อน อย่างไรก็ตามการฉีดวัคซีนโควิด 19 ไม่ว่าจะมาจากบริษัทผลิตวัคซีนใดก็ตามยังคงมีความเสี่ยงที่อาจเกิดผลข้างเคียงต่าง ๆ ได้ในอนาคต ด้วยเหตุความไม่แน่นอนของสถานการณ์โรคระบาดนี้ จึงทำให้บริษัทต่าง ๆ ในประเทศไทยมีการปรับลักษณะการทำงานให้กับแรงงานในระบบเพื่อป้องกันการระบาดของโรค เช่น การประกาศให้มีการทำงานที่บ้าน (work from home) การประชุมออนไลน์ รวมถึงการปรับลดวันทำงานลงพร้อมกับการปรับลดเงินเดือน โบนัส และสวัสดิการที่เคยให้แก่แรงงานในระบบลง เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศไทยทำให้บริษัทต่าง ๆ ในประเทศไทยมีรายรับลดลง⁷ แรงงานในระบบในบริษัทต่าง ๆ จึงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นี้ไปด้วย แม้ว่าจำนวนผู้ติดเชื้อจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทยจะไม่ได้มีจำนวนสูงสุดหรืออยู่ในลำดับต้น ๆ เมื่อเทียบกับจำนวนผู้ติดเชื้อในต่างประเทศ แต่ก็ทำให้เศรษฐกิจในประเทศย่ำแย่และได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงที่สุดในรอบหลาย ๆ ปีที่ผ่านมาและยังไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง จึงส่งผลให้แรงงานในระบบได้รับผลกระทบและแบกรับภาระมากกว่าทุก ๆ ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม มาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อช่วยเหลือแรงงานในระบบ เช่น การเลื่อนกำหนดเวลายื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี การยกเว้นภาษีสำหรับค่าตอบแทนของบุคลากรทางการแพทย์ การเพิ่มวงเงินหักลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพ เป็นต้น แต่มาตรการดังกล่าวเหล่านี้ก็ยังไม่เพียงพอและยังไม่ครอบคลุมถึงความจำเป็นในการทำงานให้กับแรงงานในระบบ

นอกจากนี้หากพิจารณาในเรื่องของข้อมูลสถิติการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากฐานข้อมูลของกรมสรรพากรตามตารางที่ 1 และแผนภาพที่ 1 พบว่า กรมสรรพากรมีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราที่เพิ่มขึ้นและลดลงตั้งแต่ในช่วงปีงบประมาณ 2558 – 2563

⁵ มติชนออนไลน์, “พิเคราะห์ ‘ข้อดี-ด้อย’ ของวัคซีนโควิดจากจีน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.matichon.co.th/foreign/news_2526551

⁶ สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ, “เปิดรายละเอียดการใช้วัคซีนโควิด19 แบบเร่งด่วนจากจีนถึงไทย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.hfocus.org/content/2021/01/20833>

⁷ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามของปี 2563 และแนวโน้มปี 2563 - 2564” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=10956&filename=QGDP_report

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่ละปี⁸

ข้อมูลการจัดเก็บภาษี
ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากรปีงบประมาณ 2558 - 2563

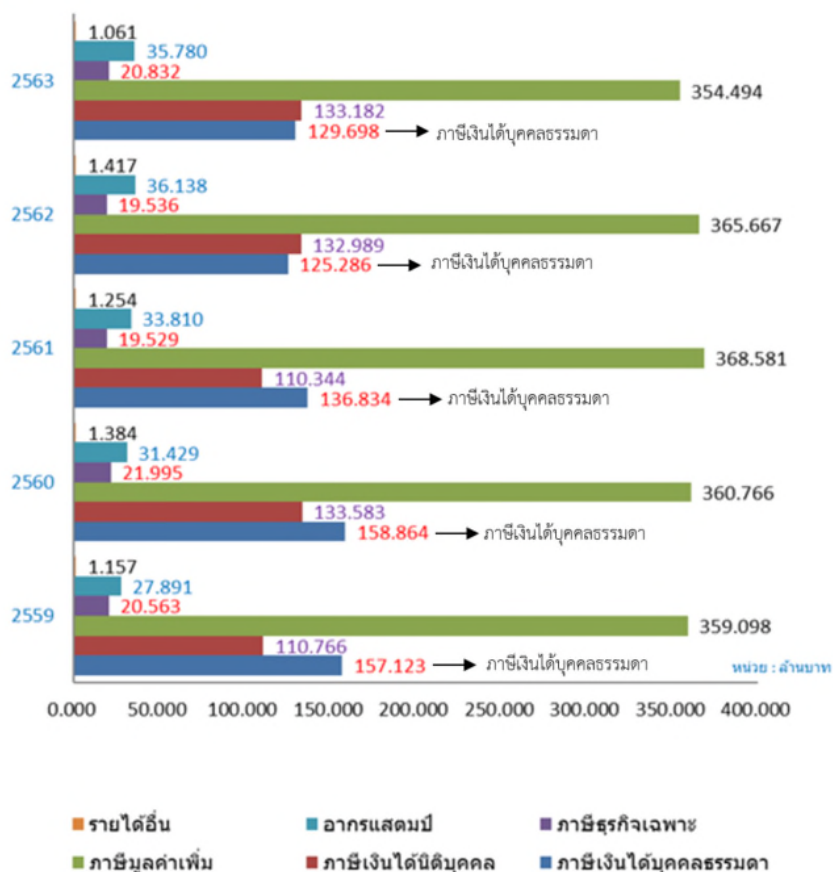
หน่วย : ล้านบาท

ประเภทภาษี	2559	เปรียบเทียบ กับปีก่อน	2560	เปรียบเทียบ กับปีก่อน	2561	เปรียบเทียบ กับปีก่อน	2562	เปรียบเทียบ กับปีก่อน	2563	เปรียบเทียบ กับปีก่อน
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	157,123	-1.17	158,864	1.11	136,834	-13.87	125,286	-8.44	129,698	3.52

แผนภาพที่ 1 กราฟแสดงการเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่ละปี⁹

ผลการจัดเก็บย้อนหลัง 5 ปี

ปีงบประมาณ

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำเนื่องจากเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ไม่สอดคล้องกับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้เสียภาษีรวมถึงแรงงานในระบบนั้น แม้จะมีเงินได้ลดลงเนื่องจากการมีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากวิกฤตการณ์

⁸ กรมสรรพากร, “ข้อมูลการจัดเก็บภาษีปี 2558-2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 24 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

http://webinter.rd.go.th/yala/fileadmin/user_upload/yala/vat/yon_5_year/2563/59_63.htm

⁹ กรมสรรพากร, “กราฟแสดงผลการจัดเก็บภาษีแยกตามประเภทภาษี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 24 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

http://webinter.rd.go.th/yala/fileadmin/user_upload/yala/vat/yon_5_year/2563/163.png

ดังกล่าว แต่ยังคงต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่ต่างจากเดิม ด้วยเหตุนี้จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้เขียนมุ่งเน้นศึกษาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มมาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ว่าจะเป็นการหักค่าลดหย่อนหรือหักค่าใช้จ่ายให้เพียงพอและครอบคลุมถึงวิธีการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่อแรงงานในระบบ
- 2) เพื่อศึกษาถึงความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบ
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาและบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบได้มากขึ้น

1.3 สมมติฐาน

มาตรการบรรเทาภาระทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายให้กับแรงงานในระบบช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่เพียงพอและยังไม่ครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในช่วงเวลาดังกล่าว

1.4 ขอบเขตการศึกษา

เอกัตศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับประเทศไทย ตลอดจนเสนอแนะมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่คาดว่าจะสามารถช่วยเหลือแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมถึงการหักค่าลดหย่อนหรือหักค่าใช้จ่าย โดยศึกษามาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของต่างประเทศที่อาจจะนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้จะใช้วิธีการศึกษาทางเอกสาร รวมทั้งการค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การบรรเทาภาระภาษี และศึกษามาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยและต่างประเทศ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียงและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อหาข้อสรุปของการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็นในการเพิ่มมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยสำหรับแรงงานในระบบ
- 2) ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่อแรงงานในระบบรวมถึงข้อดีและข้อเสียของมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยสำหรับแรงงานในระบบ
- 3) เสนอแนวทางแก้ไข ปรับปรุงมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายให้กับแรงงานในระบบได้มากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิดและหลักการทั่วไป

2.1 การกำหนดลักษณะของแรงงานในระบบกฎหมายไทย

การจ้างแรงงานในประเทศไทยถือเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ รวมถึงการดำเนินธุรกิจในทุก ๆ ประเภทให้สำเร็จตามเป้าหมายของนายจ้างหรือเจ้าของธุรกิจนั้น ๆ เมื่อธุรกิจจำเป็นต้องมีการขยายฐานการผลิตหรือขยายกิจการ กำลังแรงงานคนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจ อีกทั้งยังส่งผลต่อเศรษฐกิจภายในประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ สำหรับประเทศไทย การจ้างงานแรงงานคนมีทั้งแบบการจ้างแรงงานตามกฎหมายแรงงานหรือที่เรียกว่า แรงงานในระบบ และการจ้างงานแรงที่อยู่นอกระบบกฎหมายแรงงานหรือที่เรียกว่า แรงงานนอกระบบ

2.1.1 ความหมายและการจำแนกประเภทของแรงงานในประเทศไทย

แรงงานในประเทศไทยสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ แรงงานในระบบ และแรงงานนอกระบบ¹⁰

แรงงานในระบบ หมายถึง แรงงานที่ทำงานในระบบการจ้างงานที่ได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนที่แน่นอน และการคุ้มครองสวัสดิการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งได้รับสิทธิคุ้มครองจากการประกันสังคม การประกันสุขภาพ และการประกันสุขภาพ ซึ่งโดยหลักแล้วขอบเขตของแรงงานในระบบจะพิจารณาได้จากผู้ที่อยู่ในขอบเขตความคุ้มครองของกฎหมาย เช่น กฎหมายประกันสังคม กล่าวคือ นายจ้างที่มีการจ้างงานลูกจ้าง จะต้องมีการขึ้นทะเบียนนายจ้างพร้อมกับขึ้นทะเบียนลูกจ้างเป็นผู้ประกันตน และเมื่อมีการรับลูกจ้างใหม่เพิ่มขึ้น ก็ต้องแจ้งขึ้นทะเบียนลูกจ้างใหม่เช่นกัน ลูกจ้างจึงมีสถานะเป็นแรงงานในระบบที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เป็นต้น

แรงงานนอกระบบ หมายถึง แรงงานที่ทำงานอิสระ หรือเป็นแรงงานที่ไม่ได้รับการคุ้มครองในระบบการประกันสังคม ได้แก่ คนที่ทำงานไม่เต็มเวลา (Part-time worker) คนที่รับงานไปทำที่บ้าน (Home-base worker) คนที่ทำงานแบบเหมาช่วง (Sub-contract worker) และคนที่ทำงานระยะสั้น (Short-time worker)

ในงานวิจัยนี้ ผู้เขียนจะศึกษาเกี่ยวกับแรงงานในระบบเป็นประเด็นหลัก คำว่า “แรงงานในระบบ” หรือลูกจ้างนั้น มีกฎหมายหลายฉบับได้ให้คำนิยามไว้ ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 575 ลูกจ้าง หมายถึง บุคคลที่เป็นคู่สัญญาตามสัญญาจ้างแรงงานซึ่งตกลงจะทำงานให้นายจ้าง

¹⁰ นนทกานต์ จันทร์อ่อน, บทความวิชาการ เรื่อง การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบของประเทศไทย, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2556, หน้า 3.

2. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 5 ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างโดยได้รับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

3. พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 5 และ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 มาตรา 6 ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง

4. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 5 ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย

ในบางกรณีลูกจ้างที่มีตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงอาจเป็นได้ทั้งลูกจ้างและนายจ้าง เช่น ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย ซึ่งได้รับมอบหมายหน้าที่จากเจ้าของสถานประกอบการให้บริหารงาน หรือ จัดการบริหารงานต่าง ๆ แทน จึงทำให้มีอำนาจเช่นเดียวกับนายจ้าง ดังนั้นการพิจารณาว่าบุคคลผู้ซึ่งมีสถานะเป็นทั้งลูกจ้างและนายจ้างในขณะเดียวกันนั้น จึงต้องพิจารณาว่าการบังคับบัญชาอยู่ที่ผู้ใด ถ้าอยู่ใต้บังคับบัญชาของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ ก็จะถือว่าเป็นลูกจ้าง แต่ถ้ามีอำนาจบังคับบัญชาต่อลูกจ้างคนอื่น ๆ ก็จะมีฐานะเป็นนายจ้าง¹¹

2.1.2 สิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับ

แรงงานในระบบนั้นจะได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าจะเป็นการได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนที่แน่นอน และการคุ้มครองสวัสดิการต่าง ๆ รวมทั้งได้รับสิทธิคุ้มครองจากประกันสังคม การประกันสุขภาพ และประกันสุขภาพ เป็นต้น อีกทั้งยังสามารถร้องทุกข์ได้เมื่อได้รับความไม่เป็นธรรมจากนายจ้าง ซึ่งจะต่างจากแรงงานนอกระบบที่ได้ค่าตอบแทนไม่แน่นอนและไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

สิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับตามกฎหมาย มีดังนี้

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่างนายจ้างและแรงงานในระบบ โดยกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการจ้างงาน การจัดสถานที่และอุปกรณ์ในการทำงาน เพื่อให้ผู้ทำงานมีสุขภาพ อนามัยอันดีและมีความปลอดภัย ในชีวิตร่างกาย และได้ค่าตอบแทนตามสมควร กฎหมายฉบับนี้ได้มีการปรับปรุงแก้ไขโดยมีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขสิทธิประโยชน์เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน มีดังนี้¹²

ก. กรณีที่นายจ้างไม่คืนหลักประกัน ไม่จ่ายเงินเมื่อบอกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้า ไม่จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานล่วงเวลาในวันหยุด ไม่จ่ายเงินเมื่อมีการหยุดกิจการ นายจ้างจะต้องเสียดอกเบี้ยให้กับแรงงานในระบบในระหว่างเวลาที่ผิดนัดร้อยละ 15 ต่อปี

¹¹ วิจิตรา (ฟุ้งสดดา) วิเชียรชม, กฎหมายแรงงาน, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563), หน้า 76.

¹² HR Note, “พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ เพิ่มสิทธิประโยชน์อะไรให้แก่ลูกจ้างบ้าง” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 18 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://th.hrnote.asia/personnel-management/190515-newlaborprotection/>

ข. กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนายจ้าง หรือกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลและมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง โอน ควบรวมกับนิติบุคคลอื่น และส่งผลให้แรงงานในระบบนั้นต้องกลายเป็นแรงงานในระบบของนายจ้างรายใหม่ การเปลี่ยนโอนนายจ้างดังกล่าวนี้ต้องได้รับความยินยอมจากแรงงานในระบบด้วย และจะต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงสิทธิต่าง ๆ ที่แรงงานในระบบเคยได้รับจากนายจ้างเดิม

ค. กรณีที่นายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้าให้แรงงานในระบบทราบ นายจ้างต้องจ่ายเงินให้แก่แรงงานในระบบเป็นจำนวนเท่ากับค่าจ้างที่ได้รับ นับตั้งแต่วันที่ให้แรงงานในระบบออกจากงานจนถึงวันที่เลิกสัญญาจ้าง โดยนายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงาน-ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามที่แรงงานในระบบมีสิทธิได้รับ ภายใน 3 วันนับตั้งแต่วันที่เลิกจ้าง

ง. กรณีที่นายจ้างมีการย้ายสถานประกอบกิจการไปตั้ง ณ สถานที่ใหม่หรือย้ายไปยังสถานที่อื่น นายจ้างจะต้องปิดประกาศแจ้งให้แรงงานในระบบทราบล่วงหน้า โดยให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ที่แรงงานในระบบสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนวันย้ายสถานประกอบกิจการ และประกาศนั้นต้องมีข้อความชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่าแรงงานในระบบคนใดจะต้องถูกย้ายไปสถานที่ใดและเมื่อไหร่ ถ้านายจ้างไม่ปิดประกาศให้แรงงานในระบบทราบล่วงหน้า นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าแก่แรงงานในระบบที่ไม่ประสงค์จะไปทำงาน ณ สถานประกอบกิจการแห่งใหม่เท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 30 วัน และถ้าแรงงานในระบบคนใดเห็นว่าการย้ายสถานประกอบกิจการดังกล่าวมีผลกระทบต่อการค้าชีวิตตามปกติของแรงงานในระบบหรือครอบครัวของแรงงานในระบบคนนั้น และไม่ประสงค์จะไปทำงาน ณ สถานประกอบกิจการแห่งใหม่ต้อง จะต้องแจ้งให้นายจ้างทราบเป็นหนังสือภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ปิดประกาศ หรือนับตั้งแต่วันที่ย้ายสถานประกอบกิจการในกรณีที่นายจ้างไม่ได้ปิดประกาศ และให้ถือว่าสัญญาจ้างสิ้นสุดลงในวันที่นายจ้างย้ายสถานประกอบกิจการ โดยแรงงานในระบบมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษไม่น้อยกว่าอัตราค่าชดเชยที่แรงงานในระบบพึงมีสิทธิได้รับ

จ. กรณีที่นายจ้างจำเป็นต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว นายจ้างต้องจ่ายเงินให้แก่แรงงานในระบบไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของค่าจ้างในวันทำงานที่แรงงานในระบบได้รับก่อนที่นายจ้างจะหยุดกิจการ อัตราชดเชยค่าเลิกจ้างนี้ได้มีการปรับปรุงแก้ไขโดยปรับเปลี่ยนขึ้นอีก 1 อัตราสำหรับค่าชดเชย 400 วัน ทำให้เกณฑ์การจ่ายค่าชดเชยเลิกจ้าง เป็นดังต่อไปนี้

อัตราที่ 1 ทำงานครบ 120 วัน แต่ไม่ถึง 1 ปี ได้ค่าชดเชย 30 วัน

อัตราที่ 2 ทำงานครบ 1 ปี แต่ไม่ถึง 3 ปี ได้ค่าชดเชย 90 วัน

อัตราที่ 3 ทำงานครบ 3 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี ค่าชดเชย 180 วัน

อัตราที่ 4 ทำงานครบ 6 ปี แต่ไม่ครบ 10 ปี ได้ค่าชดเชย 240 วัน

อัตราที่ 5 ทำงานครบ 10 ปี แต่ไม่ครบ 20 ปี ได้ค่าชดเชย 300 วัน

อัตราที่ 6 ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป ได้รับค่าชดเชย 400 วัน

ฉ. แรงงานในระบบมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็นได้ ปีละไม่น้อยกว่า 3 วันทำงาน และนายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตามปกติให้กับแรงงานในระบบ

ช. กรณีแรงงานในระบบซึ่งเป็นหญิงตั้งครรภ์ มีสิทธิลาเพื่อคลอดบุตรครรภ์หนึ่งไม่เกิน 98 วัน รวมถึงวันลาเพื่อตรวจครรภ์ ก่อนคลอดบุตรด้วย และให้นับรวมวันหยุดที่มีในระหว่างวันลาด้วย โดยแรงงานในระบบจะได้รับค่าจ้างระหว่างลาคลอดบุตรจากประกันสังคม 45 วัน และจากนายจ้างอีกไม่เกิน 45 วัน

ซ. นายจ้างจะต้องกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงาน-ค่าล่วงเวลาในวันหยุดให้แก่แรงงานในระบบ โดยการกำหนดค่าจ้างดังกล่าวนี้จะต้องประเมินอย่างเท่าเทียมกัน แรงงานในระบบที่ทำงานในลักษณะ คุณภาพ และปริมาณเท่ากัน หรือทำงานที่มีค่าเท่าเทียมกันในอัตราเท่ากัน ไม่ว่าแรงงานในระบบนั้นจะเป็นชายหรือหญิง กล่าวคือ กรณีที่มีการคำนวณค่าจ้างเป็นรายเดือน รายวัน รายชั่วโมง หรือเป็นระยะเวลาอย่างอื่นที่ไม่เกิน 1 เดือน หรือตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างไม่น้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์แก่แรงงานในระบบ ในกรณีที่มีการคำนวณค่าจ้างนอกเหนือจากนี้ นายจ้างสามารถจ่ายค่าจ้างตามกำหนดเวลาที่นายจ้างและแรงงานในระบบตกลงกันได้

2. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 หรือกฎหมายประกันสังคม เป็นกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการแรงงานที่เกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนประกันสังคม โดยกำหนดให้แรงงานในระบบหรือผู้ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน นายจ้างและรัฐบาล ร่วมกันสมทบเงินเข้ากองทุนประกันสังคม กองทุนนี้จะเป็นหลักประกันให้แก่แรงงานในระบบหรือผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุน ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้จะเรียกว่า ผู้ประกันตน ได้รับประโยชน์ทดแทนเมื่อผู้ประกันตนประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทุพพลภาพหรือตาย อันมิใช่เนื่องจากการทำงานให้นายจ้าง เช่น เกิดอุบัติเหตุ เจ็บป่วยเป็นไข้ ทุพพลภาพ หรือตาย ระหว่างเดินทางไปเที่ยวต่างจังหวัด เป็นต้น รวมทั้งกรณีคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพและ กรณีว่างงาน

แรงงานในระบบที่ทำงานกับนายจ้างในสถานประกอบการที่มีแรงงานในระบบตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป นายจ้างจะต้องขึ้นทะเบียนให้กับแรงงานในระบบภายใน 30 วัน ถ้าแรงงานในระบบนั้นมิคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กำหนด คือ แรงงานในระบบต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ในวันที่เข้าทำงาน มีสัญชาติไทย กรณีแรงงานในระบบที่เป็นคนต่างด้าวจะต้องมีใบอนุญาตทำงาน มีบัตรประจำตัวที่กรมการปกครองออกให้ หรือมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว จึงจะสามารถขึ้นทะเบียนประกันสังคมตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้ แรงงานในระบบที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 จะได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคมทั้งหมด 7 กรณี ดังนี้

ก. กรณีเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ ผู้ประกันตนสามารถเข้ารับการรักษายาบาลในสถานพยาบาลที่อยู่ในเครือข่ายของโรงพยาบาลตามที่คุณประกันตนได้เลือกไว้โดยไม่

เสียค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม ผู้ประกันตนจะไม่สามารถได้รับบริการทางการแพทย์ในกลุ่ม 13 โรคยกเว้น คือ โรคหรือการประสบอันตรายอันเนื่องจากการใช้สารเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด การบำบัดทดแทนไตกรณีไตวายเรื้อรัง ยกเว้น กรณีเจ็บป่วยด้วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย การกระทำใด ๆ เพื่อความสวยงามโดยไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ การรักษาที่ยังอยู่ในระหว่างการค้นคว้าทดลอง การรักษาภาวะมีบุตรยาก การตรวจเนื้อเยื่อเพื่อการผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะ (ยกเว้น การตรวจเนื้อเยื่อเพื่อการปลูกถ่ายอวัยวะหรือเซลล์ต้นกำเนิดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด) การตรวจโรคใด ๆ ที่เกินกว่าความจำเป็นในการรักษาโรค การผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะ (ยกเว้นการผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะ กระดูกตา การปลูกถ่ายตับ การปลูกถ่ายปอด การปลูกถ่ายหัวใจ การปลูกถ่ายตับอ่อน รวมถึงการปลูกถ่ายเกินกว่า 1 อวัยวะขึ้นไป) การเปลี่ยนเพศ การผสมเทียม การบริการระหว่างรักษาตัวแบบพักฟื้น ทันตกรรม (ยกเว้น การถอนฟัน การอุดฟัน การซูดหินปูนและผ่าฟันคุด) แวนตา

ข. กรณีคลอดบุตร ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 เดือน ภายใน 15 เดือนก่อนเดือนที่จะคลอดบุตร กองทุนประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์แบบเหมาจ่ายกรณีคลอดบุตรให้แก่ผู้ประกันตนในอัตรา 15,000 บาทต่อการคลอดบุตร 1 ครั้ง สำหรับผู้ประกันตนเพศหญิงจะมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์การหยุดงานเพื่อคลอดบุตรแบบเหมาจ่ายในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างเฉลี่ย เป็นระยะเวลา 90 วัน ซึ่งเงินสงเคราะห์ดังกล่าวนี้จะให้เฉพาะบุตรคนที่ 1 และบุตรคนที่ 2 เท่านั้น ดังนั้นบุตรคนที่ 3 เป็นต้นไปจะไม่ได้รับสิทธิเงินสงเคราะห์ดังกล่าว กรณีสามีและภรรยาเป็นผู้ประกันตนทั้งคู่ให้ใช้สิทธิในการเบิกค่าคลอดบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่จำกัดจำนวนบุตรต่อครั้ง

ค. กรณีทุพพลภาพ หมายถึง การสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะหรือของร่างกายหรือสูญเสียภาวะปกติของจิตใจ จนทำให้ความสามารถในการทำงานลดลงถึงขนาดไม่อาจประกอบกิจการงานตามปกติได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนด ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบครบ 3 เดือนภายในระยะเวลา 15 เดือนก่อนทุพพลภาพ จะได้รับประโยชน์ทดแทน คือ ได้เงินทดแทนเนื่องจากขาดรายได้ ถ้าทุพพลภาพรุนแรงจะได้รับเงินทดแทนในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างเป็นรายเดือนตลอดชีวิต ถ้าทุพพลภาพไม่รุนแรงจะได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาตามที่กำหนด นอกจากนี้ยังได้รับสิทธิประโยชน์เมื่อเข้ารับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลของรัฐ โดยประเภทผู้ป่วยนอก กองทุนประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น ประเภทผู้ป่วยใน กองทุนประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่สถานพยาบาลคำนวณตามกลุ่มวินิจฉัยโรค (DRGs)

อย่างไรก็ดี ผู้ประกันตนสามารถเข้ารับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลของเอกชนได้ โดยประเภทผู้ป่วยนอก กองทุนประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์ให้เท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินเดือนละ 2,000 บาท ประเภทผู้ป่วยใน กองทุนประกันสังคมจะจ่ายค่าบริการทางการแพทย์เท่าที่จ่ายจริงไม่เกินเดือนละ 4,000 บาท รวมถึงค่ารถพยาบาลหรือค่าพาหนะรับส่งผู้ทุพพลภาพกรณีเข้ารับบริการทางการแพทย์ซึ่งจะเหมาจ่ายไม่เกินเดือนละ 500 บาท เมื่อผู้ประกันตนที่

ทุพพลภาพชราภาพก็จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ และสามารถเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อผู้ประกันตนที่ทุพพลภาพถึงแก่ความตาย ผู้จัดการศพจะมีสิทธิได้รับค่าทำศพ 40,000 บาท และเงินสงเคราะห์กรณีถึงแก่ความตาย โดยผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปแต่ไม่ถึง 10 ปี จะได้รับเงินสงเคราะห์เท่ากับค่าจ้างเฉลี่ย 2 เดือน และผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จะได้รับเงินสงเคราะห์เท่ากับค่าจ้างเฉลี่ย 6 เดือน

ง. กรณีเสียชีวิต เมื่อผู้ประกันตนถึงแก่ความตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน ผู้ประกันตนจะได้รับสิทธิประโยชน์จากกองทุนประกันสังคมเมื่อจ่ายเงินสมทบมาแล้ว 1 เดือนภายในระยะเวลา 6 เดือน ก่อนเดือนถึงแก่ความตาย โดยกองทุนประกันสังคมจะจ่ายเงินค่าทำศพ 50,000 บาท โดยจ่ายให้แก่ผู้จัดการศพ และเงินสงเคราะห์กรณีเสียชีวิต โดยจะจ่ายให้แก่บุคคลซึ่งผู้ประกันตนทำหนังสือระบุให้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์นั้น แต่ถ้าผู้ประกันตนไม่ได้ทำหนังสือระบุไว้ จะนำมาเฉลี่ยจ่ายให้แก่ สามีหรือภรรยา บิดามารดา หรือบุตรของผู้ประกันตนในจำนวนที่เท่ากัน โดยเกณฑ์การจ่ายเงินสงเคราะห์นั้นจะพิจารณาจากจำนวนเดือนที่ผู้ประกันตนนำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม ถ้าก่อนถึงแก่ความตาย ผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบมาแล้วตั้งแต่ 36 เดือนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 120 เดือน ทางกองทุนประกันสังคมจะจ่ายเงินสงเคราะห์เป็นจำนวนเท่ากับค่าจ้างเฉลี่ย 2 เดือน แต่ถ้าก่อนถึงแก่ความตายผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบมาแล้วตั้งแต่ 120 เดือนขึ้นไป กองทุนประกันสังคมจะจ่ายเงินสงเคราะห์เท่ากับค่าจ้างเฉลี่ย 6 เดือน

จ. กรณีสงเคราะห์บุตร ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 12 เดือน ภายในระยะเวลา 36 เดือน ก่อนเดือนที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน จะได้รับเงินสงเคราะห์บุตรแบบเหมาจ่ายเดือนละ 800 บาทต่อบุตร 1 คน อย่างไรก็ดี บุตรของผู้ประกันตนนั้นต้องเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ยกเว้น บุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่น บุตรต้องมีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ จำนวนคราวละไม่เกิน 3 คน เว้นแต่ผู้ประกันตนเป็นผู้ทุพพลภาพหรือถึงแก่ความตาย ในขณะที่บุตรมีอายุแรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ จะมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนต่อจนอายุ 6 ปีบริบูรณ์ และจะหมดสิทธิรับเงินกรณีสงเคราะห์บุตร เมื่อบุตรมีอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ หรือบุตรเสียชีวิต หรือยกบุตรให้เป็นบุตรบุญธรรมของคนอื่น หรือความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

ฉ. กรณีชราภาพ ผู้ประกันตนที่จะได้รับเงินบำนาญชราภาพ จะต้องจ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 เดือน ไม่ว่าจะระยะเวลา 180 เดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม ผู้ประกันตนต้องมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง การจ่ายเงินบำนาญชราภาพนั้นจะพิจารณาจากจำนวนเดือนที่ผู้ประกันตนนำส่งเงินสมทบ กล่าวคือ ถ้าผู้ประกันตนนำส่งเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 180 เดือน จะมีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพเป็นรายเดือนใน อัตราร้อยละ 20 ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้ายที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง แต่ถ้าผู้ประกันตนนำส่งเงินสมทบเกิน 180 เดือน อัตราเงินบำนาญชราภาพจะปรับขึ้นอีกใน อัตราร้อยละ 1.5 ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุก 12 เดือน สำหรับระยะเวลาที่จ่ายเงินสมทบเกิน

กว่า 180 เดือน นอกจากนี้ผู้ประกันตนยังสามารถเลือกรับเงินบำเหน็จชราภาพได้ เมื่อมีการจ่ายเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ หรือถึงแก่ความตาย และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง ในกรณีที่มีการนำส่งเงินสมทบต่ำกว่า 12 เดือน จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบ เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ กรณีที่มีการจ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจ่ายเงินสมทบเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ พร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่สำนักงานประกันสังคมประกาศกำหนด ในกรณีที่ผู้รับเงินบำนาญชราภาพถึงแก่ความตายภายใน 60 เดือน นับตั้งแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพเป็นจำนวน 10 เท่าของเงินบำนาญชราภาพรายเดือนที่ได้รับคราวสุดท้ายก่อนถึงแก่ความตายให้แก่ทายาท

ข. กรณีว่างงาน ผู้ประกันตนที่มีสิทธิได้รับเงินทดแทนกรณีว่างงานจะต้องนำส่งเงินสมทบมาแล้ว 6 เดือน ภายในระยะเวลา 15 เดือน ก่อนการว่างงานกับนายจ้างรายสุดท้าย หรือกรณีผู้ประกันตนว่างงานเนื่องจากเหตุสุดวิสัยมีระยะเวลาการว่างงานตั้งแต่ 8 วันขึ้นไป ผู้ประกันตนจะต้องขึ้นทะเบียนผู้ว่างงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (เว็บไซต์ <https://empui.doe.go.th>) ของสำนักงานจัดหางานของรัฐภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ลาออกหรือถูกเลิกจ้าง หรือสิ้นสุดสัญญาจ้างจึงจะมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานนับแต่วันที่ 8 ของการว่างงาน และต้องรายงานตัวตามกำหนดนัดผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (เว็บไซต์ <https://empui.doe.go.th>) ของสำนักงานจัดหางานไม่น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง ผู้ประกันตนต้องเป็นผู้มีความสามารถในการทำงาน และพร้อมที่จะทำงานที่เหมาะสมตามที่จัดให้ สิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกันตนจะได้รับในระหว่างการว่างงาน คือ ในกรณีที่ผู้ประกันตนถูกเลิกจ้าง จะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 180 วัน ในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างเฉลี่ย โดยคำนวณจากฐานเงินสมทบขั้นต่ำเดือนละ 1,650 บาท และฐานเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท ในกรณีที่ผู้ประกันตนลาออกหรือสิ้นสุดสัญญาจ้างตามกำหนดระยะเวลา จะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 90 วัน ในอัตราร้อยละ 30 ของค่าจ้างเฉลี่ย โดยคำนวณจากฐานเงินสมทบขั้นต่ำเดือนละ 1,650 บาท และฐานเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท ถ้าผู้ประกันตนยื่นคำขอรับเงินทดแทนกรณีว่างงานเพราะเหตุถูกเลิกจ้าง หรือเหตุถูกเลิกจ้างและลาออกหรือสิ้นสุดสัญญาจ้างเกินกว่า 1 ครั้ง ภายใน 1 ปีปฏิทิน ผู้ประกันตนจะมีสิทธิได้รับเงินทดแทนทุกครั้ง รวมกันไม่เกิน 180 วัน แต่ในกรณีที่ผู้ประกันตนยื่นขอรับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานเพราะเหตุลาออกหรือสิ้นสุดสัญญาจ้าง เกินกว่า 1 ครั้ง ภายใน 1 ปีปฏิทิน ผู้ประกันตนจะมีสิทธิได้รับเงินทดแทนรวมกันไม่เกิน 90 วัน

3. พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่สร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตให้แก่แรงงานในระบบเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แต่ประโยชน์ที่แรงงานในระบบหรือผู้ประกันตนจะได้รับตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 นั้น จะเรียกว่า เงินทดแทน ซึ่งแรงงานในระบบจะได้รับเมื่อแรงงานในระบบประสบอันตราย เจ็บป่วย สูญ

หาย หรือถึงแก่ความตาย อันเนื่องมาจากผลการทำงานให้นายจ้าง หรือปกป้องรักษาผลประโยชน์ให้แก่ นายจ้าง หรือปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้าง และผู้ที่มีหน้าที่จ่ายเงินสมทบจะมีเพียงแค่ส่วนของ นายจ้าง ซึ่งอัตราเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนจะแตกต่างกันไปแล้วแต่ประเภทของกิจการของ นายจ้าง

สิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบจะได้รับจากกองทุนเงินทดแทนตาม พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ซึ่งมีการปรับปรุงแก้ไขตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ. 2561 มีดังนี้¹³

ก. เมื่อแรงงานในระบบประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย นายจ้างจะต้องจัดการให้ แรงงานในระบบได้รับการรักษาพยาบาลโดยทันทีตามความเหมาะสมต่อความเจ็บป่วยนั้น และ นายจ้างจะต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายตามจริงและตามความจำเป็น

ข. กรณีที่แรงงานในระบบจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานใน ภายหลัง การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าฟื้นฟูสมรรถภาพให้แรงงานในระบบ เท่าที่จ่ายตามจริงและตามความจำเป็น

ค. เมื่อแรงงานในระบบประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตายหรือสูญ หาย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทำศพแก่ผู้จัดการศพของแรงงานในระบบในอัตรา 40,000 บาทตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าทำศพที่ให้นายจ้างจ่าย พ.ศ. 2563

ง. เมื่อแรงงานในระบบประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย นายจ้างจะต้องจ่าย ค่าทดแทนเป็นรายเดือนให้แก่แรงงานในระบบ ในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายเดือน ในกรณีที่ แรงงานในระบบไม่สามารถทำงานได้ ไม่ว่าจะแรงงานในระบบจะสูญเสียอวัยวะหรือไม่ก็ตาม โดย จะต้องจ่ายตั้งแต่วันแรกที่แรงงานในระบบไม่สามารถทำงานได้ไปจนตลอดระยะเวลาที่ไม่สามารถ ทำงานได้ แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี ในกรณีที่แรงงานในระบบต้องสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของ ร่างกาย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทดแทนในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายเดือน โดยจะต้องจ่ายตาม ระยะเวลาที่ต้องจ่ายตามที่กระทรวงแรงงานประกาศกำหนดแต่ต้องไม่เกิน 10 ปี ในกรณีที่แรงงานใน ระบบทุพพลภาพ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทดแทนในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายเดือน โดยจะต้อง จ่ายตามประเภทของการทุพพลภาพและตามระยะเวลาที่กระทรวงแรงงานประกาศกำหนดแต่ต้องไม่ น้อยกว่า 15 ปี ในกรณีที่แรงงานในระบบถึงแก่ความตายหรือสูญหาย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทดแทน ในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายเดือนมีกำหนด 10 ปี

สิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับจากกฎหมายแต่ละฉบับ สามารถจำแนกตาม ความคุ้มครองที่ได้รับในแต่ละด้าน คือ การคุ้มครองด้านการเงิน การคุ้มครองด้านสวัสดิภาพการ ทำงานและด้านการเงิน การคุ้มครองด้านสุขภาพ และการคุ้มครองด้านสุขภาพและด้านการเงิน ซึ่ง สรุปได้ตามตารางดังต่อไปนี้

¹³ ราชกิจจานุเบกษา, “พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 18 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: http://www.ratchakittha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/080/T_0001.PDF

ตารางที่ 2 สรุปสิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับจากกฎหมายแต่ละฉบับ

ชื่อกฎหมาย	สิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับ
การคุ้มครองด้านการเงิน	
พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	<p>1) นายจ้างจะต้องเสียดอกเบี้ยให้กับแรงงานในระบบในระหว่างเวลาที่ผิคนัดร้อยละ 15 ต่อปี ถ้านายจ้างไม่จ่ายเงินเมื่อบอกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้า ไม่จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานล่วงเวลาในวันหยุด ไม่จ่ายเงินเมื่อมีการหยุดกิจการ</p> <p>2) กรณีที่นายจ้างจำเป็นต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว นายจ้างต้องจ่ายเงินให้แก่แรงงานในระบบไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของค่าจ้างในวันทำงานที่แรงงานในระบบได้รับก่อนที่นายจ้างจะหยุดกิจการ อัตราขาดเขยค่าเลิกจ้างจะขึ้นอยู่กับอายุการทำงานของแรงงานในระบบแต่ละคน ซึ่งอัตราขาดเขยสูงสุด คือ 400 วัน สำหรับแรงงานในระบบที่ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป</p> <p>3) นายจ้างจะต้องประเมินค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงาน-ค่าล่วงเวลาในวันหยุดให้แก่แรงงานในระบบอย่างเท่าเทียมกัน</p>
พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533	<p>1) กรณีสงเคราะห์บุตร ผู้ประกันตนจะได้รับเงินสงเคราะห์บุตรแบบเหมาจ่ายเดือนละ 800 บาทต่อบุตร 1 คน โดยบุตรต้องมีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ จำนวนคราวละไม่เกิน 3 คน</p> <p>2) กรณีชราภาพ ผู้ประกันตนจะต้องมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตน จะได้รับเงินบำนาญชราภาพตามจำนวนเดือนที่ผู้ประกันตนนำส่งเงินสมทบ</p> <p>3) กรณีว่างงาน ผู้ประกันตนที่ถูกเลิกจ้างจะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 180 วัน ในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างเฉลี่ย และผู้ประกันตนที่ลาออกหรือสิ้นสุดสัญญาจ้างตามกำหนดระยะเวลาจะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานปีละไม่เกิน 90 วัน ในอัตราร้อยละ 30 ของค่าจ้างเฉลี่ย โดยคำนวณจากฐานเงินสมทบขั้นต่ำเดือนละ 1,650 บาท และฐานเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท</p>

ตารางที่ 2 สรุปสิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับจากกฎหมายแต่ละฉบับ (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	สิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับ
การคุ้มครองด้านสวัสดิภาพการทำงานและด้านการเงิน	
พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541	<p>1) กรณีที่นายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่บอกกล่าวล่วงหน้าให้แรงงานในระบบทราบ นายจ้างต้องจ่ายเงินให้แก่แรงงานในระบบเป็นจำนวนเท่ากับค่าจ้างที่ได้รับภายใน 3 วัน นับตั้งแต่วันที่ให้แรงงานในระบบออกจากงานจนถึงวันที่เลิกสัญญาจ้าง</p> <p>2) กรณีที่นายจ้างย้ายสถานประกอบกิจการแต่ไม่ปิดประกาศให้แรงงานในระบบทราบล่วงหน้าก่อน 30 วัน นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย 30 วัน</p> <p>3) แรงงานในระบบมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระได้ปีละไม่น้อยกว่า 3 วันทำงาน และนายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตามปกติให้กับแรงงานในระบบ</p> <p>4) กรณีแรงงานในระบบซึ่งเป็นหญิงตั้งครรภ์ มีสิทธิลาเพื่อคลอดบุตรครรภ์หนึ่งไม่เกิน 98 วัน รวมถึงวันลาเพื่อตรวจครรภ์ก่อนคลอดบุตร และให้นับรวมวันหยุดที่มีในระหว่างวันลาด้วย โดยแรงงานในระบบจะได้รับค่าจ้างระหว่างลาคลอดบุตรจากประกันสังคม 45 วัน และจากนายจ้างอีกไม่เกิน 45 วัน</p>
พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537	<p>1) เมื่อแรงงานในระบบประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย นายจ้างจะต้องจัดการให้แรงงานในระบบได้รับการรักษาพยาบาลโดยทันทีและจะต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายตามจริงและตามความจำเป็น</p> <p>2) กรณีแรงงานในระบบจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานหลังการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าฟื้นฟูสมรรถภาพให้แรงงานในระบบเท่าที่จ่ายตามจริงและตามความจำเป็น</p> <p>3) เมื่อแรงงานในระบบประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตายหรือสูญหาย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทำศพแก่ผู้จัดการศพของแรงงานในระบบในอัตรา 40,000 บาท</p> <p>4) เมื่อแรงงานในระบบประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทดแทนเป็นรายเดือนให้แก่แรงงานในระบบในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายเดือน ตั้งแต่วันแรกที่แรงงานในระบบไม่สามารถทำงานได้ไปจนตลอดระยะเวลาที่ไม่สามารถทำงานได้ แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี ในกรณีสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานนายจ้างจะต้องจ่ายค่าทดแทนในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายเดือน แต่ต้องไม่เกิน 10 ปี กรณีทุพพลภาพ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทดแทนในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายเดือนแต่ต้องไม่น้อยกว่า 15 ปี กรณีที่ถึงแก่ความตายหรือสูญหาย นายจ้างจะต้องจ่ายค่าทดแทนในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายเดือนมีกำหนด 10 ปี</p>

ตารางที่ 2 สรุปสิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับจากกฎหมายแต่ละฉบับ (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	สิทธิประโยชน์ที่แรงงานในระบบได้รับ
การคุ้มครองด้านสุขภาพ	
พระราชบัญญัติ ประกันสังคม พ.ศ. 2533	1) กรณีเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ ผู้ประกันตนสามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลที่อยู่ในเครือข่ายของโรงพยาบาลตามที่ผู้ประกันตนได้เลือกไว้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด
การคุ้มครองด้านสุขภาพและด้านการเงิน	
พระราชบัญญัติ ประกันสังคม พ.ศ. 2533	1) กรณีคลอดบุตร ผู้ประกันตนจะได้รับค่าบริการทางการแพทย์แบบเหมาจ่ายกรณีคลอดบุตร 15,000 บาทต่อการคลอดบุตร 1 ครั้ง สำหรับผู้ประกันตนเพศหญิงจะมีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์การหยุดงานเพื่อคลอดบุตรแบบเหมาจ่ายในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างเฉลี่ย เป็นระยะเวลา 90 วัน เฉพาะบุตรคนที่ 1 และ 2 กรณีสามีและภรรยาเป็นผู้ประกันตนทั้งคู่ให้ใช้สิทธิในการเบิกค่าคลอดบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่จำกัดจำนวนบุตรต่อครั้ง 2) กรณีทุพพลภาพ ผู้ประกันตนที่ทุพพลภาพจะได้รับเงินทดแทนเนื่องจากขาดรายได้ ถ้าทุพพลภาพรุนแรงจะได้รับเงินทดแทนในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้างเป็นรายเดือนตลอดชีวิต ถ้าทุพพลภาพไม่รุนแรงจะได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาตามที่กำหนด และได้รับค่าบริการทางการแพทย์ตามเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินเดือนละ 2,000 บาทสำหรับกรณีผู้ป่วยนอก และ 4,000 บาทสำหรับกรณีผู้ป่วยใน เมื่อถึงแก่ความตายผู้จัดการศพจะมีสิทธิได้รับค่าทำศพ 40,000 บาท และเงินสงเคราะห์กรณีถึงแก่ความตาย 3) กรณีเสียชีวิต เมื่อผู้ประกันตนถึงแก่ความตายอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน จะได้รับเงินค่าทำศพ 50,000 บาทและเงินสงเคราะห์กรณีเสียชีวิต เป็นจำนวนเท่ากับค่าจ้างเฉลี่ย 2 เดือน หรือ 6 เดือน แล้วแต่กรณี

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

2.2 ความจำเป็นและหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีที่รัฐนำมาใช้ในการกำหนดบทบาทบัญญัติ

ภาษีถือเป็นแหล่งเงินได้ที่สำคัญของรัฐบาลที่บังคับเรียกเก็บจากประชาชนโดยที่ประชาชนจะไม่ได้สิ่งตอบแทนโดยตรงจากการเสียภาษี¹⁴ แต่จะได้รับประโยชน์จากใช้สาธารณูปโภคหรือสิ่งสาธารณะ ที่ทางรัฐบาลนำรายได้จากภาษีที่เรียกเก็บมาได้นั้นมาใช้เพื่อจัดหา ดำเนินการ และอำนวยความสะดวกทางด้านการบริการสาธารณะและสาธารณูปโภคแก่ประชาชน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น

¹⁴ ศุภลักษณ์ พิณีจิววอล, กฎหมายภาษีอากร, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563), หน้า 31.

2.2.1 ความจำเป็นในการจัดเก็บภาษีอากร

แม้ว่าการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อเป็นรายได้นั้นเป็นความจำเป็นประการสำคัญลำดับแรก แต่ก็ต้องยอมรับว่าการจัดเก็บภาษีอากรนั้นก็เครื่องมือหนึ่งที่รัฐบาลใช้ในการบริหารประเทศด้วยเช่นกัน รัฐบาลยังคงจำเป็นต้องใช้ภาษีอากรเป็นมาตรการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารประเทศอีกหลายประการ เมื่อภาษีเป็นรายได้ของรัฐแต่เป็นรายจ่ายของประชาชนการกำหนดมาตรการทางภาษีจึงเป็นเรื่องสำคัญโดยเฉพาะการบรรเทาภาระภาษี ซึ่งมีผลต่อจำนวนรายได้ของรัฐดังต่อไปนี้¹⁵

1. เพื่อเป็นรายได้

ภาษีอากรทุกประเภทที่รัฐบาลจัดเก็บนั้นมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาเป็นรายได้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บจากหน่วยงานใด ๆ ของภาครัฐก็ตาม เช่น รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น ก็นำเงินภาษีมาเป็นรายได้เข้าสู่งบประมาณแผ่นดินเช่นกัน สิ่งที่จะแตกต่าง คือ รัฐบาลกลางจะมีขอบเขตอำนาจหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรได้กว้างขวางและสามารถครอบคลุมผู้เสียภาษีอากรได้มากกว่ารัฐบาลท้องถิ่น มีกิจการอยู่ในส่วนที่ควบคุมดูแลที่ต้องเสียภาษีอากรจำนวนมากเรียกว่า ทำให้ลักษณะภาษีอากรและจำนวนรายได้ทางภาษีอากรนั้นจึงเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในทางเศรษฐกิจของแต่ละชุมชน โดยประเมินจากงบประมาณประจำปีขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นแต่ละองค์กรในส่วนของรายได้ทางภาษีอากรแทนการลงพื้นที่ไปสำรวจสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ในสภาวะที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนและเศรษฐกิจที่ผิดเคือง ดังเช่น การเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคระบาดอื่น ๆ ที่ผ่านมามีเงินภาษีที่เป็นรายได้ของรัฐบาลที่ถูกจัดเก็บไว้ก็จะถูกนำมาใช้เยียวยาประชาชนในประเทศ

2. เป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจ

การจัดเก็บภาษีอากรนั้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการขยายตัวของรายได้ของประเทศ ใช้ในการควบคุมธุรกิจและคุ้มครองกิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศ ใช้ในการส่งเสริมการผลิต ตลอดจนควบคุมการใช้แรงงานในประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้นมีการจัดเก็บภาษีอากรสำหรับสินค้านำเข้าในอัตราสูง สำหรับสินค้าที่อุตสาหกรรมในประเทศไทยสามารถผลิตเองได้ และไม่เก็บภาษีสำหรับสินค้าที่นำมาใช้เป็นเครื่องจักรที่นำเข้ามาใช้ในการผลิตในอุตสาหกรรมของตนเอง หรือยกเว้นภาษีอากรในกรณีได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน การใช้มาตรการทางภาษีอากรดังกล่าวนี้เป็นตัวสนับสนุนส่งเสริมการสร้างอุตสาหกรรม การใช้วัตถุดิบด้านการเกษตร ทรัพยากรและแรงงานภายในประเทศเพื่อลดการนำเข้าและเหลือเพื่อส่งออกไปจำหน่าย

¹⁵ โจนเนอร์ สิบวิเศษ, วิชาภาษีอากรว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : บริษัทชวนพิมพ์ 50 จำกัด, 2552), หน้า 10 – 14.

ในต่างประเทศ เพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าที่ผลิตได้แทนการส่งสินค้าที่เป็นวัตถุดิบไปขายในต่างประเทศ แล้วซื้อกลับมาเป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อมีวัตถุดิบสงเคราะห์ให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับคนภายในประเทศไทยให้มีรายได้มากขึ้น มีเงินเหลือใช้มากขึ้น ทำให้มีเงินในการจับจ่ายใช้สอยที่จะส่งผลให้เศรษฐกิจภายในประเทศเติบโตและหมุนเวียนได้ดียิ่งขึ้น จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้แรงงานในระบบขาดรายได้เนื่องจากถูกลดเงินเดือนและสวัสดิการจากนายจ้าง รัฐบาลจึงควรหรือไม่ที่จะสนับสนุนให้มีการจ้างแรงงานจากแรงงานในระบบที่เป็นคนไทยมากกว่าคนต่างด้าว เช่น อาจจะมีปรับเพิ่มคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของแรงงานต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานประเทศไทยให้มากขึ้น เพื่อเป็นการจูงใจให้นายจ้างใช้แรงงานจากแรงงานในระบบที่เป็นคนไทยมากกว่าแรงงานต่างด้าว เพื่อส่งผลให้เศรษฐกิจภายในประเทศดีขึ้น นอกจากนี้การที่คนต่างด้าวเข้าประเทศไทยมีจำนวนลดลงยังเป็นการลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากการนำพาเชื้อไวรัสจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยอีกด้วย

3. เป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริโภคของประชาชน

ภาษีอากรนั้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมให้ประชาชนบริโภคหรือใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมได้ โดยอาศัยหลักการภาษีลงในราคาสินค้าหรือบริการ เพื่อให้ราคาสินค้าหรือค่าบริการมีราคาสูงขึ้น ก่อนที่ประชาชนจะซื้อสินค้าหรือบริการนั้นจึงต้องมีการพิจารณาถึงเงินที่มีอยู่ว่าเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายหรือไม่ สินค้าและบริการราคาแพงนั้นจำเป็นต่อชีวิตประจำวันหรือไม่ ประชาชนจะเกิดการยับยั้งชั่งใจก่อนซื้อสินค้าและบริการได้ในระดับหนึ่ง เช่น ประเทศไทยมีการจัดเก็บภาษีอากรในอัตราสูงสำหรับสินค้าที่เป็นสิ่งฟุ่มเฟือย เช่น เรือสำราญ เครื่องแก้วคริสตัล หรือสินค้าที่รัฐบาลเห็นว่าเป็นผลร้ายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เช่น ไวน์ สุรา ยาสูบ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงจำเป็นในการบริโภค และด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้การจับจ่ายใช้สอยภายในประเทศไทยลดน้อยลง เนื่องจากเกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงิน จึงสมควรที่รัฐบาลยังไม่ควรลดการอัตราภาษีสำหรับสินค้าที่เป็นสิ่งฟุ่มเฟือยหรือสินค้านำเข้าที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการส่งเสริมการบริโภคสินค้าหรือบริการภายในประเทศให้มากกว่านอกประเทศ

4. เป็นเครื่องมือเพื่อรักษาเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจ

โดยส่วนมากแล้วเศรษฐกิจของประเทศนั้นมักจะอาจเกิดความผันผวนได้เสมอ ดังเช่น การเกิดโรคระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ คนมีรายได้น้อยลง เกิดการว่างงานเพิ่มมากขึ้น เกิดภาวะเงินฝืดทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนในประเทศมีน้อย เนื่องจากคนในประเทศมีกำลังการใช้จ่ายลดน้อยลง ส่งผลให้สินค้าราคาตกต่ำ ผู้ผลิตจึงต้องลดการผลิตสินค้าลงซึ่งจะกระทบต่อการส่งสินค้าออกลดลง เมื่อเกิดเหตุเช่นนี้ รัฐบาลพยายามนำมาตรการทางภาษีอากรเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยการลดภาษีอากรหรือยกเว้นภาษีอากร เพื่อ

ช่วยเหลือประชาชนให้มีกำลังในการบริโภคมากขึ้น และช่วยให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันเมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อเนื่องจากประชาชนมีอำนาจในการจับจ่ายซื้อสินค้าและบริการกันมาก ทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนในประเทศมีมากเกินไป รัฐอาจจะใช้นโยบายขึ้นอัตราภาษีเพื่อทำให้ประชาชนลดการบริโภคและใช้จ่ายน้อยลง และเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานให้เท่าเทียมกัน กลไกด้านภาษีอากรดังกล่าวจึงมีส่วนช่วยในการสร้างความมั่นคงและสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้อย่างหนึ่ง ทำให้ภาวะทางเศรษฐกิจเจริญเติบโตขึ้นโดยสม่ำเสมอและมีความมั่นคงขึ้นด้วย เป็นต้น

5. เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ของประชาชน

เป้าหมายในทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น คือ ประชาชนควรมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพต่ำ และเกิดความเหลื่อมล้ำในทางเศรษฐกิจน้อยที่สุด แม้ว่าการจะควบคุมให้รายได้ของประชาชนทุกคนในประเทศนั้นเท่าเทียมกันหมดเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่รัฐบาลก็จะพยายามที่จะขจัดหรือบรรเทาปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมกันในสังคมระหว่างผู้มีฐานะและรายได้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจัดเก็บภาษีอากรจึงต้องจัดเก็บตามความสามารถเพื่อที่จะช่วยขจัดหรือบรรเทาปัญหาดังกล่าวได้ เช่น การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแรงงานในระบบที่ใช้อัตราก้าวหน้า คนที่มีรายได้มากก็ต้องถูกเก็บภาษีอากรมาก ภาษีอากรที่รัฐบาลเก็บมาได้นั้นก็นำไปใช้ในเป็นงบประมาณรายจ่าย อีกทั้งยังเป็นวิธีการบังคับย่ำยทรัพย์ากรจากเอกชนกลุ่มผู้มีความสามารถในการเสียภาษีอากรผ่านทางรัฐแล้วจ่ายกลับไปยังกลุ่มชนอีกกลุ่มหนึ่งผู้มีรายได้ต่ำ ภาษีอากรที่ดีจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เป้าหมายในการขจัดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประเทศบรรลุผลตามที่ต้องการได้ อย่างไรก็ดี จากการศึกษามาตรการการบรรเทาภาระภาษีบุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบนั้น พบว่ายังคงไม่สามารถบรรเทาค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 ของแรงงานในระบบได้ อีกทั้งบางมาตรการการหักค่าลดหย่อน เช่น การเพิ่มค่าลดหย่อนสำหรับค่าเบี้ยประกันสำหรับการประสุขภาพนั้น แรงงานในระบบที่ถูกลดเงินเดือนคงไม่อาจจะมีเงินได้เพียงพอที่จะซื้อค่าเบี้ยประกันดังกล่าวได้ เป็นต้น

6. เป็นเครื่องมือเพื่อสนองนโยบายบางประการของรัฐบาล

รัฐบาลอาจใช้ภาษีอากรเป็นมาตรการหนึ่งโดยการให้สิทธิหรือตัดสิทธิทางภาษีอากรเพื่อชักจูงใจให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตาม เช่น ปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเกิดของประชากรลดลง ทำให้ประชากรวัยแรงงานลดลงและอัตราส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น เพื่อแก้ปัญหานี้รัฐบาลได้ยกเลิกการให้หักลดหย่อนบุตรได้ไม่เกิน 3 คน เป็นหักลดหย่อนบุตรได้ไม่จำกัดจำนวน และเพิ่มค่าลดหย่อนบุตรจากคนละ 15,000 บาท เป็นคนละ 30,000 บาทต่อปี และถ้ามีบุตรตั้งแต่คนที่สองเป็นต้นไปก็หักลดหย่อนเพิ่มได้อีกคนละ 30,000 บาท เป็นคนละ 60,000 บาทต่อปี นอกจากนี้ให้นำค่าฝากครรภ์และค่าคลอดบุตรมาหักลดหย่อนภาษีได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 60,000 บาท หรือถ้ารัฐบาล

ต้องการให้นำเงินมาลงทุนในรูปของการถือหุ้นในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไทยแทนการนำเงินไปฝากธนาคารเพื่อกินดอกเบี้ย รัฐบาลก็เรียกเก็บภาษีดอกเบี้ยเงินฝาก ให้สิทธิยกเว้นภาษีจากเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน หรือการให้เครดิตภาษีเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไร ยกเว้นภาษีเงินได้จากการขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมขาดรายได้ อย่างหนักหน่วยงานบางรายได้ปิดกิจการลง รัฐบาลจึงออกมาตรการโครงการเราเที่ยวด้วยกันที่มีนโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวภายในประเทศ จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวนี้ก็ไม่สามารถบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบได้ เนื่องจากแรงงานในระบบนั้นอยู่ในสภาวะขาดสภาพคล่องทางการเงิน คงไม่อาจใช้สอยเงินเพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อนได้เช่นเดิม อีกทั้งแรงงานในระบบที่ถูกเลิกจ้างคงจะไม่ได้สิทธิประโยชน์จากมาตรการดังกล่าวเนื่องจากจำเป็นต้องเก็บเงินไว้ดำรงชีวิตซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากกว่าการท่องเที่ยว มาตรการดังกล่าวนี้จึงเป็นมาตรการที่รัฐบาลต้องการให้ธุรกิจโรงแรมยังคงมีรายได้ต่อไปเพื่อให้รัฐบาลยังคงมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบการโรงแรม มาตรการนี้จึงเป็นการสนองนโยบายด้านภาษีที่จัดเก็บจากธุรกิจโรงแรมมากกว่าจะบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบ

7. เพื่อส่งเสริมหรือควบคุมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

รัฐบาลอาจใช้นโยบายทางภาษีเพื่อส่งเสริมการผลิตสำหรับธุรกิจบางประเภทที่รัฐบาลเล็งเห็นว่าธุรกิจนั้นก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยการให้สิทธิยกเว้นภาษีหรือลดอัตราภาษี ในทางตรงกันข้าม หากธุรกิจใดอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลก็อาจขึ้นอัตราภาษีเพื่อลดปริมาณการผลิตในธุรกิจนั้น ๆ¹⁶

ในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ต้องมีการใช้หน้ากากอนามัยเป็นจำนวนมากทั้งบุคลากรทางการแพทย์และประชาชนทั่วไป รวมถึงลูกแรงงาน รัฐบาลจึงยกเว้นภาษีอากรสำหรับหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม การยกเว้นภาษีอากรศุลกากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อผลิตเป็นหน้ากาก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวนี้ไม่อาจบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบได้ เนื่องจากหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มนั้น นอกจากจะมีราคาแพง เป็นสินค้าที่ขาดตลาด และยังมีกรรมรงค์ให้บุคลากรทางการแพทย์ใช้เท่านั้น เพราะเป็นผู้มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากกว่าผู้อื่น

¹⁶ คลยลักษณ์ ตรีชูธรรม, กฎหมายภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2562), หน้า 15 – 16.

8. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกิจการหรือธุรกิจใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ

รัฐบาลสามารถใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการสร้างกิจการหรือธุรกิจใหม่ ๆ โดยการยกเว้นภาษีให้แก่กิจการหรือธุรกิจใหม่นั้น ๆ หรือให้มีการหักค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการหรือธุรกิจนั้น ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการสนับสนุนและช่วยเหลือให้เศรษฐกิจภายในประเทศมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจใหม่ ๆ นั้นมักจะมีอุปสรรคในช่วงเริ่มดำเนินการกิจการ ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคทางด้านเงินทุน การจัดการ การบริหารงาน ต่าง ๆ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือเพื่อขจัดปัญหาหรืออุปสรรคของธุรกิจนั้นที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำธุรกิจดิจิทัลเพิ่มขึ้น รัฐบาลอาจลดภาษีให้แก่ธุรกิจดังกล่าวได้

ในช่วงปี 2563 ที่ผ่านมา รัฐบาลได้ออกมาตรการสำหรับกองทุนรวมเพื่อการออม (SSF) มาแทนที่กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) เพื่อส่งเสริมการออมระยะยาวด้วยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี คือ ผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาสามารถนำเงินลงทุนที่ลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการออม (SSF) มาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษี แต่ไม่เกิน 200,000 บาท และเมื่อนับรวมกับเงินลงทุนเพื่อการเกษียณอายุอื่น ๆ ต้องไม่เกิน 500,000 บาท โดยสามารถเริ่มลงทุนและได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตั้งแต่ปี ปี 2563 ถึง ปี 2567 แต่ด้วยกองทุนนี้เป็นธุรกรรมตัวใหม่ที่ออกมาในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลจึงต้องการที่จะกระตุ้นการลงทุนและสร้างความเชื่อมั่นในระบบตลาดทุน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย จึงได้มีนโยบายประกาศเพิ่มกองทุนรวมเพื่อการออมแบบพิเศษ (SSF Extra) ขึ้นมา โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพิ่มเติม คือ ผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาสามารถนำเงินลงทุนที่ลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการออมแบบพิเศษ (SSF Extra) มาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ไม่เกิน 200,000 บาท โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเงินได้ และไม่นับรวมกับเงินลงทุนเพื่อการเกษียณอายุอื่น ๆ แต่จะกำหนดระยะเวลาในการลงทุนคือ จะต้องลงทุนเฉพาะช่วง 1 เมษายน 2563 ถึง 30 มิถุนายน 2563 เท่านั้นที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีดังกล่าว จะเห็นได้ว่า แท้จริงแล้วแรงงานในระบบนั้นได้รับสิทธิสำหรับการหักลดหย่อนจากชื้อกองทุนเพื่อการออมดังกล่าวนี้ด้วย แต่ด้วยสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของแรงงานในระบบ จึงไม่สามารถนำเงินไปลงทุนได้ เนื่องจากจำเป็นต้องเก็บเงินไว้ใช้ในการดำรงชีวิต อีกทั้งกองทุนดังกล่าวยังบังคับให้ถือครองอย่างน้อย 10 ปีนับจากวันที่ซื้อจึงจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

9. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเมือง การปกครอง สังคม ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม การกีฬา ฯลฯ

รัฐบาลสามารถใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเมือง การปกครอง สังคม ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม การกีฬา ฯลฯ ได้ เช่น การกำหนดให้นำค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้เองหรือคู่สมรสมาหักลดหย่อนภาษีได้ โดยบิดามารดาดังกล่าวจะต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ คือ มีรายได้ไม่เกินปีละ 30,000 บาท และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้¹⁷ การกำหนดให้เงินที่บริจาคแก่วัดวาอาราม สถานพยาบาล สถานศึกษา องค์กรหรือสถานสาธารณกุศลตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หักลดหย่อนภาษีได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินที่เหลือจากการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอื่น¹⁸

ช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้โรงพยาบาลที่ให้การรักษาผู้ป่วยจากโรคนี้อาจต้องเปิดรับบริจาคเพื่อนำเงินที่ได้ซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ รัฐบาลจึงให้การสนับสนุนโดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ดังเช่น ผู้บริจาคซึ่งเป็นผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่บริจาคเงินให้แก่โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลของรัฐโดยตรงจะสามารถนำบริจาคมามากลดหย่อนภาษีได้ 2 เท่าของยอดเงินที่บริจาคจริงแต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคอื่น ๆ แล้วต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินที่เหลือจากการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอื่น

2.2.2 หลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี

นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ Adam Smith ได้ให้หลักเกณฑ์และแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะภาษีอากรที่ดีไว้ในหนังสือ An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations (ค.ศ. 1776) ดังนี้

1. หลักความเป็นธรรม

ภาษีอากรที่ดีต้องมีความเป็นธรรมเพื่อไม่ให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีและการหนีภาษี รวมถึงเกิดความขัดแย้งในสังคม หลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีอากรมี 2 หลักใหญ่ คือ

ก. หลักความเป็นธรรมสมบูรณ์ (The Principle of Absolute Equity)¹⁹

หลักความเป็นธรรมสมบูรณ์นี้จะคำนึงถึงการจัดเก็บภาษีจากประชาชนในจำนวนภาษีที่เท่าเทียมกัน เป็นหลักการที่มองถึงความเท่าเทียมที่มีต่อตัวบุคคลโดยไม่คำนึงรายได้ของบุคคลนั้น ๆ โดยจะคิดคำนวณจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลหารเฉลี่ยด้วยจำนวนผู้เสียภาษีทั้งหมดในประเทศในแต่ละปี หลักความเป็นธรรมสมบูรณ์นี้จะนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อประชาชนทุกคนมีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกันและรัฐบาลต้องรู้จำนวนผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่แน่นอน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเป็นไปได้ยากที่จะทำให้ประชาชนทุกคน ๆ มีฐานะทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียม เพราะบุคคลแต่ละคนนั้นย่อมมีวิธีการหารายได้มาได้มาได้น้อยแตกต่างกัน อีกทั้งยังมีทรัพย์สินทั้ง

¹⁷ มาตรา 47(1)(ญ) ประมวลรัษฎากร, ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 136) ลงวันที่ 14 มกราคม 2548.

¹⁸ มาตรา 47(7) ประมวลรัษฎากร

¹⁹ ปรีดา นาคเนาทิม, เศรษฐศาสตร์การภาษีอากร1, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535).

อสังกริมทรัพย์ สักริมทรัพย์ที่ไม่เท่ากัน ดังนั้นหลักความเป็นธรรมสมบรูณ์นี้จึงทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมในทางปฏิบัติ ทำให้ผู้มีรายได้อ่ำต้องเสียภาษีมากกว่ารายได้ที่ตนเองหามาได้

ข. หลักความเป็นธรรมสัมพันธ์ (The Principle of Relative Equity)

หลักเกณฑ์นี้เป็นแนวคิดที่ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อลดความเป็นไม่ธรรมให้กับผู้มีหน้าที่เสียภาษีและนำมาปรับใช้แทนหลักความเป็นธรรมสมบรูณ์ที่ไม่สามารถใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ หลักการนี้จะมีเกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้

— หลักความสามารถในการเสียภาษี (The Ability to pay Principle)²⁰

หลักความสามารถในการเสียภาษีนี้จะคำนึงความเสมอภาคและความยุติธรรมในการจัดเก็บภาษี กล่าวคือ ประชาชนที่มีความสามารถในการเสียภาษีเท่ากันจะจ่ายภาษีเท่ากัน ในขณะที่ประชาชนที่มีความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกันจะจ่ายภาษีแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการพิจารณาความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละคนนั้นควรคำนึงว่าบุคคลนั้น ๆ อยู่ในสภาวะการณ์ที่แตกต่างกันหรือไม่ เช่น บุคคลนั้นมีบุตร หรือไม่มีบุตร เนื่องจากผู้ที่มีบุตรที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลย่อมต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากกว่าผู้ที่ไม่มีการมีบุตร อาจส่งผลให้ผู้ที่มีบุตรมีเงินเหลือสำหรับใช้จ่ายน้อยกว่าผู้ที่ไม่มีการมีบุตร เป็นต้น ดังนั้นในการพิจารณาความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลนั้น นอกจากรายได้ที่บุคคลนั้นได้รับแล้ว จึงควรพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ ด้วยคือ ลักษณะของแต่ละบุคคล สถานภาพ รายจ่ายอันเป็นที่มาของรายได้ ในกรณีของแรงงานในระบบที่มีเงินได้ลดลงจากการถูกลดเงินเดือนจากนายจ้างเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ความสามารถในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตกลง จึงควรถูกจัดเก็บน้อยลงตามหลักความสามารถในการเสียภาษี

— หลักผลประโยชน์ (The Benefit Principle)

หลักผลประโยชน์นี้จะคำนึงผลประโยชน์ที่ได้รับบริการจากรัฐบาล เป็นการจ่ายภาษีผ่านทางสินค้าและบริการที่รัฐบาลจัดทำให้ กล่าวคือ ประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์จากรัฐบาลมาก จะถูกจัดเก็บภาษีมาก อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติเราไม่สามารถวัดผลประโยชน์ที่ประชาชนแต่ละคนจะได้รับจากรัฐบาลได้อย่างชัดเจน ผู้ที่มีรายได้อ่ำมักจะเป็นกลุ่มคนที่ใช้บริการสาธารณะมากกว่าผู้ที่มีรายได้อ่ำสูง เนื่องจากผู้ที่มีรายได้อ่ำไม่มีเงินเพียงพอที่จะจ่ายซื้อสินค้าและบริการได้มากนัก จึงจำเป็นต้องอาศัยผลประโยชน์สาธารณะที่รัฐจัดทำให้ เช่น ผู้ที่มีรายได้อ่ำจะเดินทางโดยขนส่งสาธารณะ ส่วนผู้ที่มีรายได้อ่ำสูงจะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ดังนั้นแล้วหลักผลประโยชน์จึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมเนื่องจากผู้ที่มีรายได้อ่ำผู้ซึ่งใช้บริการสาธารณะมากกว่าจะต้องเสียภาษีในจำนวนที่มากกว่าผู้ที่มีรายได้อ่ำสูง

2. หลักความแน่นอน

²⁰ จิรศักดิ์ รอดจันทร์, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หลักการและบทวิเคราะห์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 21 – 24.

รัฐต้องมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดเก็บภาษีอากร ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อยหรือถี่จนเกินไป มิเช่นนั้นอาจทำให้ธุรกิจเอกชนได้รับความกระทบกระเทือนและขาดความมั่นใจในการลงทุนของนักลงทุน นอกจากนี้รัฐควรมีตัวบทกฎหมายที่ใช้เป็นหลักในการจัดเก็บภาษีอากรที่ชัดเจน ไม่กำกวม เพื่อให้ผู้นำไปปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้เสียภาษีนั้นเข้าใจง่ายและเข้าใจตรงกัน

3. หลักความสะดวก

ภาษีอากรที่ดีต้องก่อให้เกิดความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการจัดเก็บภาษีอากร และสะดวกต่อผู้เสียภาษีในการชำระภาษี ทั้งตัวบทกฎหมายและข้อบังคับรวมถึงแบบฟอร์มแสดงรายการยื่นภาษีต่าง ๆ ต้องเข้าใจง่ายและผู้เสียภาษีสามารถกรอกข้อมูลรายละเอียดในแบบฟอร์มแสดงรายการยื่นภาษีได้ง่าย ในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้กรมสรรพากรได้ ขยายกำหนดการชำระภาษีและยื่นแบบแสดงรายการประจำปี ภ.ง.ด. 91/90 สำหรับเงินได้พึงประเมินในปี ภาษี 2562 ซึ่งเดิมมีกำหนดจะต้องยื่นแบบและชำระภาษีภายในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2563 สำหรับการยื่นแบบกระดาษและ 8 เมษายน พ.ศ. 2563 สำหรับการยื่นแบบผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเลื่อนกำหนดการยื่นแบบและชำระภาษีทั้งการยื่นแบบกระดาษและยื่นแบบผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นวันที่ 30 มิถุนายน 2563 และเลื่อนกำหนดอีกครั้งเป็นวันที่ 31 สิงหาคม 2563 มาตรการดังกล่าวนี้ถือเป็นการจัดเก็บภาษีที่มีความสะดวก คือ มีการขยายเวลา กำหนดสถานที่และวิธีการนำส่งภาษีให้มีทั้งแบบยื่นกระดาษที่สรรพากรพื้นที่และการยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ต เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บภาษีต่อทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรและผู้เสียภาษี (แรงงานในระบบ)

4. หลักความประหยัด

ภาษีอากรที่ดีต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่ำที่สุดและเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด เพราะถ้าเสียค่าใช้จ่ายมาก จะส่งผลกระทบต่อรายได้ที่รัฐจะนำไปใช้ในการบริหารประเทศ นอกจากนั้นยังควรต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด เนื่องจากผู้เสียภาษีอากรนั้นนอกจากจะต้องเสียค่าภาษีอากรแล้ว ยังคงต้องมีภาระค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีก เช่น ค่าเก็บเอกสาร ค่าทำบัญชี เป็นต้น หากภาษีอากรนั้นทำให้ผู้เสียภาษีต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นมากก็อาจทำให้ผู้เสียภาษีไม่อยากเสียภาษี และเกิดการหลีกเลี่ยงภาษีหรือหนีภาษีตามมา ดังเช่น ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้แรงงานในระบบนั้นมีภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตที่เพิ่มสูงขึ้น และยังมีภาระค่าใช้จ่ายในการต้องเสียภาษีให้แก่รัฐบาล รัฐบาลจึงควรลดภาระภาษีลงเพื่อไม่ให้ภาษีอากรนั้นเป็นภาระแก่แรงงานในระบบมากเกินไปและเพื่อสอดคล้องกับหลักความประหยัดด้วย

2.2.3 หลักความชอบด้วยกฎหมายและหลักความเสมอภาคทางภาษี

การเสียภาษีเป็นสิ่งที่กระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของประชาชน เนื่องจากประชาชนนั้นย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินของตนเองแต่ต้องเสียทรัพย์สินนั้นให้แก่รัฐ การตรากฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีจึงต้อง

อยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมายภายใต้เป็นการประกันสิทธิให้แก่ผู้เสียหายภายใต้หลักการตกลงยินยอมและการกำหนดส่วนแบ่งที่เป็นธรรม²¹ การเสียภาษีนั้นจึงต้องสัมพันธ์กับหลักความชอบด้วยกฎหมายและหลักความเสมอภาค

1. หลักความชอบด้วยกฎหมาย

หลักความชอบด้วยกฎหมายภาษีที่มาจากแนวความคิดเรื่องหลักการตกลงยินยอมทางภาษี ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่ปรากฏในประวัติศาสตร์การปกครองระบอบประชาธิปไตยในทวีปยุโรป เริ่มต้นจากการที่ “ภาษี” เป็นสิ่งแสดงอำนาจอธิปไตยของรัฐและภาษีมักมีลักษณะตรงข้ามกับรายได้ประเภทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นรายได้ประเภทสาธารณะสมบัติของแผ่นดินหรือรายได้จากการก่อกั้น (รายรับ)

รายได้สาธารณะประเภทภาษีแตกต่างจากรายได้ของภาคเอกชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการมีอำนาจอธิปไตยและการจัดตั้งหรือจัดเก็บภาษีของรัฐเป็นการใช้อำนาจฝ่ายเดียว ซึ่งในปัจจุบันหมายถึงการที่ฝ่ายปกครองมีอำนาจเหนือกว่าผู้เสียหาย ทำให้ภาษีมักมีลักษณะเป็นการบังคับโดยฝ่ายปกครองกำหนดมาตรการบังคับและมาตรการลงโทษผู้เสียหายเพื่อให้ชำระภาษี ดังนั้นลักษณะบังคับยังคงอยู่ แม้มีข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้เสียหายชำระภาษีโดยมิได้เกรงกลัวต่อมาตรการลงโทษใด ๆ และความเกรงกลัวหรือความไม่เกรงกลัวต่อมาตรการลงโทษนี้ มิได้ทำให้ลักษณะบังคับดังกล่าวสูญสิ้นไป ทั้งนี้เพราะฝ่ายปกครองได้กำหนดบทลงโทษควบคู่กับการจัดเก็บภาษีแล้ว²²

ในกรณีการกำหนดมาตรการในการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบ มีการออกกฎกระทรวง เช่น กฎกระทรวง ฉบับที่ 365 (พ.ศ. 2563) และ กฎกระทรวง ฉบับที่ 366 (พ.ศ. 2563) ซึ่งทั้ง 2 ฉบับนี้ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 4 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2513 และมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงดังกล่าวนี้ ซึ่งเป็นการออกกฎหมายที่ไม่ขัดต่อกฎหมายแม่บท สอดคล้องกับหลักความชอบด้วยกฎหมาย และเนื้อหาในบทบัญญัติยังมีความเป็นธรรมและเสมอภาค กล่าวคือ ผู้มีเงินได้ที่ได้ซื้อค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพของตนเอง ย่อมได้รับสิทธิในการหักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นอกจากนี้ บุคคลกรทางแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้รับค่าตอบแทนในการเสี่ยงภัยและค่าตอบแทนในการให้คำปรึกษา ให้ถือเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะเห็นได้ว่า กฎหมายให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่แพทย์และบุคคลภายนอกที่เข้ามาช่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นี้อย่างเท่าเทียมกัน ไม่ได้จำกัดสิทธิประโยชน์ทางภาษีเฉพาะผู้ที่แพทย์

²¹ ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 14, หน้า 107-112.

²² ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 14, หน้า 103.

เพียงอย่างเดียว เนื่องจากผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ดังกล่าวนี้ย่อมได้รับความเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่นเดียวกัน จึงสมควรได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกันอย่างเสมอภาค

2. หลักความเสมอภาค

หลักความเสมอภาคนั้นเป็นหลักการพื้นฐานของมนุษย์โดยที่บุคคลที่มีความเหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกันควรได้รับการปฏิบัติจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน บุคคลที่แตกต่างกันก็ควรได้รับการปฏิบัติจากรัฐที่แตกต่างกันเช่นกัน จึงจะถือว่ามีความเสมอภาค สำหรับประเทศไทยความเสมอภาคปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ ดังเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 บัญญัติไว้ว่า

“บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ”

หลักการดังกล่าวนี้ ได้การยอมรับจากนักวิชาการ อาทิเช่น ศาสตราจารย์ ดร. ศุภลักษณ์ พิณีจิวตล ได้กล่าวไว้ในหนังสือกฎหมายภาษีอากรว่า “หลักความเสมอภาคในทางกฎหมายภาษีจึงหมายถึง การที่องค์กรต่าง ๆ ของรัฐต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน และปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคนนั่นเอง และเมื่อนำหลักการดังกล่าวมาพิจารณาถึงขอบเขตของหลักความเสมอภาคในทางกฎหมายภาษีอากรทำให้สามารถกำหนดความหมายของหลักความเสมอภาคทางกฎหมายภาษีว่า หมายถึง การที่บทบัญญัติกฎหมายภาษีอากรต้องมีลักษณะทั่วไป มิใช่เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยยกเหตุจากการมีถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ ดังนั้น ฝ่ายนิติบัญญัติจึงสามารถกำหนดบทบัญญัติกฎหมายภาษีอากร (ระบบภาษี) ที่บังคับใช้กับบุคคลแตกต่างกันได้หากบุคคลนั้นมีสาระสำคัญ หรือพฤติกรรมทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ไม่ว่าจะ เป็นสภาพทางครอบครัว สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ รวมถึงการออกมาตรการทางกฎหมายภาษีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนไป”

ในกรณีของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น เมื่อแรงงานในระบบมีความแตกต่างจากแรงงานนอกระบบ ยังผลให้สามารถกำหนดบทบาทบัญญัติที่แตกต่างกันได้รวมถึงการกำหนดวิธีการบรรเทาภาระภาษีด้วย ดังนั้นเมื่อแรงงานในระบบซึ่งเป็นผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรค จึงสมควรได้รับการบรรเทาภาระภาษีที่สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคตามนัยกฎหมายภาษีอากร และหากพิจารณาในส่วนของกลุ่มข้าราชการซึ่งก็ถือเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อตั้งรับกับสถานการณ์ดังกล่าวเช่นเดียวกันกับแรงงานในระบบ แต่ก็ยังคงขาดมาตรการในการบรรเทาภาระภาษี กลุ่มข้าราชการจึงเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เหมาะสมควรได้รับการบรรเทาภาระภาษีเช่นเดียวกันกับแรงงานในระบบเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามหลักกฎหมายภาษีอากรเช่นเดียวกัน

ผู้เขียนมีความเห็นว่า มาตรการการบรรเทาภาระภาษีที่รัฐบาลออกมาเพื่อช่วยเหลือแรงงานในระบบนั้น ยังคงไม่เพียงพอและขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากโดยหลักแล้วแรงงานในระบบจะได้รับการบรรเทาภาระภาษีจากการหักค่าลดหย่อนค่าเบี้ยประกันสุขภาพที่ปรับเกณฑ์สูงสุดเพิ่มขึ้นเป็น 25,000 บาท มาตรการนี้แรงงานในระบบที่มีเงินได้น้อย หรือถูกลดเงินเดือนจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แม้ว่าจะมีเงินเพียงพอที่จะซื้อประกันสุขภาพ แต่ในที่สุดก็ไม่ได้ใช้สิทธิในการลดหย่อนภาษี นอกจากนี้ มาตรการยกเว้นภาษีกลับมีให้เฉพาะบางวิชาชีพเช่นบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถได้สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นภาษีสำหรับค่าตอบแทนเป็นการกำหนดมาตรการเฉพาะเจาะจงสำหรับอาชีพที่เกี่ยวข้อง ขณะที่แรงงานในระบบประเภทอื่นจึงไม่ได้การบรรเทาภาระภาษีจากมาตรการดังกล่าว ดังนั้นแล้วจึงควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบ

2.3 หลักภาระภาษีและความหมายของการบรรเทาภาระภาษี

ภาษีเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชาชนเสมอ เพราะเป็นสิ่งที่รัฐบาลเรียกเก็บจากประชาชนในลักษณะบังคับให้จ่าย ภาษีจึงเป็นภาระอย่างหนึ่งที่ทำให้รายได้ของประชาชนลดลง นักเศรษฐศาสตร์ได้กำหนดผู้รับภาระภาษีตามหลักประโยชน์ที่ได้รับจากรัฐและหลักความสามารถในการเสียภาษี กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับประโยชน์มากก็ควรรับภาระภาษีมากตามสัดส่วนของประโยชน์ที่ได้รับ ส่วนผู้ที่มีรายได้สูงควรได้รับภาระภาษีมาก ผู้ที่มีรายได้ต่ำควรมีภาระภาษีน้อย ดังนั้น ในการกำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายภาษีอากรจำเป็นต้องศึกษาความหมายและลักษณะของภาระภาษีที่ตกอยู่กับประชาชน รวมถึงวิธีการผลักภาระภาษีเพื่อให้การกำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายนั้นมีความเป็นธรรมและความเสมอภาคต่อประชาชนและเกิดประโยชน์ต่อสังคม²³

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 93 – 98.

2.3.1 ความหมายและลักษณะของภาระภาษี

ภาระภาษี หมายถึง ส่วนของรายได้ที่แท้จริงที่ลดลงเนื่องจากการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐ ภาระภาษีเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับบุคคลผู้ชำระภาษี มี 2 กรณี คือ

1. ภาระภาษีตามกฎหมาย หมายถึง ภาระหรือส่วนของภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น แรงงานในระบบผู้ที่ได้รับเงินได้การจ้างแรงงาน ซึ่งถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร แรงงานในระบบจะต้องนำเงินได้ที่ได้รับนี้มาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่กรมสรรพากร แรงงานในระบบจึงเป็นผู้รับภาระภาษีตามกฎหมาย เป็นต้น

2. ภาระภาษีที่แท้จริง หมายถึง ภาระภาษีที่ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดในขั้นสุดท้ายโดยที่บุคคลนั้นไม่สามารถผลักภาระภาษีนั่นไปให้บุคคลอื่นได้อีก เช่น แรงงานในระบบนั้นถือเป็นผู้บริโภคนึงในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากจำเป็นต้องซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิต การที่มีฐานะเป็นผู้บริโภคนั้น เมื่อมีการซื้อสินค้าหรือบริการจึงต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งไม่สามารถผลักภาระภาษีนี้ไปให้ผู้อื่นได้เพราะเป็นซื้อมาใช้เอง เป็นต้น

2.3.2 ประเภทของการบรรเทาภาระภาษี

การบรรเทาภาระภาษี หมายถึง วิธีการที่ทำให้เกิดการลดภาระภาษีเงินได้ซึ่งสามารถจำแนกออกได้หลายวิธี ได้แก่ การลดภาษี การยกเว้นภาษีและการยกเว้นอัตราภาษี ที่ยังผลให้ผู้เสียภาษีไม่แบกรับภาระภาษีเกินสมควร อาจอยู่ในรูปแบบของ ค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน อัตราภาษีไม่สูงนัก และเครดิตภาษี

2.3.2.1 การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

1. ค่าใช้จ่าย คือ ต้นทุนหรือเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน²⁴ ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นั้น ค่าใช้จ่ายจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคำนวณ ถือเป็นสิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างหนึ่งที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อมอบให้แก่ผู้มีเงินได้สามารถนำมาหักเป็นต้นทุนในการทำงาน เพื่อให้ได้เงินได้หรือรายได้สุทธินั้นมาคิดภาษีตามบัญชีอัตราภาษี อัตราการหักค่าใช้จ่ายจะมากหรือน้อย หรือไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายได้เลย จะต้องพิจารณาตามประเภทของเงินได้นั้น ๆ²⁵ ซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากรมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 โดยหลักแล้วการหักค่าใช้จ่ายจะมี 2 วิธี คือ

1. การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา (Standard deduction)

วิธีนี้เป็นวิธีการหักค่าใช้จ่ายในอัตราที่คงที่และผู้มีเงินได้ไม่ต้องแสดงหลักฐานค่าใช้จ่ายต่อกรมสรรพากร กฎหมายจะกำหนดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมิน ไม่ว่าค่าใช้จ่ายแท้จริงจะมากหรือน้อย ผู้มีเงินได้จะหักค่าใช้จ่ายได้ตามอัตราที่กำหนดเท่านั้น เช่น ผู้มีเงินได้

²⁴ ดุลยลักษณ์ ตรีชูธรรม, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 16, หน้า 140.

²⁵ กรมสรรพากร, “เงินได้พึงประเมินแต่ละกรณีจะคำนวณหักค่าใช้จ่ายได้เท่าใด?” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2564.

แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/556.html>

พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) และ (2) จะมีเกณฑ์สูงสุดในการหักค่าใช้จ่ายที่จำกัด คือ เงินได้พึงประเมินทั้ง 2 ประเภทรวมกันจะหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 50 แต่รวมกันแล้วไม่เกิน 100,000 บาท²⁶

2. การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร (Necessary and reasonable expenses)

วิธีนี้จะกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงแต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด คือ เป็นค่าใช้จ่ายตามปกติ มีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการประกอบธุรกิจแต่ละประเภทหรือต่อเงินได้แต่ละชนิด เป็นจำนวนที่สมควรและเหมาะสมแก่กิจการ ไม่เป็นรายจ่ายที่กฎหมายห้ามมิให้หักเป็นรายจ่าย ผู้มีเงินได้ต้องมีหลักฐานการหักใช้จ่ายพร้อมที่จะให้กรมสรรพากรตรวจสอบได้ ถ้าผู้มีเงินได้เลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรแล้วและตามหลักฐานที่นำมาพิสูจน์ต่อกรมสรรพากรนั้นมีรายจ่ายที่หักได้ตามกฎหมายน้อยกว่าอัตราค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ก็ให้ถือว่ามิใช่หักค่าใช้จ่ายเพียงหลักฐานที่นำมาพิสูจน์ การเลือกขอหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรนี้ ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ผู้มีเงินได้มีสิทธิเลือกปฏิบัติได้ว่า ปีใดจะหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาหรือปีใดจะหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร นอกจากนี้ในปีภาษีเดียวกัน ผู้มีเงินได้ยังอาจหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาสำหรับเงินได้ประเภทหนึ่ง และหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรสำหรับเงินได้อีกประเภทหนึ่งได้ด้วย แต่เงินได้ประเภทและชนิดเดียวกัน หากเลือกหักค่าใช้จ่ายตามวิธีใดแล้วจะต้องใช้วิธีเดียวกันสำหรับเงินได้ประเภทนั้นทั้งประเภท²⁷

2. ค่าลดหย่อน คือ สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่กฎหมายมอบให้แก่ผู้มีเงินได้ ซึ่งจะประเมินจากสถานภาพและภาระของผู้มีเงินได้แต่ละคนโดยไม่คำนึงถึงประเภทของเงินได้ เช่น มีภาระต้องเลี้ยงดูบิดามารดา มีภาระต้องเลี้ยงดูบุตร มีภาระต้องจ่ายค่าดอกเบี้ยซื้อที่อยู่อาศัย เป็นต้น²⁸

ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม ได้ให้ความหมายของค่าลดหย่อนไว้ว่า “เงินได้พึงประเมินเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้ ประมวลรัษฎากรจึงกำหนดให้หักค่าลดหย่อนได้อีก ค่าลดหย่อนแตกต่างจากค่าใช้จ่ายในข้อที่ว่า ค่าใช้จ่ายเป็นต้นทุนหรือเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้ แต่ค่าลดหย่อนเป็นตัวบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษี ทำให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีน้อยลง หรืออาจจะไม่ต้องเสียภาษีเลยก็ได้ ยามใดที่รัฐบาลเห็นว่าประชาชนต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจ รายได้ไม่พอกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น เงินได้สุทธิที่จะนำไปคำนวณภาษีก็ลดน้อยลง เมื่อเงินได้สุทธิน้อยลงภาษีที่ประชาชนจะต้องเสียก็ลดน้อยลงด้วย หรืออาจจะไม่ต้องเสียภาษีเลยก็ได้ นอกจากนี้ค่าลดหย่อนจะเป็นตัวบรรเทาภาระภาษีแล้วยังเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการ

²⁶ มาตรา 42 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลรัษฎากร

²⁷ กรมสรรพากร, “หักตามความจำเป็นและสมควร” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 22 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/6055.html>

²⁸ ยูทอร์นา ศรีสวัสดิ์, “ค่าลดหย่อนภาษี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 22 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.itax.in.th>

ส่งเสริมให้ประชาชนสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิตและครอบครัวกับความกตัญญู ส่งเสริมการศึกษาและช่วยเหลือเกื้อกูลกันอีกด้วย”²⁹

ศาสตราจารย์ไพจิตร โรจนวานิชและคณะ ได้ให้ความหมายของค่าลดหย่อนไว้ว่า “ค่าลดหย่อน หมายถึง จำนวนเงินที่กฎหมายกำหนดให้หักออกจากเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีตามสถานภาพของผู้มีหน้าที่เสียภาษีแต่ละบุคคล”³⁰

Kelvin E. Murphy & Mark Higgins อธิบายความหมายของค่าลดหย่อนในส่วนที่เป็นค่าลดหย่อนส่วนตัว (Personal exemption) ว่า “...เป็นสิ่งที่แสดงถึงจำนวนค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพขั้นต่ำของบุคคล ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี แต่สำหรับคนที่มีรายได้สูงอยู่แล้วค่าลดหย่อนประเภทนี้จะต้องถูกลดจำนวนลงตามหลักความสามารถในการเสียภาษี (Ability to pay)”³¹

อาจารย์วิทย์ ต้นตยกุล ให้ความหมายของค่าลดหย่อนไว้ว่า “ค่าลดหย่อน ได้แก่ จำนวนเงินที่กฎหมายกำหนดให้หักออกจากเงินได้พึงประเมินเป็นพิเศษ โดยไม่เกี่ยวกับการหาเงินได้ แต่เป็นการกำหนดเพื่อความเป็นธรรม ตามความสามารถ หรือเพื่อส่งเสริมเงินได้ชนิดใด ๆ เป็นพิเศษ” นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายเปรียบเทียบค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายไว้ว่า “ค่าลดหย่อนที่กฎหมายยอมให้หักอีกหลังจากที่ได้จำนวนเงินที่เป็นเงินได้หักค่าใช้จ่ายแล้วนี้ แตกต่างจากค่าใช้จ่ายในลักษณะประการสำคัญตรงที่ว่า ค่าลดหย่อนนี้ไม่เป็นต้นทุนหรือเงินที่ต้องใช้ไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้ โดยปกติค่าลดหย่อนจึงไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับจำนวนเงินได้พึงประเมิน หากแต่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพหรือพฤติกรรมของผู้เสียภาษีเป็นประการสำคัญ”³²

เมื่อพิจารณาประเภทของค่าลดหย่อนตามประมวลรัษฎากรแล้ว ค่าลดหย่อนสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภท คือ³³

ก. ค่าลดหย่อนส่วนตัวและผู้อยู่ในอุปการะ เช่น การหักลดหย่อนสามีหรือภรรยาของผู้มีเงินได้ การหักลดหย่อนบุตร ค่าลดหย่อนประเภทนี้ กฎหมายมีวัตถุประสงค์ในการบรรเทาภาระภาษีตามขนาดครอบครัว

ข. ค่าลดหย่อนตามรายการ เป็นค่าลดหย่อนสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ไม่แน่นอน และไม่ขึ้นอยู่กับรายได้ เช่น การหักลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสำหรับที่อยู่อาศัย การหักลดหย่อนสำหรับเงินลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)

²⁹ ชัยสิทธิ์ ตรีชูธรรม, *คำสอนวิชากฎหมายภาษีอากร*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมกฎหมายเนติบัณฑิตยสภา, 2563), หน้า 330.

³⁰ จิตภา คุ่มถิ่นแก้ว, *การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับข้าราชการพยาบาล, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2559, หน้า 6.

³¹ เสาวรส เกษมสวัสดิ์, *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: ศึกษากรณีค่าลดหย่อนและเครดิตภาษีเพื่อการศึกษา*, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2559, หน้า 15.

³² วาสนา สุขสมัย, *การนำระบบเครดิตภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไปใช้แทนระบบการหักลดหย่อน*, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551, หน้า 25.

³³ จิตภา คุ่มถิ่นแก้ว, *อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 30*, หน้า 7.

นอกจากนี้การหักลดหย่อนยังเป็นเครื่องมือให้รัฐบาลใช้ในการสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ โดยที่รัฐไม่ต้องจ่ายเงินโดยตรง แต่จะอนุมัติให้ผู้เสียภาษีสามารถทำการหักลดหย่อนสำหรับเงินได้ที่จ่ายในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อลดภาษีที่ต้องเสียอย่างไรก็ดี การบรรเทาภาระภาษีโดยการหักลดหย่อนนี้อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีได้ กล่าวคือ อาจจะลดภาระภาษีหรือเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มผู้มีรายได้สูงมากกว่ากลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ ตัวอย่างเช่น การยกเลิกค่าหักลดหย่อนภาษีจากการซื้อกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) เนื่องจากรัฐบาลเล็งเห็นว่าการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับการซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) นี้ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และทำให้กรมสรรพากรสูญเสียเงินภาษีจำนวนมากเนื่องจากผู้เสียภาษีสามารถใช้สิทธิหักลดหย่อนได้สูงถึง 500,000 บาทต่อปี นอกจากนี้ผู้ที่จะมีกำลังลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ยังเป็นกลุ่มผู้มีรายสูงเป็นส่วนมาก ทำให้ค่าลดหย่อนสำหรับกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) นั้นกลายเป็นการบรรเทาภาระภาษีสำหรับผู้ที่มีรายได้สูงมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยทางรัฐบาลจึงเห็นสมควรให้ยกเลิกสิทธิประโยชน์ดังกล่าวนี้เพื่อลดภาษีจากผู้มีรายได้สูงคืนเข้าภาครัฐและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

จะเห็นได้ว่าในการดำรงชีวิตในสังคมของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นผู้มีเงินได้ที่เป็นแรงงานในระบบหรือแรงงานนอกระบบ ย่อมต้องมีค่าใช้จ่ายที่เป็นรายจ่ายที่ไม่ได้สัมพันธ์กับรายได้ แต่เป็นรายจ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ดังนั้น การจะอนุญาตให้ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินเพียงอย่างเดียวจะเป็นการผลัดภาระให้แก่ผู้มีเงินได้ต้องรับภาระจากส่วนของค่าใช้จ่ายดังกล่าวจนเกินไป กฎหมายจึงอนุญาตให้มีการหักลดหย่อนเพื่อลดภาระให้แก่ผู้มีเงินได้ตามสถานภาพของแต่ละบุคคล และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการจัดเก็บภาษีตามความสามารถในการเสียภาษี อย่างไรก็ตามการหักลดหย่อนยังคงไม่สามารถขจัดภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากแต่ละบุคคลย่อมมีพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการหักลดหย่อนจึงเป็นเพียงการบรรเทาภาระภาษีเท่านั้น ตามที่ปรากฏในมาตรา 47 แห่งประมวลรัษฎากรที่ได้บัญญัติไว้ว่า การหักลดหย่อนเป็นเพียงเพื่อบรรเทาภาระภาษี³⁴

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้แรงงานในระบบมีภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็ค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้าน เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าอินเทอร์เน็ต และค่าใช้จ่ายจากการซื้อหน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ ล้วนแล้วแต่เป็นภาระที่เพิ่มขึ้นในการดำรงชีวิตของแรงงานในระบบมากขึ้นทุกวันตามสถานการณ์การระบาดของโรค จากการศึกษาพบว่า การหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้พึงประเมินของแรงงานในระบบนั้น รัฐบาลยังไม่มีมาตรการใด ๆ ออกมารองรับเพื่อลดภาระให้แก่แรงงานในระบบทั้ง ๆ ที่ค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้านตามที่รัฐบาลขอความร่วมมือนั้น เป็นค่าใช้จ่ายที่ถือเป็นต้นทุนที่แรงงานในระบบจ่ายไปเพื่อการทำงานและได้มาซึ่งเงิน ตรงตามความหมายของคำว่าค่าใช้จ่ายตามที่

³⁴ ลลิตา ทองประเสริฐแสง, การบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559, หน้า 13-14.

กล่าวมาข้างต้น อย่างไรก็ตามรัฐบาลมีการออกมาตรการเพิ่มค่าลดหย่อนสำหรับเบี้ยประกันสุขภาพ จากเดิมสูงสุด 15,000 บาท เป็น 25,000 บาท ซึ่งเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2563 ผู้เขียนมีความเห็นมาจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ แรงงานในระบบในทุก ๆ กิจกรรมได้รับผลกระทบทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นถูกลดโบนัสเนื่องจากผลประกอบการของบริษัทที่แย่ง ถูกลดสวัสดิการต่าง ๆ ที่เคยได้รับจากนายจ้าง ถูกลดเงินเดือน และที่เลวร้ายที่สุดคือ ถูกเลิกจ้าง การที่แรงงานในระบบนั้นมีสภาพคล่องทางการเงินที่สั้นคลอนและไม่มั่นคง การจะจับจ่ายใช้สอยสิ่งใดคงต้องตระหนักถึงความจำเป็นในชีวิตให้มากที่สุด การซื้อเบี้ยประกันสุขภาพเป็นจ่ายเงินเพื่อคุ้มครองสุขภาพในอนาคตที่ยังมาไม่ถึง ด้วยสถานการณ์เช่นนี้แรงงานในระบบคงจะต้องพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยขั้นพื้นฐานเป็นหลักก่อน การจ่ายเงินเพื่อซื้อเบี้ยประกันสุขภาพจึงมีความสำคัญเป็นลำดับรอง ดังนั้น มาตรการเพิ่มค่าลดหย่อนสุขภาพนั้นแม้ดูเหมือนจะเป็นการบรรเทาภาระภาษีแต่หมายถึงการที่แรงงานในระบบต้องมีรายจ่ายในการซื้อประกันสุขภาพ อาจพิจารณาว่าเป็นการเพิ่มภาระแก่แรงงานในระบบได้ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงยังไม่ได้ส่งผลให้แรงงานในระบบบรรเทาภาระภาษีได้เท่าที่ควร

2.3.2.2 การยกเว้นภาษี

การยกเว้นภาษี คือ การยกเว้นไม่นำเงินได้ (Income exclusions) บางประเภท มาคำนวณเพื่อเสียภาษี อาจเพราะเงินได้ส่วนนั้นไม่เข้าลักษณะคำนิยามของเงินได้พึงประเมินที่ต้องชำระภาษี อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ไม่ได้ให้คำนิยามของคำว่า การยกเว้นภาษี แต่มีบทบัญญัติในมาตรา 42 ที่กำหนดให้เงินได้พึงประเมินตามที่ระบุนั้นได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษี สำหรับแรงงานในระบบในประเทศไทยนั้น โดยหลักแล้วจะได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากรและกฎกระทรวงฉบับที่ 126 พ.ศ. 2509 การยกเว้นภาษีสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้³⁵

1) การยกเว้นเงินได้ทั่วไป

โดยหลักแล้วเงินได้ทุกประเภทต้องนำมารวมคำนวณภาษี เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้สำหรับเงินได้บางประเภทที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณภาษี การยกเว้นเงินได้จึงแตกต่างจากการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนเพราะค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนเป็นสิ่งที่ต้องนำไปหักออกจากเงินได้พึงประเมินเพื่อหาจำนวนเงินได้สุทธิในการคำนวณภาษี แต่เงินได้ที่รับการยกเว้นภาษีคือเงินได้ที่ไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีเลยตั้งแต่แรก วัตถุประสงค์ในการยกเว้นภาษีมีหลายประการ เช่น เพื่อบรรเทาภาษีซ้ำซ้อน เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เสียภาษีมีพฤติกรรมตามสังคมหรือเพื่อให้สวัสดิการทางสังคมทางอ้อม เป็นต้น

กรณีการยกเว้นเงินได้เพราะมีกฎหมายบัญญัติไว้ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 42 (1) กำหนดให้ค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าพาหนะที่ลูกจ้างได้จ่ายไปโดยสุจริตตามความจำเป็น

³⁵ วาสนา สุขสมัย, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 32, หน้า 25.

เฉพาะในการที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตน หรือมาตรา 42 (3) กำหนดให้เงินค่าเดินทางซึ่ง นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้าง เฉพาะส่วนที่ลูกจ้างได้จ่ายทั้งหมดโดยจำเป็นเพื่อการเดินทางจากต่างถิ่นในการเข้ารับงานเป็นครั้งแรก หรือในการกลับถิ่นเดิมเมื่อการจ้างได้สิ้นสุดลงแล้ว แต่ข้อยกเว้นนี้ไม่รวมถึงเงินค่าเดินทางที่ลูกจ้างได้รับในการกลับถิ่นเดิม และในการเข้ารับงานของนายจ้างเดิมภายในสามร้อยหกสิบห้าวัน นับแต่วันที่การจ้างครั้งก่อนได้สิ้นสุดลง เป็นต้น

การยกเว้นเงินได้ทั่วไปสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

ก. การยกเว้นเงินได้เนื่องจากการให้ (Donative items) ผู้รับให้จะได้รับการยกเว้น ไม่ว่าจะเป็นการให้ในรูปแบบของสิ่งของ มรดก หรือการได้รับเงินประกันชีวิต หรือทุนการศึกษา เป็นต้น

ข. การยกเว้นเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน (Employment related exclusions) เช่น ค่าประกันภัยกลุ่ม ค่าประกันอุบัติเหตุ และเงินที่นายจ้างจ่ายสมทบเข้ากองทุนบำนาญเอกชน เป็นต้น

ค. การยกเว้นเงินได้เนื่องจากการชดใช้ (Return of human capital) เช่น ค่ารักษาพยาบาล หรือเงินประกันอุบัติเหตุที่ได้รับจากนายจ้าง เป็นต้น

ง. การยกเว้นเงินได้เนื่องจากการลงทุน (Investment related exclusions) เช่น ดอกเบี้ย พันธบัตร เงินปันผล เป็นต้น

2) การยกเว้นเงินได้สุทธิ

การยกเว้นเงินได้สุทธิเป็นการยกเว้นเงินได้เมื่อมีการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้ว หากต้องการยกเว้นเงินได้สุทธิเท่าใด เงินได้สุทธิที่ได้รับยกเว้นนั้นก็ไม่ต้องนำมารวมคำนวณกับอัตราภาษี

2.3.2.3 การเครดิตภาษี

การเครดิตภาษี³⁶ คือ การที่กฎหมายอนุญาตให้นำจำนวนเงินเครดิตมาหักออกจากภาษีที่จะต้องเสียโดยตรง ผู้เสียภาษีทุกคนจึงได้รับประโยชน์เป็นจำนวนเท่ากันไม่ว่าจะมีเงินได้สูงหรือต่ำ เช่น จำนวนเงินเครดิตภาษี 5,000 บาท ผู้เสียภาษีต้องเสียภาษีทั้งหมด 6,000 บาท ผู้เสียภาษีจะเสียภาษีเพียง 1,000 บาท (6,000 - 5,000) ผู้เสียภาษีอีกคนที่ต้องเสียภาษีทั้งหมด 10,000 บาท จะคงเหลือภาษีที่ต้องเสีย 5,000 บาท (10,000 - 5,000) จะเห็นได้ว่าผู้เสียภาษีที่มีภาษีเงินได้ที่ต้องเสียเกิน 5,000 บาทขึ้นไปจะได้รับเงินหักออกจากภาษีเท่ากันทุกคน

การคิดอัตราภาษีนั้นแสดงเป็นสมการได้ดังนี้³⁷

$$\text{เงินได้สุทธิ} \times \text{อัตราภาษี (อัตราก้าวหน้า)} = \text{ภาษีที่ต้องเสีย} - \text{เครดิตภาษี}$$

³⁶ พรนภัส ประเสริฐกุล , แนวทางการนำมาตรการบรรเทาภาระภาษีเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาชีพบัญชีมาใช้ในประเทศไทย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561, หน้า 14.

³⁷ วาสนา สุขสมัย, อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 32, หน้า 29.

ในการหักเครดิตภาษีนั้น หากจำนวนเครดิตภาษีเกินกว่าภาษีที่ต้องชำระ ผู้เสียภาษีสามารถขอคืนได้ หรือนำไปหักออกจากภาษีเงินได้ในปีถัดไป ขึ้นอยู่กับระบบการให้เครดิตภาษีของแต่ละประเทศ หากเป็นเครดิตภาษีประเภทที่ขอคืนเป็นเงินได้ (Refundable tax credits) ผู้เสียภาษีที่มีเครดิตภาษีเหลืออยู่หลังจากนำไปหักจากภาษีที่ต้องเสียแล้ว ผู้เสียภาษียังมีสิทธิขอคืนเป็นเงินได้ แต่ถ้าเป็นเครดิตภาษีประเภทที่ไม่สามารถขอคืนได้เป็นเงินได้ (Non-refundable tax credits) ผู้เสียภาษีไม่มีสิทธินำเครดิตภาษีส่วนเกินไปขอคืนได้ สำหรับประเทศไทย ยังไม่มีการเครดิตภาษีประเภทที่ขอคืนเป็นเงินได้ มีแต่การเครดิตภาษีประเภทที่ไม่สามารถขอคืนเป็นเงินได้ ซึ่งมีอยู่ในอนุสัญญาหรือความตกลงเพื่อการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีที่เก็บจากเงินได้ นอกจากนี้ยังมีการเครดิตภาษีเงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร ตามมาตรา 47 ทวิแห่งประมวลรัษฎากร

จะเห็นได้ว่าการบรรเทาภาระภาษีด้วยการเครดิตภาษีนั้น ไม่ได้มีการปรับใช้กับแรงงานในระบบที่มีแต่เงินได้จากการจ้างแรงงานเพียงอย่างเดียว ผู้เขียนมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะการเครดิตภาษีนั้นเกิดความไม่เป็นธรรมต่อแรงงานในระบบ อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับหลักการจัดเก็บภาษีตามความสามารถในการเสียภาษี เนื่องจากแรงงานในระบบผู้มีเงินได้ที่มีจำนวนเงินได้แตกต่างกันอาจมีจำนวนเครดิตภาษีเท่ากัน ทำให้การเครดิตภาษีนั้นเอื้อประโยชน์ต่อผู้มีเงินได้สูงมากกว่าผู้มีเงินได้น้อย ซึ่งแตกต่างจากการหักค่าลดหย่อนที่ประเมินจากสถานภาพและภาระส่วนตัวของผู้มีเงินได้ จึงทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้มีเงินได้มากกว่า เช่น กฎหมายให้สิทธิในการหักลดหย่อนอุปการะบุตรสำหรับผู้ที่มีบุตรที่อยู่ในอุปการะ ผู้ที่ไม่มีบุตรในอุปการะไม่สามารถใช้สิทธิหักลดหย่อนดังกล่าวได้

2.3.2.4 การปรับลดอัตราภาษีและฐานภาษี

1. อัตราภาษี³⁸ คือ จำนวนเงินที่คิดคำนวณจัดเก็บจากสิ่งที่เป็นมูลเหตุในการเสียภาษี (ฐานภาษี) กล่าวคือ ฐานภาษีคูณอัตราภาษีจะได้จำนวนภาษีที่ต้องชำระ จำนวนเงินภาษีจึงผันแปรไปตามจำนวนอัตราภาษี อัตราภาษีแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

ก. อัตราภาษีคงที่หรืออัตราภาษีตามส่วน

อัตราภาษีคงที่หรืออัตราภาษีตามส่วน คือ อัตราภาษีที่มีจำนวนแน่นอนไม่ผันแปรไปตามปริมาณของฐานภาษี เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่มจะคิดคำนวณภาษีจากราคาสินค้าและบริการ ไม่ว่าจะราคาสินค้าและบริการจะมีมูลค่าเท่าไรจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราภาษีเท่ากัน

ข. อัตราภาษีก้าวหน้า

อัตราภาษีก้าวหน้า คือ อัตราภาษีที่มีจำนวนสูงขึ้นเมื่อปริมาณฐานภาษีเพิ่มขึ้น เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ลักษณะการก้าวหน้านั้นไม่จำเป็นต้องถูกกำหนดให้มีจำนวนสูงขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น จำนวนอัตราภาษีจะก้าวหน้าตามระดับมากหรือน้อยนั้นจึงเป็นวิธีหนึ่งในการขยายฐานภาษี อัตราภาษีแบบก้าวหน้าจะสามารถนำรายได้เข้าสู่คลังได้มากกว่าอัตราภาษีแบบคงที่ เนื่องจากเมื่อจำนวนรายได้เพิ่มขึ้น จำนวนอัตราภาษีก็จะสูงขึ้น จึงทำให้รัฐมีรายได้จากการ

³⁸ ศุภลักษณ์ ทินิจภูวดล, อ่างแล้วเชิงอรรถ ที่ 14, หน้า 276 - 279.

จัดเก็บภาษีได้มากขึ้น อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับหลักความเสมอภาคทางภาษีและยังสามารถกระจายภาระภาษีไปยังประชาชนตามหลักความสามารถในการเสียภาษี

ค. อัตราภาษีถอยหลัง

อัตราภาษีถอยหลัง คือ อัตราภาษีที่มีจำนวนลดต่ำลงเมื่อปริมาณฐานภาษีมีจำนวนเพิ่มขึ้น อัตราภาษีถอยหลังนี้จึงทำให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีในอัตราลดลงในขณะที่ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น จึงขัดกับหลักความสามารถในการเสียภาษี คือ ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีมาก ควรจะต้องเสียภาษีในอัตราที่สูง ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีน้อยควรจะต้องเสียภาษีในอัตราที่ต่ำ ประเทศไทยเคยมีภาษีบำรุงท้องที่ที่ใช้อัตราภาษีในลักษณะดังกล่าว จึงได้มีการยกเลิกและใช้ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแทน

2. ฐานภาษี³⁹ คือ สิ่งที่ถูกใช้เป็นฐานในการประเมินการจัดเก็บภาษีตามอัตราภาษีที่กำหนดไว้ ได้แก่ ฐานรายได้ที่จัดเก็บภาษี เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ฐานการบริโภค เช่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานความมั่งคั่ง เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีมรดก เป็นต้น ดังนั้นแล้ว ฐานภาษีจึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคล

การที่รัฐบาลจะพิจารณาปรับโครงสร้างภาษีโดยการลดอัตราภาษีหรือฐานภาษีนั้น จะพิจารณาจากสถานการณ์เศรษฐกิจและค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อเล็งเห็นแล้วว่าสภาพเศรษฐกิจนั้นส่งผลให้ผู้เสียภาษีมีภาระเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจะออกมาตรการปรับลดอัตราภาษีหรือฐานภาษีมาเพื่อให้โครงสร้างภาษีมีความเป็นธรรม สอดคล้องกับความเป็นจริง และช่วยบรรเทาภาระภาษีให้กับผู้มีเงินได้ ดังเช่น ในปี 2559 ประเทศไทยมีการปรับลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยแบ่งขั้นอัตราภาษีให้ดีขึ้น จาก 5 ขั้นอัตรา เป็น 7 ขั้นอัตรา และลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากอัตราสูงสุดที่ร้อยละ 37 เหลือร้อยละ 35⁴⁰ ต่อในปี 2560 มีการปรับฐานภาษี ทำให้ผู้มีรายได้ 4,000,001 ถึง 5,000,000 บาท จากเดิมเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ที่ร้อยละ 35 จะได้สิทธิเสียภาษีในอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลดลงเหลือร้อยละ 30⁴¹ สาเหตุที่ต้องปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตั้งกล่าวนั้นก็เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ อีกทั้งการปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานี้ ทำให้โครงสร้างอัตราภาษีที่แท้จริง หรือ Effective Rate มีอัตราเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 29 ซึ่งใกล้เคียงกับกรณีที่บุคคลธรรมดานำเงินไปลงทุนในบริษัทและมีเงินกำไรที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ กำไรที่เหลืออีกร้อยละ 80 ก็นำมาจ่ายเป็นเงินปันผล และถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายอีกร้อยละ 10 รวมแล้วบุคคลธรรมดาที่นำเงินไปลงทุนใน

³⁹ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, *การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย*, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552), หน้า 166 - 170.

⁴⁰กรมสรรพากร, “พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 600 พ.ศ. 2559” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 24 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/600.pdf

⁴¹กรมสรรพากร, “อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับปีภาษี 2560” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 24 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/59670.html>

บริษัทมีภาระภาษีที่แท้จริงร้อยละ 28 ซึ่งเป็นตัวเลขที่ใกล้เคียงกับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่กำลังจะเริ่มใช้ในปีภาษี 2560 แม้ว่าการปรับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นจะทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้ แต่รัฐบาลก็คาดการณ์ว่าจะถึงวันนั้นเศรษฐกิจในประเทศไทยก็น่าจะฟื้นตัวขึ้นแน่นอน จึงอาจจะไม่ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรมากนัก นอกจากนี้การปรับปรุงโครงสร้างภาษีปี 2560 ยังทำให้แรงงานในระบบที่มีเงินได้ไม่ถึง 26,000 บาทต่อเดือนไม่ต้องเสียภาษีเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้กลุ่มผู้มีเงินได้น้อยอีกด้วย

อย่างไรก็ดี ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในขณะนี้ถือว่าเป็นวิกฤตการณ์ที่ทำให้สภาพเศรษฐกิจและค่าครองชีพปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน แต่ทางรัฐบาลก็ยังไม่มีการดำเนินการบรรเทาภาระภาษีโดยการปรับลดอัตราภาษีหรือฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่ผู้เสียภาษีหรือแรงงานในระบบแต่อย่างใด

2.3.2.5 บทวิเคราะห์ลักษณะและความแตกต่างของการบรรเทาภาระภาษีที่มีผลต่อจำนวนค่าภาษี

การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการบรรเทาภาระภาษีแต่ละประเภทที่มีผลต่อค่าภาษีนั้น ผู้เขียนขอยกตัวอย่างการวิเคราะห์การคำนวณภาษีโดยกำหนดตัวแปรที่เป็นการบรรเทาภาระภาษีแต่ละประเภท และใช้เงินได้พึงประเมินตามตลอดปีภาษีในจำนวนที่เท่ากัน คือ 700,000 บาทต่อปี ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบรรเทาภาระภาษีแต่ละประเภท

ประเภทการบรรเทาภาระภาษี	ลักษณะ/เกณฑ์	การพิจารณาในขั้นตอนการคำนวณ
1) การหักค่าใช้จ่าย	หักค่าใช้จ่ายแบบเหมาในอัตราร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท	หักจากเงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษี
2) การหักค่าลดหย่อน	หักค่าลดหย่อนส่วนตัวและผู้อยู่ในอุปการะรวมถึงค่าลดหย่อนตามรายการที่เกิดขึ้นจริงตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด	หักจากเงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษีหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ตัวอย่างการคำนวณที่ 1 และ 2

เงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษี (บาท)	700,000	(1)
หักค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด (บาท)	100,000	(2)
(1)-(2) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย (บาท)	600,000	(3)

หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด 60,000	(4)
(3)-(4) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ (บาท)	540,000 (5)
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด	- (6)
(5-6) เหลือเงินได้สุทธิ (บาท)	540,000 (7)
นำเงินได้สุทธิตาม (7) ไปคำนวณภาษีตามอัตรากาษาเงินได้บุคคลธรรมดา	
จำนวนภาษีที่ต้องชำระ (บาท)	33,500 (8)

ตัวอย่างตารางการคำนวณภาษีสำหรับการคำนวณที่ 1 และ 2

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท) ตั้งแต่	อัตรากาษา	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น	ภาษีสูงสุดในแต่ละขั้นเงินได้	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น
0 - 150,000	0%	150,000	-	150,000
เกิน 150,001 - 300,000	5%	150,000	7,500	150,000
เกิน 300,001 - 500,000	10%	200,000	20,000	200,000
เกิน 500,001 - 750,000	15%	40,000	6,000	250,000
เกิน 750,001 - 1,000,000	20%	-	-	250,000
เกิน 1,000,001 - 2,000,000	25%	-	-	1,000,000
เกิน 2,000,001 - 5,000,000	30%	-	-	3,000,000
เกิน 5,000,000 ขึ้นไป	35%	-	-	-
รวม (บาท)		540,000	33,500	
		(7)	(8)	

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบรรเทาภาระภาษีแต่ละประเภท (ต่อ)

ประเภทการบรรเทาภาระภาษี	ลักษณะ/เกณฑ์	การพิจารณาในขั้นตอนการคำนวณ
3) การยกเว้นภาษี	ไม่ต้องนำเงินได้มาคำนวณเพื่อเสียภาษี	ไม่ส่งผลกระทบต่อการคำนวณ เนื่องจากไม่ต้องนำมารวมเป็นเงินได้พึงประเมิน
4) การปรับลดอัตรากาษา	ลดอัตรากาษาในฐานะเงินได้นั้น ๆ	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้นนั้น ๆ คูณอัตรากาษาที่ลดลง

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ตัวอย่างการคำนวณที่ 4

เงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษี (บาท)	700,000	(1)
หักค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด (บาท)	100,000	(2)
(1)-(2) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย (บาท)	600,000	(3)
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด	60,000	(4)
(3)-(4) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ (บาท)	540,000	(5)
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด	-	(6)
(5-6) เหลือเงินได้สุทธิ (บาท)	540,000	(7)
นำเงินได้สุทธิตาม (7) ไปคำนวณภาษีตามอัตรารายปีเงินได้บุคคลธรรมดา		
จำนวนภาษีที่ต้องชำระ (บาท)	26,000	(8)

ตัวอย่างตารางการคำนวณภาษีสำหรับการคำนวณที่ 4

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท) ตั้งแต่	อัตรารายปี	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น	ภาษีสูงสุดในแต่ละขั้นเงินได้	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น
0 - 150,000	0%	150,000	-	150,000
เกิน 150,001 - 300,000	0%	150,000	-	150,000
เกิน 300,001 - 500,000	10%	200,000	20,000	200,000
เกิน 500,001 - 750,000	15%	40,000	6,000	250,000
เกิน 750,001 - 1,000,000	20%	-	-	250,000
เกิน 1,000,001 - 2,000,000	25%	-	-	1,000,000
เกิน 2,000,001 - 5,000,000	30%	-	-	3,000,000
เกิน 5,000,000 ขึ้นไป	35%	-	-	-
รวม (บาท)		540,000	26,000	
		(7)	(8)	

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบรรเทาภาระภาษีแต่ละประเภท (ต่อ)

ประเภทการบรรเทาภาระภาษี	ลักษณะ/เกณฑ์	การพิจารณาในขั้นตอนการคำนวณ
5) การปรับลดฐานภาษีเงินได้	ปรับฐานเงินได้ในแต่ละชั้นให้กว้างขึ้น	ฐานเงินได้ที่แต่เดิมตกอยู่ในอัตราภาษีที่สูงจะปรับลงมาและถูกประเมินในอัตราร้อยที่ต่ำลง

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ตัวอย่างการคำนวณที่ 5

เงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษี (บาท)	700,000	(1)
หักค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด (บาท)	100,000	(2)
(1)-(2) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย (บาท)	600,000	(3)
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด	60,000	(4)
(3)-(4) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ (บาท)	540,000	(5)
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด	-	(6)
(5-6) เหลือเงินได้สุทธิ (บาท)	540,000	(7)
นำเงินได้สุทธิตาม (7) ไปคำนวณภาษีตามอัตราร้อยที่บุคคลธรรมดา		
จำนวนภาษีที่ต้องชำระ (บาท)	31,500	(8)

ตัวอย่างตารางการคำนวณภาษีสำหรับการคำนวณที่ 5

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท) ตั้งแต่	อัตรากาษา	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น	ภาษีสูงสุดในแต่ละขั้นเงินได้	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น
0 - 150,000	0%	150,000	-	150,000
เกิน 150,001 - 300,000	5%	150,000	7,500	150,000
เกิน 300,001 - 550,000	10%	240,000	24,000	250,000
เกิน XXX,XXX - XXX,XXX	15%	-	-	XXX
เกิน XXX,XXX - X,XXX,XXX	20%	-	-	XXX
เกิน X,XXX,XXX - X,XXX,XXX	25%	-	-	XXX
เกิน X,XXX,XXX - X,XXX,XXX	30%	-	-	XXX
เกิน X,XXX,XXX ขึ้นไป	35%	-	-	XXX
รวม (บาท)		540,000	31,500	
		(7)	(8)	

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

จากการศึกษาเปรียบเทียบตามการตัวอย่างคำนวณดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบรรเทาภาระภาษีที่ดีที่สุดสำหรับผู้เสียภาษีที่เป็นแรงงานในระบบคือ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพราะเป็นการบรรเทาภาระภาษีเต็มจำนวนจากเงินได้พึงประเมิน แต่ในทางกลับกันวิธีการบรรเทาภาระภาษีโดยการยกเว้นภาษีนี้อาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของรัฐที่ลดลงเช่นกัน ดังนั้น หากรัฐจะเลือกให้สิทธิในการยกเว้นภาษีจากเงินได้พึงประเมินประเภทใด คงต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วว่าจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของรัฐมากนัก และต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักความเป็นธรรมด้วย ดังเช่น การให้สิทธิยกเว้นภาษีจากค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากรัฐบาลเล็งเห็นแล้วว่าบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่นั้นต้องปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากกว่าคนทั่วไป หากได้รับค่าตอบแทนที่อนุมัติโดยหน่วยงานรัฐจึงสมควรได้สิทธิในการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

การบรรเทาภาระภาษีโดยการปรับลดอัตรากาษาและฐานภาษี เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ผู้เสียภาษีได้รับประโยชน์จากการบรรเทาภาระอย่างแท้จริง เนื่องจากการปรับลดที่ตัวอัตรากาษาและฐานภาษี (เงินได้) ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการคำนวณภาษี อย่างไรก็ตาม การออกกฎหมายเพื่อปรับลดอัตรากาษาและฐานภาษีนั้นค่อนข้างยากเนื่องจากต้องผ่านการกระบวนพิจารณาหลายขั้นตอนและค่อนข้างที่จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของรัฐโดยตรงเช่นกัน อย่างไรก็ตาม หากรัฐพิจารณาแล้วว่าสถานการณ์เศรษฐกิจและค่าครองชีพมีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่งผลให้ผู้เสียภาษีมีภาระเพิ่มมากขึ้น

รัฐอาจมีการพิจารณาปรับลดอัตราภาษีหรือฐานภาษี หากคาดการณ์ได้ว่าเศรษฐกิจในประเทศไทยจะมีการปรับฟื้นตัวขึ้นแน่นอน เพื่อไม่ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรมากเกินไป

ดังนั้น การบรรเทาภาระภาษีที่เป็นที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ การหักค่าลดหย่อนซึ่งเป็นสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่กฎหมายมอบให้แก่ผู้มีเงินได้ซึ่งประเมินจากสถานภาพและภาระของผู้มีเงินได้แต่ละคนโดยไม่คำนึงถึงประเภทของเงินได้ ไม่ว่าจะเป็นค่าลดหย่อนส่วนตัวและผู้อยู่ในอุปการะ และค่าลดหย่อนตามรายการสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ไม่แน่นอนและไม่ขึ้นอยู่กับรายได้ การบรรเทาภาระภาษีโดยการหักค่าลดหย่อนนี้จึงมีความกลางระหว่างรัฐและผู้เสียภาษี คือ รัฐไม่ได้เสียรายได้มากเกินไปเนื่องจากการหักลดหย่อนนั้นไม่ได้ลดภาษีที่จัดเก็บจากผู้เสียภาษีมากนัก การหักค่าลดหย่อนจึงเป็นเพียงแค่บรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีได้เพียงบางส่วน แม้จะไม่ได้ขจัดภาระภาษีได้ทั้งสิ้นเหมือนกับกรยกเว้นภาษี แต่ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของรัฐมากเกินไป สำหรับการหักค่าใช้จ่ายของเงินได้ของแรงงานในระบบที่เป็นต้นทุนหรือเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน ที่กฎหมายให้สิทธิในการหักจากเงินได้พึงประเมินก่อนการหักค่าลดหย่อน เนื่องจากการหักค่าใช้จ่ายนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของเงินได้พึงประเมิน จึงจำเป็นที่จะต้องประเมินประเภทของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับก่อนว่าได้รับสิทธิในการหักค่าใช้จ่ายแบบใด เพราะการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภทมีต้นทุนในการทำงานแตกต่างกัน กฎหมายจึงกำหนดการหักค่าใช้จ่ายให้เหมาะสมกับเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภท กรณีแรงงานในระบบที่ได้รับสิทธิในการหักค่าใช้จ่ายในอัตราเหมาร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาทนั้น รัฐพิจารณาแล้วว่าแรงงานในระบบนั้นหากมีค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการทำงานโดยส่วนมากแล้วนายจ้างจะเป็นผู้รับภาระ เงินได้พึงประเมินจากการจ้างแรงงานจึงได้รับสิทธิในการหักค่าใช้จ่ายได้ค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ยังไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายตามจริงได้ เนื่องจากมีความยากในการพิจารณาและพิสูจน์ว่าค่าใช้จ่ายใดเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าใช้จ่ายใดเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำงานอย่างแท้จริง แต่ด้วยสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ แรงงานในระบบบางรายที่มีลักษณะงานที่สามารถทำงานที่บ้าน (Work from home) ได้ จะได้รับคำสั่งจากนายจ้างให้ทำงานที่บ้าน (Work from home) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการของรัฐที่ขอความร่วมมือให้ทุกคนอยู่บ้านเพื่อเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากการจำกัดการติดต่อและการสัมผัสระหว่างคน ซึ่งช่วยลดอัตราการแพร่เชื้อโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่แรงงานในระบบต้องทำงานอยู่ที่บ้าน (Work from home) นี้จึงทำให้เกิดค่าใช้จ่ายจากการทำงานเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าไฟฟ้าที่ต้องใช้ไฟทั้งวันเพื่อการทำงาน บางคนต้องเปิดแอร์ บางคนไม่มีอินเทอร์เน็ต WiFi ที่บ้านก็ต้องใช้อินเทอร์เน็ตจากโทรศัพท์มือถือซึ่งถ้าแพคเกจการใช้งานอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอก็ต้องเปลี่ยนแพคเกจ หรือติดตั้งอินเทอร์เน็ต WiFi ที่บ้านแทน รวมถึงต้องเตรียมอุปกรณ์สำนักงานเองทั้งหมด เนื่องจากการทำงานในสถานที่ทำงานจะมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เตรียมไว้ให้ครบครัน แต่หากทำงานที่บ้าน แรงงานในระบบจะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ทุกอย่างเองทั้งหมด แม้ว่าการทำงานที่บ้าน (Work from home) จะเป็นการลดค่าใช้จ่ายการเดินทาง แต่เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่

เพิ่มขึ้นมาดังที่กล่าวมาข้างต้น อาจไม่ได้ช่วยแรงงานในระบบลดค่าใช้จ่ายลงมากนัก นอกจากนี้แรงงานในระบบบางรายที่ถูกลดเงินเดือนลงเนื่องจากบริษัทขาดทุนจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยิ่งได้รับผลกระทบมากขึ้นไม่ว่าจะต้องทำงานที่บ้าน (Work from home) หรือที่ทำงานก็ตาม อย่างไรก็ตาม นายจ้างโดยส่วนมากก็ไม่ได้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้ให้แก่แรงงานในระบบ เนื่องจากสถานะที่ต้องประคับประคองสถานการณ์ของกิจการให้อยู่รอดเช่นกัน หากต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายดังกล่าวทั้งหมดอาจส่งผลให้กิจการขาดทุน ต้องปิดกิจการและเลิกจ้างลูกจ้างได้ ท้ายที่สุดแล้วภาระค่าใช้จ่ายนี้จึงตกอยู่กับแรงงานในระบบโดยไม่ได้รับการบรรเทาภาระภาษีแต่อย่างใด

2.3.3 การผลักภาระภาษี

การผลักภาระภาษีตามความหมายทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทำให้ตนเองพ้นจากภาระภาษีทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทำให้ผู้อื่นมาเสียภาษีแทนตน การผลักภาระภาษีแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การผลักภาระภาษีไปข้างหน้า

การที่ผู้เสียภาษีตามกฎหมายทำการผลักภาระภาษีบางส่วนหรือทั้งหมดไปยังลูกค้าหรือผู้บริโภค โดยการรวมภาระภาษีนั้นเข้าไปในราคาสินค้า ดังนั้น ผู้บริโภคจึงตกเป็นผู้แบกรับภาระภาษี ในกรณีแรงงานในระบบที่เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เมื่อลาออกจากงานสามารถยื่นคำร้องให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้นโอนเงินในกองทุนรวมถึงความเป็นสมาชิกจากนายจ้างเก่าไปนายจ้างใหม่ได้ โดยที่แรงงานในระบบไม่ต้องลาออกจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพราะการลาออกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยขาดคุณสมบัติตามที่กำหนด เช่น อายุยังไม่ครบ 55 ปีบริบูรณ์ จะทำให้แรงงานในระบบนั้นต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินที่ถอนออกจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

2. การผลักภาระภาษีไปข้างหลัง

การที่ผู้เสียภาษีตามกฎหมายทำการผลักภาระภาษีบางส่วนหรือทั้งหมดไปยังผู้ขายปัจจัยการผลิตหรือไปยังผู้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ซื้อมาเพื่อใช้ในการประกอบการผลิต ดังนั้นผู้ขายปัจจัยการผลิตจึงตกเป็นผู้แบกรับภาระภาษี

การผลักภาระภาษีนี้อาจดำเนินไปเพียงขั้นตอนเดียว คือ ผู้เสียภาษีตามกฎหมายผลักภาระภาษีทั้งหมดไปยังบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงคนเดียวทำให้บุคคลนั้นตกเป็นผู้รับภาระภาษี หรืออาจดำเนินเป็นหลาย ๆ ขั้นตอนต่อเนื่อง เช่น กรณีผู้ขายสินค้าผลักภาระภาษีไปให้ลูกค้าโดยการรวมภาระภาษีไว้ในราคาขายสินค้า ถ้าลูกค้าไม่ใช่ผู้บริโภคคนสุดท้าย คือ ลูกค้าซื้อสินค้าเพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าชนิดอื่นต่อ หรือนำไปขายแก่ใครต่อ ก็จะทำให้เกิดการผลักภาระภาษีต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ จนกว่าสินค้านั้นจะตกอยู่ในมือของผู้บริโภคคนสุดท้าย

การผลักราคาขึ้นขึ้นอยู่กับสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ของอุปสงค์และอุปทาน กล่าวคือ ภาษีประเภทใดประเภทหนึ่งสามารถเกิดการผลักราคาขึ้นได้เมื่อสภาพเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นเอื้ออำนวยให้กระทำได้ การผลักราคาขึ้นจะกระทำได้น้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านด้วยกัน เช่น

ก. โครงสร้างของตลาดและระดับการแข่งขันของตลาด เป็นสิ่งที่กำหนดความสามารถในการผลักราคาขึ้นของผู้ผลิตได้ ตลาดที่มีผู้ผลิตแข่งขันน้อยหรือเป็นตลาดผูกขาด ผู้ผลิตจะมีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้าหรือปรับขึ้นราคาสินค้าได้ตามความต้องการ จึงทำให้สามารถผลักราคาขึ้นให้ผู้บริโภคโดยการขึ้นราคาสินค้าตามค่าภาษีอากรได้ง่ายกว่าตลาดที่มีการแข่งขันกันในระดับสูง

ข. ลักษณะของสินค้า ผู้ขายจะสามารถเก็บรักษาสินค้าที่มีความคงทนถาวรไว้ได้นานโดยไม่เน่าเสียเพื่อรอเวลาที่ต้องการที่จะสามารถผลักราคาขึ้นให้ผู้บริโภคได้ แต่ถ้าเป็นสินค้าที่เน่าเสียได้ง่าย เช่น เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ ฯลฯ ผู้ขายจะเก็บสินค้าประเภทนี้ไว้ได้ไม่นานทำให้ไม่สามารถรอเวลาที่จะผลักราคาขึ้นให้ผู้บริโภคได้จึงจำเป็นที่จะต้องขายสินค้านั้นแม้ว่าราคาสินค้าจะต่ำลงก็ตาม

ค. ประเภทของภาษีอากร มีส่วนสำคัญต่อการผลักราคาขึ้น เช่น ภาษีทางอ้อมเป็นภาษีที่ผลักราคาขึ้นได้ง่ายกว่าภาษีทางตรง แรงงานในระบบที่มีหน้าเสียภาษีทางตรง ก็คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจึงผลักราคาขึ้นให้ผู้บริโภคอื่นไม่ได้

2.3.4 ความจำเป็นในการบรรเทาภาระภาษี

แม้ว่าการบรรเทาภาระภาษีจะมีผลกระทบในเชิงลบต่อรายได้ของรัฐบาล แต่รัฐก็ยังต้องการบรรเทาภาระภาษีไว้ในระบบภาษีและในกฎหมายภาษีเพื่อช่วยบรรเทาหรือลดภาระให้แก่บุคคลหรือผู้ประกอบการและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี รวมถึงเพื่อให้เกิดการบริหารจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายเศรษฐกิจ เช่น ส่งเสริมการลงทุน

ผลจากการลดฐานภาษีเงินได้จากการบรรเทาภาระภาษี มีดังนี้

1. การบรรเทาภาระภาษีนั้นสามารถลดฐานภาษีเงินได้ซึ่งสามารถลดภาระภาษีของผู้มีรายได้ต่ำได้ การบรรเทาภาระภาษีดังกล่าวนี้จะช่วยทำให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี เนื่องจากผู้มีรายได้ต่ำเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีต่ำ จึงสมควรที่จะได้รับความช่วยเหลือในการบรรเทาภาระภาษี

2. การบรรเทาภาระภาษีนั้นสามารถลดฐานภาษีเงินได้ซึ่งสามารถลดภาระภาษีของผู้มีรายได้สูงได้เช่นเดียวกัน จึงทำให้การบรรเทาภาระภาษีดังกล่าวนี้เกิดความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี เพราะผู้มีรายได้สูงคือผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีสูงอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องบรรเทาภาระภาษีให้

3. การบรรเทาภาระภาษีที่ไม่ได้ทำให้เกิดการจัดเก็บภาษีที่แตกต่างกันจากผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีเท่ากัน การบรรเทาภาระภาษีดังกล่าวนี้จะส่งเสริมความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความเป็นธรรม

ดังนั้นแล้วถ้ารัฐบาลยังต้องการให้มีการบรรเทาภาระภาษีอยู่ในระบบภาษีและกฎหมายภาษีนั้น รัฐบาลต้องลดผลกระทบในเชิงลบที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีให้น้อยที่สุด และต้องจำกัดหรือลดจำนวนการบรรเทาภาระภาษีในรูปแบบที่จะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้มีรายได้สูง นอกจากนี้ รัฐบาลจะต้องส่งเสริมการบรรเทาภาระภาษีเพื่อลดภาระภาษีให้กับกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ จึงจะทำให้การบรรเทาภาระภาษีนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความเป็นธรรมมากที่สุด

2.4 หลักการเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรเป็นภาษีทางตรงที่จัดเก็บจากรายได้ตามหลักความสามารถในการเสียภาษี กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้มากย่อมเสียภาษีมาก ผู้ที่มีรายได้น้อยย่อมเสียภาษีน้อย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญและเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกระจายรายได้ บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้ไม่ว่าจะเป็นเงินได้ประเภทใดก็ตาม ถ้าไม่มีกฎหมายยกเว้นภาษีให้ก็มักจะอยู่ในข่ายที่ต้องเสียภาษีด้วย

2.4.1 โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. ฐานภาษี

1.1) บุคคลผู้เสียภาษี

แรงงานในระบบผู้มีเงินได้ที่อยู่ในข่ายที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้น ก็คือผู้ที่เป็นบุคคลธรรมดาผู้ซึ่งที่มีชีวิตโดยสภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อถึงแก่ความตาย⁴² ดังนั้นบุคคลธรรมดาจึงหมายความรวมถึง เด็ก ผู้ใหญ่ คนชรา คนวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติ ความสามารถ และไม่จำกัดอายุ หากบุคคลดังกล่าวมีเงินได้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ประมวลรัษฎากรกำหนด ก็มีหน้าที่ที่ต้องเสียภาษีและยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติยกเว้นไว้โดยเฉพาะ⁴³

1.2) สิ่งที่เป็นมูลเหตุให้ต้องมีการเสียภาษี

สิ่งที่แสดงความสามารถของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ เงินได้พึงประเมิน มาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร ได้ให้ความหมายของคำว่าเงินได้พึงประเมินคือ เงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีในหมวดนี้ เงินได้ที่กล่าวนี้ให้หมายความรวมถึงทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับ

⁴² มาตรา 15 ประมวลแพ่งและพาณิชย์

⁴³ มาตรา 56 ประมวลรัษฎากร

เงินได้ประเภทต่าง ๆ ตามมาตรา 40 และเครดิตภาษีตามมาตรา 47 ทวิ ด้วย จากคำนิยามดังกล่าวนี้ เงินได้พึงประเมินจึงประกอบด้วย

ก. เงิน

เงินตามคำนิยามในมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากรนี้หมายความรวมถึงเงินที่จ่ายเป็นเงินเดือน บำเหน็จ บำนาญ เบี้ยเลี้ยง โบนัส เงินส่วนแบ่งกำไร เงินปันผล หรือการจ่ายเงินเพื่อการอื่น ๆ ไม่ว่าจะรับเป็นเงินสด เป็นเช็ค หรือการโอนเงินเข้าบัญชี ก็ถือเป็นเงินตามคำนิยามดังกล่าวนี้ โดยไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นเงินตราไทยหรือเงินตราประเทศก็ยังคงถือว่าเป็นเงินตามคำนิยาม หากแต่ถ้าเป็นเงินตราประเทศจะให้อัตราแลกเปลี่ยนที่กระทรวงการคลังกำหนดเพื่อแปลงค่าเงินตราประเทศเป็นเงินตราไทยบาท นอกจากนี้มาตรา 9 แห่งประมวลรัษฎากรประกอบกระทรวงการคลัง กำหนดเรื่องอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทย โดยให้อัตราแลกเปลี่ยนในแต่ละวันของธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้

ข. ทรัพย์สิน

ทรัพย์สินนี้รวมถึงอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน ตึกแถว บ้าน คอนโดมิเนียม หรือสิ่งปลูกสร้างใด ๆ เพชร ทอง หุ่น เป็นต้น ถ้าสามารถตีราคาทรัพย์สินนั้น ๆ เป็นเงินได้ให้ถือว่าราคาหรือค่าอันพึงมีไว้ในวันที่รับทรัพย์สินนั้น⁴⁴

ค. ประโยชน์อย่างอื่นที่อาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

ประโยชน์ที่สามารถคิดคำนวณเป็นเงินได้จะถือเป็นเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้น เช่น นายจ้างให้ลูกจ้างนำรถยนต์เช่าของบริษัทไปใช้ส่วนตัวโดยไม่ต้องเสียค่าเช่ารถยนต์ ถือเป็นประโยชน์ที่ลูกจ้างได้รับซึ่งอาจคิดเป็นคำนวณเป็นเงินได้ จึงถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39 ของลูกจ้าง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ นายเอ ยกบุตรสาวให้เป็นภรรยาของนายบี โดยที่นายบีไม่ต้องจ่ายค่าสินสอด แม้ว่านายบีจะได้รับประโยชน์จากการไม่ต้องเสียค่าสินสอดแต่ประโยชน์นี้ไม่ถือเป็นเงินได้พึงประเมินเนื่องจากเราไม่สามารถซื้อขายคนได้ตามกฎหมาย

กรณีที่ประโยชน์ที่ได้รับนั้นสามารถคิดคำนวณได้เป็นเงินก็ให้ถือว่าเงินได้พึงประเมินเท่ากับมูลค่าของประโยชน์ในวันที่ได้รับ เช่น กรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างรับประทานอาหารฟรี ถือว่าลูกจ้างได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นเนื่องจากการทำงานนอกเหนือจากเงินเดือน เพราะลูกจ้างไม่ต้องจ่ายเงินค่าซื้ออาหารเอง ค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารเลี้ยงลูกจ้างนั้นจึงถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากรของลูกจ้าง⁴⁵ กรณีที่ขายอสังหาริมทรัพย์ติดจำนองโดยให้ผู้ซื้อตกลงรับภาระจำนองไปด้วยถือว่าผู้ขายได้รับประโยชน์ที่คิดคำนวณได้เป็นเงิน เพราะไม่ต้องชำระหนี้ตามภาระจำนอง จึงถือว่าผู้มีเงินได้พึงประเมินเท่ากับภาระจำนองนั้น⁴⁶

⁴⁴ มาตรา 9 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

⁴⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 123/2540

⁴⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7131/2553

ง. เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ตามมาตรา 40

กรณีที่นายจ้างออกภาษีที่คิดคำนวณได้จากเงินเดือนแทนลูกจ้าง ให้ถือว่าภาษีที่มีการออกแทนนั้นเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) และไม่ว่าจะออกแทนให้ในปีภาษีใดก็ให้ถือเป็นเงินได้ในปีภาษีเดียวกับเงินได้ที่ออกแทนให้ ถ้าออกแทนให้ทุกทอดก็ให้ถือเป็นเงินได้ทุกทอดด้วย

จ. เครดิตภาษีตามมาตรา 47 ทวิ หรือเครดิตภาษีเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไร

การคืนภาษีเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้ที่ถือหุ้นส่วนซึ่งเงินภาษีที่คืนนั้นถือเป็นเงินได้พึงประเมิน วิธีการนี้เป็นการจัดการภาษีซ้อนจากการที่เงินกำไรของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเสียภาษีไปแล้ว เมื่อจ่ายเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้ถือหุ้นส่วนยังต้องเสียภาษีอีก จึงมีการคืนภาษีให้ หากผู้รับเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งกำไรเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่ถ้าเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจะจัดการภาษีซ้ำซ้อนโดยวิธียกเว้นตามมาตรา 65 ทวิ (10) แห่งประมวลรัษฎากร

มาตรา 39 และมาตรา 56 แห่งประมวลรัษฎากรมีการระบุคำว่า “ที่ได้รับ” อยู่ในคำนิยาม จึงเป็นการบ่งชี้ว่าเงินได้พึงประเมินที่จะคิดคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นจะต้องเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับมาแล้ว ไม่ใช่การตกลงกันว่าจะได้รับเงินได้ในอนาคต ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นใช้ “เกณฑ์เงินสด (cash basis)”⁴⁷ ซึ่งก็คือ เกณฑ์การบันทึกรายได้และรายจ่ายที่ยึดหลักว่ารายได้และรายจ่ายจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินออกไป ดังนั้นเมื่อมีการขายสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อในงวดใดจะไม่ว่ามีรายได้เกิดขึ้นในงวดนั้นแต่จะถือว่ามียาได้เกิดขึ้นมีการชำระสินค้าหรือบริการนั้นเรียบร้อยแล้ว ทางด้านรายจ่ายก็เช่นเดียวกันคือต้องมีการชำระเงินเรียบร้อยแล้วจึงจะถือว่ามีการรายจ่ายเกิดขึ้น รายได้และรายจ่ายในที่นี้คือการรับหรือการจ่ายเป็นเงินสดไม่ว่าจะเป็นสกุลเงินตราไทยบาทหรือเงินตราต่างประเทศก็ตาม นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึง การได้รับหรือการโอนตราสารที่มีค่าเสมือนเป็นเงินสดและใช้แทนเงินสดได้ด้วย เช่น เช็ค ตั๋วแลกเงิน ธนาณัติ เป็นต้น และรวมถึงการรับหรือจ่ายโดยการโอนเงินทางบัญชีอีกด้วย

2. การคำนวณภาษี

การคำนวณภาษีต้องนำสถานะส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีและประเภทของฐานภาษีมาพิจารณา จำนวนภาษีที่จัดเก็บจะต้องเป็นจำนวนที่มีผลลัพธ์มาจากสัดส่วนของความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลอย่างแท้จริง ซึ่งอาจกำหนดขึ้นได้ภายหลังจากการหักค่าลดหย่อนหรือค่าใช้จ่าย (สถานะบุคคล) ตลอดจนการใช้อัตราภาษีที่เหมาะสม⁴⁸ สำหรับการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

⁴⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 20/2559.

⁴⁸ ศุภลักษณ์ ทินิจภูวดล, อ้างแล้วเชิงอรรถ ที่ 14, หน้า 201.

นั้น กฎหมายกำหนดให้เงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษี หักค่าใช้จ่าย หักค่าลดหย่อน เมื่อได้เงินได้สุทธิแล้วจึงนำไปคำนวณภาษี

อัตรารภาษีสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใช้น้อัตราก้าวหน้า (Progressive rate) โดยเงินได้สุทธิส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาทแรกจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 470) พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 4 แต่การยกเว้นภาษีดังกล่าวนี้จะยกเว้นให้สำหรับเงินได้สุทธิที่คำนวณจากเงินได้พึงประเมินที่หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้วเท่านั้น เว้นแต่กรณีเงินได้สุทธิที่คำนวณจากเงินได้พึงประเมินที่หักค่าใช้จ่ายตามมาตรา 50(5) ประกอบมาตรา 48(4) หรือมาตรา 50(1) วรรคสามประกอบมาตรา 48(5) จะไม่ได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินได้สุทธิส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาทแรก

ตารางที่ 4 อัตรารภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา⁴⁹

เงินได้สุทธิ (บาท)	ช่วงเงินได้สุทธิ (บาท)	อัตรารภาษี	ภาษีแต่ละชั้น	ภาษีสะสมสูงสุด (บาท)
150,000 บาทแรก	150,000	ยกเว้น	-	-
150,001 - 300,000	150,000	5	7,500	7,500
300,001 - 500,000	200,000	10	20,000	27,500
500,001 - 750,000	250,000	15	37,500	65,000
750,001 - 1,000,000	250,000	20	50,000	115,000
1,000,001 - 2,000,000	1,000,000	25	250,000	365,000
2,000,001 - 5,000,000	3,000,000	30	900,000	1,265,000
5,000,001 ขึ้นไป	-	35		

3. การจัดเก็บภาษี

กระบวนการจัดเก็บภาษีเพื่อเรียกเก็บเงินจากผู้เสียภาษีเข้าสู่คลัง ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ⁵⁰

ก. การประเมินภาษีโดยเจ้าพนักงาน

⁴⁹ บล็อกภาษีข้างถนน, “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2564. แหล่งที่มา:

<https://tax.bugnoms.com/>

⁵⁰ ศุภลักษณ์ ทินิจภูวดล, อ่างแล้วเชิงอรรถ ที่ 14, หน้า 279 - 294.

การประเมินภาษีโดยเจ้าหน้าที่พนักงานเป็นการกำหนดให้หน่วยงานที่จัดเก็บมีหน้าที่ในการประเมินภาษีและแจ้งให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีชำระค่าภาษีตามที่กฎหมายกำหนด ในทางปฏิบัติผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะยื่นแบบแสดงรายการแก่หน่วยงานที่จัดเก็บ เพื่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่จัดเก็บจะทำการประเมินภาษีที่ผู้เสียภาษีต้องชำระ สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีแรงงานในระบบ เจ้าหน้าที่พนักงานมีอำนาจในการประเมิน ดังนี้

— การประเมินกรณีมีการยื่นแบบแสดงรายการ

เจ้าพนักงานมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นรายการไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์มาไต่สวนและนำหลักฐานมาแสดง โดยการออกหมายนี้ต้องกระทำภายใน 2 ปีนับตั้งแต่วันที่ไต่ยื่นรายการ เว้นแต่มีเหตุสงสัยว่าผู้ยื่นรายการมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากรหรือกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการคืนภาษีอากร ในกรณีดังกล่าวนี้กรมสรรพากรมีอำนาจขยายเวลาออกหมายจาก 2 ปี เป็น 5 ปี ถ้าผู้เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของเจ้าพนักงานประเมิน หรือไม่ยอมตอบคำถามโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีอากรตามที่เห็นว่าถูกต้องและแจ้งให้ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีตามที่ประเมิน ในกรณีเช่นนี้ผู้เสียภาษีไม่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์การประเมิน ผู้ที่ต้องเสียภาษียังต้องรับผิดชอบเบี้ยปรับ 1 เท่าของจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระด้วย

— การประเมินกรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ

เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจในออกหมายเรียกตัวผู้ที่มีหน้าต้องเสียภาษี แต่ไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการมาไต่สวน รวมถึงออกหมายเรียกพยานและสั่งให้ผู้ที่ไม่ยื่นรายการนำพยานและหลักฐานอันสมควรมาแสดง การออกหมายเรียกของเจ้าพนักงานนี้จะต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วันนับตั้งแต่วันส่งหมายเรียก เมื่อเจ้าพนักงานไต่สวนและรับทราบข้อความแล้ว เจ้าพนักงานมีอำนาจในการประเมินภาษีอากรและแจ้งต่อผู้เสียภาษี ในกรณีนี้ผู้เสียภาษีสามารถอุทธรณ์การประเมินได้ แต่ถ้าผู้เสียภาษีที่ได้รับหมายเรียกแล้วไม่ปฏิบัติตามหรือไม่ยอมตอบคำถามเจ้าพนักงานโดยไม่มีเหตุผล เจ้าพนักงานมีอำนาจประเมินภาษีอากรตามที่เห็นว่าถูกต้องและแจ้งให้ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีตามที่ประเมิน ในกรณีเช่นนี้ผู้เสียภาษีไม่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์การประเมิน ผู้ที่ต้องเสียภาษียังต้องรับผิดชอบเบี้ยปรับ 2 เท่าของจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระ และเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 1.5 ต่อเดือน และอาจมีโทษทางอาญาด้วย

ข. การประเมินภาษีโดยผู้เสียภาษีประเมินตนเอง

การประเมินภาษีโดยผู้เสียภาษีประเมินตนเองเป็นการที่กฎหมายกำหนดให้ภาระหน้าที่การประเมินภาษีตกอยู่ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ให้ผู้เสียภาษีเป็นผู้ประเมินภาษีตามกฎหมาย กล่าวคือ ผู้เสียภาษีต้องยื่นแบบแสดงรายการและคิดคำนวณภาษีตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด และนำไปชำระแก่เจ้าพนักงาน ทั้งนี้เจ้าพนักงานต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของการประเมินตนเองของผู้เสียภาษีตามแบบรายการที่หน่วยงานกำหนด ในระบบภาษีเงินได้ของไทยได้นำวิธีการประเมินภาษีโดยผู้เสียภาษีประเมินตนเองมาใช้ในกรณีทั่วไปและใช้วิธีการประเมินภาษีโดยเจ้าพนักงานในบางกรณี

ค. วิธีการชำระภาษี

การชำระภาษีสามารถชำระได้ด้วยตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน เช่น การชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปัจจุบันกำหนดให้ชำระด้วยเงิน การชำระภาษีที่ไม่ใช้ตัวเงินในปัจจุบัน เช่น อากรแสตมป์ที่รัฐจัดพิมพ์ขึ้นเพื่อไว้ปิดทับลงบนเอกสารหรือตราสาร เป็นต้น วิธีการชำระภาษีสามารถแบ่งออกเป็น การชำระภาษีโดยตรง และโดยอ้อม มีดังนี้

- การชำระภาษีโดยตรง คือ กรณีที่ผู้เสียภาษีนำค่าภาษีไปทำการชำระภาษี ณ ที่ทำการเขต
- การชำระภาษีโดยอ้อม คือ การที่บุคคลภายนอกทำการชำระภาษีให้แก่เจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่จัดเก็บภาษี

2.4.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีแรงงานในระบบ

2.4.2.1 หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้⁵¹

การที่รัฐในแต่ละประเทศจะใช้อำนาจของรัฐในการจัดเก็บภาษีจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น รัฐและบุคคลนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์หรือมีจุดเกาะเกี่ยว (Nexus) อย่างไรก็ดีอย่างหนึ่ง หากไม่มีความสัมพันธ์หรือจุดเกาะเกี่ยวระหว่างกันแล้ว ประเทศนั้นก็ไม่สามารถใช้อำนาจของรัฐในการจัดเก็บภาษีได้ ความสัมพันธ์หรือจุดเกาะเกี่ยวที่ใช้เป็นหลักในการจัดเก็บภาษี คือ

1. หลักแหล่งเงินได้ (Source rule)

หลักเกณฑ์นี้ประเทศที่ต้องการจัดเก็บภาษีจะใช้สิทธิการเก็บภาษีโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับแหล่งเงินได้ โดยรัฐจะถือความเป็นรัฐแหล่งเงินได้ในการจัดเก็บภาษีด้วยเหตุที่ว่า มีจุดเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับเงินได้ที่บุคคลนั้นได้รับ หรืออาจกล่าวได้ว่ารัฐนั้นอาศัยความเป็นแหล่งกำเนิดความมั่งคั่งในการจัดเก็บภาษีเงินได้ระหว่างประเทศ กล่าวคือ รัฐแหล่งเงินได้นั้นเป็นสถานที่ที่ตั้งทำให้เกิดความมั่งคั่งและทำให้ผลผลิตทางกายภาพได้เกิดขึ้น รวมถึงยังเป็นแหล่งวัตถุดิบเป็นที่ตั้งทรัพย์สิน ตลาดการค้า ตลาดทุน ตลาดบริการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการก่อตั้งและทำให้เกิดความมั่งคั่ง ผู้ที่ทำให้เกิดความมั่งคั่งเพิ่มขึ้นจากประเทศที่เป็นสถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดความมั่งคั่งควรมีหน้าที่ที่จะต้องสมทบค่าใช้จ่ายแก่รัฐนั้น ๆ ดังนั้น บุคคลผู้มีเงินได้จากแหล่งในรัฐใดก็แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นได้รับประโยชน์จากรัฐนั้น บุคคลนั้นจึงควรจะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐนั้น ๆ โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะมีสัญชาติใดหรือมีถิ่นที่อยู่ในรัฐใด หากมีธุรกรรมเกิดขึ้นตรงตามกฎหมายภายในที่กำหนดขึ้นของประเทศนั้น ๆ รัฐของประเทศนั้นก็มีความอำนาจในการจัดเก็บภาษีจากรุกรรมดังกล่าวได้ โดยอ้างเหตุของการเป็นรัฐแหล่งเงินได้ที่ก่อให้เกิดธุรกรรมดังกล่าวและเป็นเจ้าของเศรษฐกิจของสิ่งที่อยู่ในดินแดนของประเทศที่ก่อให้เกิดเงินได้ การที่รัฐแหล่งเงินได้จะมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีเงินได้เฉพาะเงินได้ที่เกิดขึ้นภายในอาณาเขตของประเทศนั้น หลักเกณฑ์นี้จึงเป็นหลักการที่เสียภาษีอย่างจำกัด

⁵¹ นริศพร ตนะพูนสิน, อำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษีตามหลักแหล่งเงินได้ ศึกษากรณีเงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย, เอกัตศึกษา สาขาวิชากฎหมายการเงินและภาษีอากร ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553, หน้า 8-19.

การใช้อำนาจของรัฐในการจัดเก็บภาษีเงินได้ตามหลักเกณฑ์นี้ รัฐแต่ละประเทศจะออกกฎหมายภายในมาเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีในประเทศตนเอง ซึ่งหลักเกณฑ์ของแต่ละประเทศก็จะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ๆ

2. หลักถิ่นที่อยู่ (Resident rule)

หลักเกณฑ์นี้เป็นหลักเกณฑ์ที่รัฐจะอ้างการมีถิ่นที่อยู่ของบุคคลนั้นในรัฐนั้นเพื่อจัดเก็บภาษีจากบุคคลดังกล่าว เนื่องจากบุคคลนั้นได้มีการใช้ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนได้รับผลประโยชน์จากประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ จึงสมควรที่จะต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศที่ตนเองมีถิ่นที่อยู่ โดยไม่คำนึงถึงว่าบุคคลนั้นจะหาเงินได้จากที่ใดในโลกก็ตาม จะต้องนำเงินได้นั้นมาเสียภาษีให้แก่ประเทศถิ่นที่อยู่ด้วย หลักการนี้มีแนวความคิดที่ว่า บุคคลใดก็ตามที่เข้ามาอาศัยอยู่เป็นปกติจนถึงขั้นที่มีถิ่นที่อยู่ ซึ่งก็คือเป็นระยะเวลายาวนานพอที่จะให้เกิดความผูกพันกับประเทศนั้น บุคคลนั้นย่อมต้องมีใช้ทรัพยากรและบริการในหลายรูปแบบจากรัฐนั้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้บริการสาธารณสุขโภชนาการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่จะทำให้บุคคลนั้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข ในทางกลับกันบุคคลนั้นย่อมสร้างมลภาวะ เช่น มีการใช้รถยนต์บนถนน ให้กับรัฐนั้นด้วย รัฐซึ่งเป็นที่ถิ่นที่อยู่จึงสมควรได้รับค่าตอบแทนเป็นการชดเชยสำหรับการใช้ทรัพยากรและการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้สมดุลที่เกิดจากสร้างมลภาวะเหล่านั้น โดยการมีอำนาจเรียกเก็บภาษีจากผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐของตน โดยไม่ต้องคำนึงว่าบุคคลนั้นจะมีสัญชาติใดก็ตาม การใช้อำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษีตามหลักถิ่นที่อยู่จึงเป็นการกำหนดภาระที่คำนึงถึงความผูกพันระหว่างบุคคลกับรัฐที่จัดเก็บภาษี โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเก็บภาษีที่ครอบคลุมถึงความสามารถในการหาเงินได้ของบุคคล จึงทำให้บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศใดจะต้องเสียภาษีให้กับประเทศนั้น ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะหาเงินได้จากแหล่งเงินใดใด ประเทศใดก็ตาม หรือบุคคลนั้นจะมีสัญชาติใดก็ตาม หลักเกณฑ์นี้จึงถือว่าเป็นหลักภาระการเสียภาษีที่ไม่จำกัด

3. หลักสัญชาติหรือความเป็นพลเมือง (Nationality rule)

หลักเกณฑ์นี้จะกำหนดให้ผู้ที่ เป็นพลเมืองหรือมีสัญชาติของรัฐตนเองมีหน้าที่ต้องนำเงินได้ที่หามาได้ ไม่ว่าจะมาจากแหล่งเงินใดใด ประเทศใดก็ตาม มาเสียภาษีให้กับรัฐที่บุคคลนั้นถือสัญชาติ การจัดเก็บภาษีตามเกณฑ์นี้จะไม่คำนึงถึงว่าบุคคลนั้นจะอาศัยอยู่ในรัฐหรือนอกรัฐที่ถือสัญชาติอยู่ ด้วยเหตุที่ว่าความเป็นพลเมืองของรัฐนั้นจะได้รับความคุ้มครองและยังคงได้รับสวัสดิการจากรัฐนั้น ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะอาศัยอยู่ในประเทศหรือนอกประเทศที่ตนเองถือสัญชาติ อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์นี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เนื่องจากมีขอบเขตที่กว้างมากเกินไปทำให้เป็นการสร้างภาระให้กับผู้มีเงินได้ หลักเกณฑ์ลักษณะนี้จึงเหมาะกับประเทศที่เป็นรัฐสวัสดิการและมีฐานะร่ำรวยที่รัฐบาลมีต้นทุนสูงในการให้ความคุ้มครองและสวัสดิการ แก่ผู้ที่มีสัญชาติหรือพลเมืองของตนเอง เช่น สหรัฐอเมริกา

2.4.2.2 หลักการจัดเก็บภาษีสำหรับแรงงานในระบบ⁵²

หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบในประเทศไทย โดยหลักแล้วจะใช้หลักแหล่งเงินได้ตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้พึงประเมินที่แรงงานในระบบได้รับซึ่งเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) การจัดเก็บภาษีตามบทบัญญัติมาตรา 41 วรรคหนึ่ง มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้ตามหลักแหล่งเงินได้ดังที่ได้กล่าวมาข้างแล้วต้น นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับเงินได้ แบ่งออกเป็น 4 กรณีดังนี้

1. กรณีเงินได้เนื่องจากหน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย

หมายถึง กรณีที่บุคคลธรรมดาเข้ามาทำงานอยู่ในประเทศไทยและเป็นลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานของบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยหรือตั้งอยู่ในต่างประเทศ เงินเดือนและผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ลูกจ้างได้รับจากบริษัทดังกล่าวนี้ต้องเสียภาษีเงินได้ ไม่ว่าจะบริษัทนั้นจะจ่ายเงินได้ให้ลูกจ้างในประเทศไทยหรือในต่างประเทศก็ตาม หรือลูกจ้างจะได้อยู่ปฏิบัติงานในประเทศไทยเป็นระยะเวลาเท่าใด ลูกจ้างก็มีหน้าที่ที่ต้องเสียภาษีจากเงินค่าตอบแทนจากการทำงานในประเทศไทยเนื่องจากการมีหน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย

2. กรณีเงินได้เนื่องจากกิจการที่ทำในประเทศไทย

หมายถึง กรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้มีเงินได้จากการประกอบกิจการในประเทศไทยและได้รับเงินได้ที่มาจากกิจการนั้น ๆ เงินได้ที่บุคคลนั้นได้รับจะต้องนำมาเสียภาษีให้กับประเทศไทย ไม่ว่าจะบุคคลดังกล่าวจะเข้ามาอยู่ในประเทศไทยหรือไม่ หรือเข้ามาในประเทศไทยเป็นระยะเวลาเท่าใด และไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะมีสัญชาติใด ไม่ว่าจะเงินได้นั้นจะจ่ายในประเทศไทยหรือนอกประเทศไทย ไม่ใช่สิ่งที่จะต้องคำนึงถ้าเงินได้ที่ได้รับนั้นเกี่ยวเนื่องมาจากกิจการที่ทำในประเทศไทย ส่วนใหญ่แล้วเงินได้ในกรณีจะเป็นเงินได้ที่จากการขายสินค้า หรือเงินค่าจ้างตามสัญญาจ้างทำของ หรือค่านายหน้า ประเด็นสำคัญที่ใช้แบ่งแยกระหว่างเงินได้เนื่องจากหน้าที่งานที่ทำในประเทศไทย กับ เงินได้เนื่องจากกิจการที่ทำในประเทศไทย คือ เงินได้เนื่องจากกิจการที่ทำในประเทศไทยต้องเป็นการเข้ามากระทำกิจการในประเทศไทยในนามของตนเองโดยไม่ได้เป็นการปฏิบัติในฐานะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้ใดในต่างประเทศ

3. กรณีเงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย

กรณีที่ลูกจ้างของนายจ้างในประเทศไทยได้รับแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ ไม่ว่าจะลูกจ้างจะไปปฏิบัติงานที่สำนักงานสาขาในต่างประเทศ หรือในสำนักงานผู้แทนหรือบริษัทในเครือ หรือในสำนักงานของลูกจ้างที่อยู่ต่างประเทศ หรือสถานที่อื่น ๆ โดยที่นายจ้างในประเทศไทยเป็นผู้จ่ายเงินได้และผลประโยชน์อื่น ๆ ให้แก่ลูกจ้าง แม้ลูกจ้างจะไม่ได้เดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทยเลยหรือในปีหนึ่ง ๆ อยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วันในแต่ละปีก็ตาม เงินได้และ

⁵² เรื่องเดียวกัน, หน้า 25-37.

ผลประโยชน์อื่นที่ลูกจ้างได้รับถือเป็นเงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย มีแหล่งเงินได้ในประเทศไทยจึงต้องถูกจัดเก็บภาษีตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้น นายจ้างในประเทศไทยผู้จ่ายเงินได้จึงมีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้และผลประโยชน์อื่นที่จ่ายให้แก่ลูกจ้าง เหตุที่การเงินได้ดังกล่าวถือเป็นหลักแหล่งเงินได้ในประเทศไทย เนื่องจากกรมสรรพากรตีความคำว่า “เงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย” ให้ถือว่าคำว่า “ประเทศไทย” ขยายคำว่า “นายจ้าง” เท่านั้น กรมสรรพากรจึงมีมุมมองที่ยึดหลักการจ่ายเงินได้ของนายจ้างในประเทศไทยเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงว่าหน้าที่การงานของลูกจ้างนั้นกระทำไปเพื่อกิจการหรือลูกค้าในต่างประเทศ หากการเงินได้ให้ลูกจ้างนั้นจ่ายโดยผู้จ่ายเงินได้ที่อยู่ในต่างประเทศ เช่น บริษัทสาขาในต่างประเทศ กรมสรรพากรจะตีความว่าเงินได้ดังกล่าวนั้นถือเป็นเงินได้ที่มีแหล่งเงินได้ในต่างประเทศ และการจัดเก็บภาษีจากแหล่งเงินได้ในต่างประเทศจะเป็นไปตามมาตรา 41 วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลรัษฎากร

4. กรณีเงินได้เนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

หมายถึง กรณีที่บุคคลธรรมดาที่มีทรัพย์สินทั้งที่เป็นอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในประเทศไทยและทรัพย์สินนี้ก่อให้เกิดเงินได้แก่บุคคลนั้น เช่น มีบ้านให้เช่า มีหุ้นอยู่ในประเทศไทยและได้กำไรจากการขายหุ้น บุคคลผู้มีทรัพย์สินอยู่ในประเทศไทยซึ่งก่อให้เกิดเงินได้นั้น มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่ประเทศไทยเนื่องจากทรัพย์สินในประเทศไทย ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะอยู่ในประเทศไทยหรือไม่ได้อยู่ในประเทศไทย และไม่ว่าเงินได้พึงประเมินนั้นจะจ่ายกันในประเทศไทยหรือจ่ายในต่างประเทศก็ตาม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พิจารณาได้ว่าเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานในประเทศไทยมีอยู่ 2 กรณีคือ กรณีเงินได้เนื่องจากหน้าที่งานที่ทำในประเทศไทยและกรณีเงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย หากเป็นกรณีที่ลูกจ้างได้รับแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติงานในต่างประเทศและได้รับเงินได้จากผู้จ่ายเงินได้ที่อยู่ในต่างประเทศ เงินได้ที่ลูกจ้างได้รับจะถือว่าเป็นเงินได้จากแหล่งเงินได้นอกประเทศไทยและมีการจัดเก็บภาษีตามมาตรา 41 วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งเป็นการพิจารณาการจัดเก็บภาษีตามหลักเกณฑ์ของหลักแหล่งที่อยู่ โดยผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจาก

- (ก) หน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ หรือ
- (ข) กิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือ
- (ค) ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ

ผู้มีเงินได้พึงประเมินดังกล่าวมีหน้าที่ต้องเสียภาษีก็ต่อเมื่อเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย คือ อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลาารวมกันถึง 180 วันในปีภาษีและได้นำเงินพึง

ประเมินนั้นกลับเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีที่เกิดเงินได้พึงประเมินนั้นด้วย⁵³ ผู้มีเงินได้พึงประเมินนี้จะต้องเข้าเกณฑ์เงื่อนไขทั้งสองประการจึงจะมีหน้าที่ที่ต้องเสียภาษี ถ้าเข้าเงื่อนไขเพียงแค่ประการใดประการหนึ่ง เช่น บุคคลนั้นเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยแต่ไม่ได้นำเงินได้พึงประเมินเข้ามาในประเทศไทย บุคคลดังกล่าวนั้นก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้จากเงินได้พึงประเมินดังกล่าว

2.4.3 ค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีแรงงานในระบบ

2.4.3.1 การหักค่าใช้จ่าย

ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประมวลรัษฎากรกำหนดให้ผู้เสียภาษีหักค่าใช้จ่ายออกจากเงินได้พึงประเมินก่อนที่จะหักค่าลดหย่อน เพื่อนำมาสู่เงินได้สุทธิที่จะนำไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษี การหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภทนั้นจะแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) ของแรงงานในระบบซึ่งสามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ตามเงื่อนไข ดังนี้⁵⁴

1. ผู้มีเงินได้สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 50 ของเงินได้แต่รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 100,000 บาท เงินได้รวมดังกล่าวนี้ให้รวมทั้งเงินได้พึงประเมินมาตรา 40 (1) และมาตรา 40 (2) กล่าวคือ เงินได้พึงประเมินทั้งสองประเภทนี้จะสามารถหักค่าใช้จ่ายรวมได้ร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ถ้าเกิน 100,000 บาท ก็ให้หักค่าใช้จ่ายได้แค่ 100,000 บาทเท่านั้น
2. ในกรณีสามีภริยา ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
3. ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) และมาตรา 40 (2) ที่เป็นเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน โดยคำนวณจ่ายจากระยะเวลาที่ทำงาน ทั้งนี้ไม่ว่าเงินที่จ่ายนั้นจะจ่ายจากเงินทุนบำเหน็จบำนาญหรือเงินได้อื่น ผู้มีเงินได้สามารถเลือกเสียภาษีโดยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่ายแทนการนำไปรวมคำนวณกับเงินได้อื่นตามหลักทั่วไปก็ได้ ซึ่งจะทำให้ประหยัดภาษีได้
4. ให้หักเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีกรณีจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือกองทุนบำเหน็จหรือกองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนออกก่อนการคำนวณหักค่าใช้จ่าย

แนวคิดของการหักค่าใช้จ่ายนั้นจะคำนึงถึงแหล่งที่มาของรายได้ที่แตกต่างกัน และการหารายได้นั้นมีต้นทุนในการได้มาซึ่งรายได้ที่แตกต่างกัน กฎหมายจึงมีการกำหนดให้การหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากเงินได้พึงประเมินต่างประเภทกันหักค่าใช้จ่ายได้ต่างกัน เพื่อเป็นการลดภาระให้ผู้เสียภาษีโดยการกำหนดการหักค่าใช้จ่ายที่เป็นเสมือนต้นทุนของการหารายได้ การหักค่าใช้จ่าย

⁵³ กรมสรรพากร, “เงินได้อันเป็นเหตุให้ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีมาจากแหล่งใดบ้าง?” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/552.html>

⁵⁴ สุเมธ ศิริคุณโชติ, กัณธร สิริชูตวงศ์, อติศักดิ์ สืบประดิษฐ์, ภริตน์ เจียรนัย, ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2563, (พิมพ์ครั้งที่ 1 ฉบับแก้ไขปรับปรุง มกราคม 2563), (กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2563), หน้า 49-53.

สำหรับเงินได้พึงประเมินจากการจ้างแรงงานตามประมวลรัษฎากรจนถึงปัจจุบันนั้น กำหนดให้เป็น การหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แรงงานในระบบผู้มีเงินได้ไม่สามารถเลือกได้ว่า จะหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาหรือหักค่าใช้จ่ายตามจริงแบบเงินได้ประเภทอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากการ พิสูจน์ค่าใช้จ่ายจากการจ้างแรงงานนั้นทำได้ยากจึงกำหนดให้เงินได้พึงประเมินจากการจ้างแรงงาน หักค่าใช้จ่ายแบบเหมาเพื่อความสะดวกในการบริหารงานของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ลักษณะการจ้าง แรงงานมีค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดโดยแรงงานในระบบมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากนายจ้างจะเป็นผู้กำหนด เงื่อนไขการจ้างงาน

2.4.3.2 การหักค่าลดหย่อน

เงินได้พึงประเมินเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว ประมวลรัษฎากรยังกำหนดให้หักค่า ลดหย่อนได้อีก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้ ซึ่งค่าลดหย่อนกับค่าใช้จ่ายนี้จะ แตกต่างกันตรงที่ค่าใช้จ่ายนั้นเป็นต้นทุนหรือเป็นเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินได้ แต่ค่าลดหย่อนนั้น เป็นตัวบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษี ทำให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีน้อยลงหรือไม่ต้องเสียภาษีเลย โดย รัฐบาลจะกำหนดเพิ่มหรือค่าลดหย่อนให้กับผู้เสียภาษีตามสภาพปัญหาเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น ๆ เช่น เมื่อเกิดปัญหาเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ใช้จ่ายของประชาชนก็จะมากขึ้น รัฐบาลอาจเสนอแก้ กฎหมายเพิ่มค่าลดหย่อนให้มากขึ้น เพื่อให้เงินได้สุทธินั้นลดลงเมื่อนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีก็จะได้ ภาษีที่ประชาชนต้องรับภาระลดลง เมื่อประชาชนเสียภาษีน้อยลงก็จะมีเงินเหลือนำมาใช้จ่ายมากขึ้น การซื้อขายสินค้าและบริการมีมากขึ้น เศรษฐกิจก็จะค่อย ๆ ดีขึ้นตามลำดับ ค่าลดหย่อนจึงถือเป็น เครื่องมือหนึ่งที่รัฐบาลมีไว้ใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจและนอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการ ส่งเสริมความมั่นคงในชีวิตให้ประชาชนได้และลดความเหลื่อมล้ำในเรื่องของรายได้ระหว่างประชาชน โดยการลดภาระภาษีของผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีต่ำหรือผู้มีรายได้ต่ำ⁵⁵

สำหรับกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากรของกลุ่ม แรงงานในระบบนั้น สามารถหักค่าลดหย่อนได้ดังนี้

⁵⁵ ดุลยลักษณ์ ตราจรรยา, อ่างแล้วเชิงอรธที่ 16, หน้า 149.

ตารางที่ 5 สรุปรายการค่าลดหย่อนภาษีประจำปีภาษี 2563⁵⁶

กลุ่มภาระติดตัว

ส่วนตัว	60,000	บาท
คู่สมรส	60,000	บาท
บุตร	30,000	บาท
(คนที่ 2 เป็นต้นไป)	เพิ่ม 30,000	บาท
ค่าคลอดบุตร	60,000	บาท
พ่อแม่ (คนละ)	30,000	บาท
ผู้พิการ/ทุพพลภาพ	60,000	บาท

กลุ่มประกันชีวิตและการลงทุน

ประกันสังคม	5,850	บาท
ประกันชีวิตทั่วไปหรือเงินฝากที่มีประกันชีวิต	100,000	บาท
ประกันสุขภาพตัวเอง	25,000	บาท
รวมแล้วต้องไม่เกิน 100,000 บาท		

ประกันสุขภาพพ่อแม่	15,000	บาท
--------------------	--------	-----

เบี้ยประกันชีวิตบำนาญ	15% ของเงินได้ ไม่เกิน 200,000 บาท
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ/กบข./สงเคราะห์ครูฯ	15% ของเงินได้ ไม่เกิน 500,000 บาท
กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)	30% ของเงินได้ ไม่เกิน 500,000 บาท
กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช)	13,200 บาท
กองทุนรวมเพื่อการออม (SSF)	30% ของเงินได้ ไม่เกิน 200,000 บาท
รวมแล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท	

กองทุนรวมเพื่อการออมพิเศษ (SSF Extra) 200,000 บาท

⁵⁶ บล๊อคภาษีข้างถนน, “สรุปครบ! รายการลดหย่อนภาษี 2563 พร้อมวิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา: <https://taxbugnoms.co/tax-allowance-2563/>

กลุ่มกระตุนเศรษฐกิจ		
ดอกเบียบ้าน	100,000	บาท
บ้านหลังแรกปี 2559	120,000	บาท
ค่าธรรมเนียมบัตรเครดิต (ธุรกิจที่มีเครื่อง EDC)		เพิ่ม 1 เท่าตามที่จ่ายจริง
ข้อปดมีคีน	30,000	บาท
กลุ่มเงินบริจาค		
บริจาคพรรคการเมือง	10,000	บาท
บริจาคการศึกษา กีฬา โรงพยาบาลรัฐ		2 เท่าของที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10% ของเงินได้หลักหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน
บริจาคอื่น ๆ มูลนิธิและองค์กรสาธารณกุศล		ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10% ของเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

บทที่ 3

มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3.1 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทย

จากการศึกษามาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น พบว่ารัฐบาลได้ออกมาตรการที่ช่วยเหลือแรงงานในระบบผ่านหน่วยงานของรัฐตั้งแต่ปี 2563 และต่อเนื่องมาในปี 2564 มีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 กรณีแรงงานในระบบ

มาตรการสำหรับแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น มีทั้งมาตรการการบรรเทาภาระภาษีและมาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่าย มีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1.1 มาตรการการบรรเทาภาระภาษี

ในปี 2563 รัฐบาลได้ออกมาตรการการบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบ มา 2 มาตรการ คือ การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าลดหย่อน มีรายละเอียดดังนี้

1. การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

มาตรการการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับค่าตอบแทนที่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้รับจากกระทรวงสาธารณสุขในปีภาษี 2563 และค่าตอบแทนสำหรับการให้คำปรึกษาด้านการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เจ้าหน้าที่และบุคคลภายนอกได้รับจากกระทรวงสาธารณสุขในปีภาษี 2563 ตามที่กระทรวงการคลังอนุมัติ มาตรการดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่และบุคคลภายนอกที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019⁵⁷ อีกทั้งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่เสี่ยงมากกว่าคนอื่น จึงสมควรได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากค่าตอบแทนดังกล่าว

2. การหักค่าลดหย่อนสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

⁵⁷ กรมสรรพากร, “กฎกระทรวง ฉบับที่ 366 (พ.ศ. 2563)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/mr366.pdf

มาตรการการบรรเทาภาระภาษีโดยการหักค่าลดหย่อนจากค่าเบี้ยประกันภัย สำหรับการประกันสุขภาพของผู้มีเงินได้ที่จ่ายให้แก่บริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยที่ประกอบกิจการในประเทศไทย ที่จ่ายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป ผู้มีเงินได้สามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 25,000 บาท แต่เมื่อรวมกับค่าลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (ง) แห่งประมวลรัษฎากร หรือเงินได้ที่ได้รับยกเว้นตาม (61) วรรคหนึ่ง หรือ (94) แล้วแต่กรณี กล่าวคือ ผู้มีเงินได้สามารถหักลดหย่อนค่าเบี้ยประกันชีวิตและค่าเบี้ยประกันสุขภาพของตนเองรวมกันไม่เกิน 100,000 บาท มาตรการดังกล่าวนี้ รัฐบาลมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมและจูงใจให้ประชาชนทำประกันสุขภาพ เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นทำให้ประชาชนรวมถึงแรงงานในระบบมีความเสี่ยงต่อโรคร้ายและต่อสุขภาพมากขึ้น⁵⁸

3.1.1.2 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป

นอกจากรัฐบาลจะออกมาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่แรงงานในระบบเนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้วนั้น ยังมีมาตรการที่ช่วยบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายโดยทั่วไป โดยวิธีการชดเชยรายได้และการเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่แรงงานในระบบ ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้มีทั้งมาตรการที่เริ่มต้นในปี 2563 และต่อเนื่องถึงปี 2565 และมาตรการที่เริ่มในปี 2564 มีรายละเอียดดังนี้

1. การชดเชยรายได้ให้แก่แรงงานในระบบ

มาตรการการชดเชยรายได้ให้แก่แรงงานในระบบนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแรงงานในระบบที่ขาดรายได้เนื่องจากผลกระทบของสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลมีมาตรการดังกล่าวนี้ตั้งแต่ปี 2563 และต่อเนื่องจนถึงปี 2565 และมีมาตรการเพิ่มเติมที่เริ่มในปี 2564 มีรายละเอียดดังนี้

1.1) มาตรการการจ่ายผลประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานให้แก่แรงงานในระบบซึ่งเป็นผู้ประกันตนที่มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม

เนื่องจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจอันมีเหตุมาจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กองทุนประกันสังคมจึงได้ปรับเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับผู้มีสิทธิที่จะได้ผลประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน มีรายละเอียดดังนี้⁵⁹

ก. การจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน (ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2563 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2565)

⁵⁸ กรมสรรพากร, “กฎกระทรวง ฉบับที่ 365 (พ.ศ. 2563)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/mr365.pdf

⁵⁹ กองทุนประกันสังคม, “หลักเกณฑ์และเงื่อนไข กรณีว่างงาน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564.แหล่งที่มา:

<https://www.sso.go.th>

— กรณีว่างเพราะถูกเลิกจ้าง จะได้รับเงินชดเชยในอัตราร้อยละ 70 ของค่าจ้างรายวัน โดยได้รับไม่เกิน 200 วัน ภายในระยะเวลา 1 ปีปฏิทิน

— กรณีว่างงานเพราะเหตุลาออกจากงานหรือเหตุสิ้นสุดระยะเวลาจ้างงาน จะได้รับเงินชดเชยในอัตราร้อยละ 45 ของค่าจ้างรายวัน โดยได้รับไม่เกิน 90 วัน ภายในระยะเวลา 1 ปีปฏิทิน

— ในกรณีที่แรงงานในระบบผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานเพราะเหตุถูกเลิกจ้างหรือเหตุถูกเลิกจ้างและลาออกเกิน 1 ครั้งภายในระยะเวลา 1 ปีปฏิทิน แรงงานในระบบมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานทุกครั้งรวมแต่ไม่เกิน 200 วัน แต่ถ้าเป็นกรณีการว่างงานเพราะเหตุลาออกประเภทเดียว เกิน 1 ครั้งภายในระยะเวลา 1 ปีปฏิทิน แรงงานในระบบจะมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนทุกครั้งรวมกันได้ไม่เกิน 90 วัน

ข. กรณีว่างงานกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย⁶⁰ที่ทำให้แรงงานในระบบซึ่งเป็นผู้ประกันตนมีเหตุต้องว่างงาน ไม่ได้ทำงาน หรือนายจ้างไม่ให้ทำงานเนื่องจากต้องกักตัวหรือเฝ้าระวังการระบาดของโรค หรือแรงงานในระบบไม่ได้ทำงานเนื่องจากนายจ้างต้องหยุดประกอบกิจการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เนื่องจากทางราชการมีคำสั่งให้ปิดสถานที่เป็นการชั่วคราวเพื่อป้องกันการระบาดของโรคติดต่ออันตราย ทำให้นายจ้างไม่สามารถดำเนินกิจการได้ตามปกติและส่งผลให้แรงงานในระบบไม่ได้รับค่าจ้างระหว่างที่หยุดกิจการนั้น แรงงานในระบบมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานในอัตราร้อยละ 62 ของค่าจ้างรายวัน โดยจะได้รับตลอดระยะเวลาที่ตลอดระยะเวลาที่ผู้ประกันตนไม่ได้ทำงานหรือนายจ้างไม่ให้ทำงาน แต่รวมกันแล้วไม่เกิน 90 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2563 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2563 โดยการจ่ายประโยชน์ทดแทนดังกล่าวให้แรงงานในระบบนี้จะจ่ายเป็นรายเดือน เศษของเดือนจะคำนวณเป็นรายวัน

1.2) โครงการ ม. 33 เรารักกัน⁶¹

โครงการนี้เป็นมาตรการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกันตนประกันสังคมมาตรา 33 มีระยะเวลาโครงการตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2564 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2564 โดยรัฐบาลจะจ่ายเงินช่วยเหลือค่าครองชีพเป็นจำนวน 4,000 บาทต่อคน ผู้ที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- สัญชาติไทย
- เป็นผู้ประกันตน ม. 33 หรือเคยเป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564
- ไม่เป็นผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับฐานข้อมูลกระทรวงการคลัง

⁶⁰ เหตุสุดวิสัย หมายความว่ารวมถึง ภัยอันเกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคติดต่ออันตรายอื่นตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อซึ่งมีผลกระทบต่อสาธารณสุข และถึงขนาดที่ผู้ประกันตนไม่สามารถทำงานได้หรือนายจ้างไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ

⁶¹ ม33เรารักกัน, “โครงการ ม33เรารักกัน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: www.m33reerakgan.com

- ไม่เป็นผู้ได้รับสิทธิเราชนะกับฐานข้อมูลกระทรวงการคลัง
- ไม่เป็นผู้มีบัญชีเงินฝากรวมทุกบัญชีเกิน 500,000 บาท ณ วันที่

31 ธันวาคม 2563

2. การเพิ่มสภาพคล่องให้แก่แรงงานในระบบ

มาตรการการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่แรงงานในระบบนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพให้แก่แรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลได้ออกมาตรการดังกล่าวนี้ตั้งแต่ปี 2563 ต่อเนื่องจนถึงปี 2564 และบางมาตรการก็สิ้นสุดลงแล้วในปี 2563 มีรายละเอียดดังนี้

2.1) มาตรการการปรับลดอัตราเงินสมทบประกันสังคมให้แก่แรงงานในระบบซึ่งเป็นผู้ประกันตนมาตรา 33 ของกองทุนประกันสังคม

สำนักงานประกันสังคมอนุมัติให้ลดอัตราเงินสมทบประกันสังคมในปี 2563 และปี 2564 ดังนี้

- สำหรับงวดเดือน มีนาคมถึงพฤษภาคม 2563 ปรับลดอัตราเงินสมทบเหลือ 1% คิดเป็นเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 150 บาทต่อเดือน⁶²
- สำหรับงวดเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน 2563 ปรับลดอัตราเงินสมทบเหลือ 2% คิดเป็นเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 300 บาท⁶³
- สำหรับงวดเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2564 ปรับลดอัตราเงินสมทบเหลือ 3% คิดเป็นเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 450 บาท⁶⁴
- สำหรับงวดเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม 2564 ปรับลดอัตราเงินสมทบเหลือ 2.5% คิดเป็นเงินสมทบสูงสุดไม่เกิน 375 บาท⁶⁵ การปรับลดอัตราดังกล่าวนี้ได้รับมติเห็นชอบจากคณะกรรมการประกันสังคมและกำลังจะเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีต่อไป

⁶² ราชกิจจานุเบกษา, "ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ลดหย่อนการออกเงินสมทบของนายจ้าง และผู้ประกันตน กรณีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ประกาศวันที่ 13 เมษายน 2563" [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/084/T_0012.PDF

⁶³ ราชกิจจานุเบกษา, "ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ลดหย่อนการออกเงินสมทบของนายจ้าง และผู้ประกันตน กรณีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ประกาศวันที่ 14 กันยายน 2563" [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/209/T_0013.PDF

⁶⁴ ราชกิจจานุเบกษา, "กฎกระทรวง กำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม พ.ศ.2563" [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/A/107/T_0009.PDF

⁶⁵ มติชนออนไลน์, "บอร์ด สปส.ลดเงินสมทบผู้ประกันตนร้อยละ 2.5 มิ.ย.-ส.ค. ชง ครม.สัปดาห์หน้า" [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_2723670

ตารางที่ 6 สรุปอัตราเงินสมทบสำหรับผู้ประกันตนมาตรา 33 (ลูกจ้าง) ปี 2563-2564

ประจำงวด	อัตราเงินสมทบ (%)	เงินสมทบสูงสุดไม่เกิน (บาท)	ประจำงวด	อัตราเงินสมทบ (%)	เงินสมทบสูงสุดไม่เกิน (บาท)
ปี 2563			ปี 2564		
มกราคม	5%	750	มกราคม	3%	450
กุมภาพันธ์	5%	750	กุมภาพันธ์	3%	450
มีนาคม	1%	150	มีนาคม	3%	450
เมษายน	1%	150	เมษายน	5%	750
พฤษภาคม	1%	150	พฤษภาคม	5%	750
มิถุนายน	5%	750	มิถุนายน	2.5%	375
กรกฎาคม	5%	750	กรกฎาคม	2.5%	375
สิงหาคม	5%	750	สิงหาคม	2.5%	375
กันยายน	2%	300	กันยายน	ยังไม่มีประกาศปรับลดอัตราเงินสมทบ	
ตุลาคม	2%	300	ตุลาคม		
พฤศจิกายน	2%	300	พฤศจิกายน		
ธันวาคม	5%	750	ธันวาคม		

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

2.2) มาตรการการหยุดหรือเลื่อนนำส่งเงินสำรองเลี้ยงชีพโดยไม่เสียสิทธิประโยชน์

นายจ้างและลูกจ้างสามารถหยุดหรือเลื่อนนำส่งเงินสำรองเลี้ยงชีพ ตั้งแต่งวดปัจจุบันจนถึงเดือนธันวาคม 2563 เพื่อช่วยมนุษย์เงินเดือนในภาวะวิกฤต โควิด 19 โดยสามารถหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสมหรือ เงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้เป็นการชั่วคราว ตั้งแต่งวดนำส่งเงินปัจจุบัน จนถึงงวดนำส่งเงินของเดือนธันวาคม 2563 โดยฝ่ายลูกจ้าง และนายจ้าง ที่ไม่ได้นำส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบในช่วงนี้ ให้ถือว่าสถานภาพยังคงอยู่ และนับต่อเนื่องไปได้ ในกรณีนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หากลูกจ้างรายใดประสงค์จะส่งเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพก็สามารถดำเนินการได้ โดยนายจ้างจะส่งเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่ลูกจ้างรายนั้นหรือไม่ก็ได้ และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่สมาชิก โดยคะแนนเสียงที่ใช้เป็นมติที่ประชุมนั้นจะต้องเป็นไป ตามที่กำหนดในข้อบังคับกองทุน หรือต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม หรือ ให้ใช้มติที่ประชุมของสมาชิกของนายจ้าง

รายนั้น ๆ หรือมติคณะกรรมการกองทุนนายจ้างรายนั้น ๆ เป็นเกณฑ์⁶⁶ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้มีประกาศเพิ่มเติมให้ขยายมาตรการดังกล่าวนี้ออกไปอีกจนเดือนมิถุนายน 2564⁶⁷

2.3) มาตรการการขยายกำหนดการยื่นและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี 2562

เนื่องด้วยสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นทำให้แรงงานในระบบนั้นขาดสภาพคล่องทางการเงินเนื่องจากอาจมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ถูกปรับลดเงินเดือนลง กรมสรรพากรจึงอนุมัติให้ขยายกำหนดการชำระภาษีและยื่นแบบแสดงรายการประจำปี ภ.ง.ด. 91/90 สำหรับเงินได้พึงประเมินในปีภาษี 2562 ซึ่งเดิมมีกำหนดจะต้องยื่นแบบและชำระภาษีภายในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2563 สำหรับการยื่นแบบกระดาษและ 8 เมษายน พ.ศ. 2563 สำหรับการยื่นแบบผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเลื่อนกำหนดการยื่นแบบและชำระภาษีทั้งการยื่นแบบกระดาษและยื่นแบบผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นวันที่ 30 มิถุนายน 2563⁶⁸ และเลื่อนกำหนดอีกครั้งเป็นวันที่ 31 สิงหาคม 2563⁶⁹

3.1.2 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายกรณีประชาชนทั่วไปรวมทั้งแรงงานนอกระบบ

แรงงานนอกระบบ⁷⁰ คือ ผู้ใช้แรงงานที่ทำงานโดยไม่มีสัญญาจ้างงานที่เป็นทางการ หรือไม่มีนายจ้างตามความหมายของกฎหมายแรงงาน ไม่ได้ทำงานอยู่ในสถานประกอบการของนายจ้าง ไม่มีค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่แน่นอน หรือเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรือเป็นผู้ที่ทำงานชั่วคราว แรงงานนอกระบบจึงเป็นแรงงานที่ไม่ได้อยู่ในกรอบความคุ้มครองของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายประกันสังคม ทำให้ไม่มีหลักประกันความมั่นคงใด ๆ ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานที่มั่นคง ค่าตอบแทนแรงงานที่เป็นธรรมชาติความปลอดภัยในการทำงาน และความมั่นคงในการดำรงชีวิตเมื่อเข้าสู่วัยชรา

⁶⁶ ราชกิจจานุเบกษา, “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดประเภทธุรกิจ ระยะเวลา และเงื่อนไขให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสม หรือเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพในท้องที่ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจสาธารณสุขหรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:

http://www.ratchakittha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/107/T_0013.PDF

⁶⁷ ราชกิจจานุเบกษา, “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดประเภทธุรกิจ ระยะเวลา และเงื่อนไขให้ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสม หรือเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพในท้องที่ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจสาธารณสุขหรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ (ฉบับที่ 2)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

http://www.ratchakittha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/E/007/T_0001.PDF

⁶⁸ กรมสรรพากร, “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ขยายกำหนดเวลาการยื่นรายการและชำระภาษีให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. 2562” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/mfvexpandpit2562.pdf

⁶⁹ กรมสรรพากร, “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ขยายกำหนดเวลาการยื่นรายการและชำระภาษีให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/mfexpit2.pdf

⁷⁰ นนทกานต์ จันทร์อ่อน, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 10, หน้า 2.

ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น รัฐบาลได้ออกมาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ที่ส่งผลให้ทุกคนในประเทศไทยมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการต่าง ๆ นี้เพื่อช่วยเหลือและเยียวยา โดยวิธีการชดเชยรายได้และการเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินทั้งในรูปแบบของประชาชนทั่วไปและลูกหนี้ มาตรการดังกล่าวนี้มีทั้งมาตรการที่เริ่มต้นในปี 2563 ต่อเนื่องถึงปี 2564 มาตรการที่เริ่มมีในปี 2564 และมาตรการที่สิ้นสุดไปแล้วในปี 2563 มีรายละเอียดดังนี้

1. การชดเชยรายได้ให้แก่ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นส่งผลให้การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ของประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบนั้นลดลง รัฐบาลจึงออกมาตรการหรือโครงการดังต่อไปนี้เพื่อชดเชยรายได้ที่หายไปให้กับประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ

1.1) โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสำหรับผู้ที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแล้ว⁷¹

โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเยียวยาและลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่กลุ่มผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในช่วงที่มีสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ มีรายได้ลดลงและไม่สามารถหารายได้จากแหล่งอื่นมาทดแทนได้ โครงการนี้คาดว่าจะช่วยให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานในช่วงที่มีสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ และส่งผลต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและมีความเปราะบางทางด้านทรัพย์สินและหนี้สิน ก่อให้เกิดการใช้จ่ายในท้องถิ่นและกระจายรายได้สู่ผู้ประกอบการในพื้นที่ซึ่งถือเป็นเศรษฐกิจฐานรากที่สำคัญ รัฐบาลได้ออกมาตรการนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ โดยจะช่วยเหลือวงเงินค่าซื้อสินค้าบริโภคอุปโภคที่จำเป็นจากร้านธงฟ้าราคาประหยัดพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ดังนี้

— ระยะที่ 1 จำนวน 500 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม 2563

— ระยะที่ 2 จำนวน 500 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม 2564⁷²

⁷¹ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง, “ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 104/2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <http://www.fpo.go.th/main/News/Press-conference/13487.aspx>

⁷² รัฐบาลไทย, “โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และโครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 2” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.thai.gov.go.th/news/contents/details/37475>

— ระยะที่ 3 จำนวน 200 บาทต่อคนต่อเดือน เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม 2564⁷³

1.2) มาตรการการแจกเงินช่วยเหลือโดยเทศบาลท้องถิ่น

เทศบาลเมืองแต่ละท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดสรรเงินเยียวยาให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ จากการศึกษาพบว่าเทศบาลท้องถิ่นที่มีมาตรการแจกเงินช่วยเหลือในปี 2563 ดังนี้

ก. มาตรการการแจกเงินช่วยเหลือของเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

มีการแจกเงินช่วยเหลือให้แก่ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านในเทศบาลเมืองหนองปรือที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยที่ผู้ประสงค์จะรับเงินช่วยเหลือนี้ต้องมาลงทะเบียนกับเทศบาลเมืองหนองปรือเพื่อรับสิทธิ์การช่วยเหลือครัวเรือนละ 1,000 บาท (ทะเบียนบ้านละ 1 สิทธิ์) และทางเทศบาลเมืองหนองปรือจะดำเนินการเบิกจ่ายให้กับผู้ผ่านหลักเกณฑ์ ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2563 เป็นต้นไป⁷⁴

ข. มาตรการการแจกเงินช่วยเหลือของเทศบาลนครรังสิต

มีแจกเงินช่วยเหลือให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) 1 สิทธิ์ต่อ 1 ครัวเรือน ครัวเรือนละ 1,000 บาท โดยเทศบาลนครรังสิตจะทำการเปิดระบบให้ลงทะเบียนดังกล่าว ในวันที่ 4 - 8 พฤษภาคม 2563 ในกรณีที่ 1 บ้านเลขที่มีประชากรแยกเป็นหลาย ๆ ครอบครัว จะได้รับสิทธิลงทะเบียนทุกครอบครัวถ้าผู้ลงทะเบียนมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งการพิจารณาหลักเกณฑ์ความเป็นครอบครัวนั้นจะขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของผู้มีสิทธิ์ได้รับเงินเยียวยา ดังนี้⁷⁵

— เป็นผู้สัญชาติไทยและอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป นับจนถึงวันสุดท้ายของการลงทะเบียน (เกิดก่อนวันที่ 9 พฤษภาคม 2545)

— ผู้ลงทะเบียนต้องไม่เป็นนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือลูกจ้างในหน่วยงานของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือผู้รับบำนาญปกติหรือเบี้ยหวัดจากหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับเงินเดือนประจำ

— ผู้ลงทะเบียนต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลนครรังสิตก่อนวันที่ 18 มีนาคม 2563

⁷³ กรุงเทพมหานคร, “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐหมดสิทธิ์เข้าร่วมคนละครึ่งเฟส 3 และยังไม่ใช้อย่างได้” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/936726>

⁷⁴ เทศบาลเมืองหนองปรือ, “ประกาศคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน เทศบาลเมืองหนองปรือ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <http://nongpruecity.go.th/public/list/data/detail/id/8118/menu/276>

⁷⁵ เทศบาลนครรังสิต, “ลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือ กรณีได้รับผลกระทบจาก COVID-19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <http://rangsit.org/New/index.php/th/component/content/article/14-sample-data-articles/1801-01052563-1>

- ผู้ลงทะเบียนต้องเป็นแรงงาน ลูกจ้าง หรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ
- ผู้ลงทะเบียนต้องเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 ตามประกาศคณะกรรมการควบคุมโรคจังหวัดปทุมธานี หรือตามข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2558 อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ เป็นผู้ประกอบกิจการ และได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคทำให้ต้องหยุดการประกอบกิจการ หรือไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ ส่งผลให้ขาดรายได้ หรือรายได้จากการประกอบอาชีพลดลงส่งผลกระทบต่อรายได้ในการดำรงชีพ หรือเป็นพนักงานหรือลูกจ้างในสถานประกอบการ ซึ่งถูกเลิกจ้าง ถูกพักงาน หรือลดเวลาทำงาน ทำให้ไม่ได้รับค่าจ้าง หรือได้รับค่าจ้างลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ในการดำรงชีพ หรือเป็นผู้ประกอบอาชีพด้วยความยากลำบากจากการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือมาตรการเร่งด่วนต่าง ๆ ทำให้ประสบปัญหาในการดำรงชีพ

1.3) โครงการช่วยเหลือเงินเยียวยาเกษตรกร⁷⁶

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการโอนเงินจำนวน 5,000 บาทให้แก่เกษตรกร ตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม ถึงวันที่ 22 กรกฎาคม 2563 เป็นระยะเวลา 3 เดือน โดยผู้ได้รับสิทธิต้องมีรายชื่อในทะเบียนเกษตรกร จะต้องไม่เป็นข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ และไม่ซ้ำซ้อนกับมาตรการช่วยเหลืออื่น ๆ ของรัฐบาล เช่น เราไม่ทิ้งกัน นอกจากนี้ ธ.ก.ส.จะดำเนินการโอนเงินเพิ่มเติมให้กับเกษตรกรอีก 2 กลุ่มที่ผ่านการตรวจสอบสิทธิ์ช่วยเหลือมาตรการเยียวยาเกษตรกร แต่ยังไม่ได้รับเงินตลอดช่วงระยะเวลาที่เหลือจนถึงสิ้นเดือนกรกฎาคม 2563 นี้ เกษตรกรที่จะได้รับเงินต่อเนื่อง 2 กลุ่มดังกล่าวประกอบด้วย

- เกษตรกรกลุ่มที่ 3 หรือ เกษตรกรที่ต้องชะลอการเพาะปลูกเนื่องจากรอฟนที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดทำทะเบียนให้เสร็จสิ้นภายใน 15 กรกฎาคม 2563 ที่ผ่านมา โดยระบบจะทำการจ่ายเงินรอบเดียวเป็นจำนวน 15,000 บาท ให้กับเกษตรกรกลุ่มดังกล่าวนี้ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2563
- กลุ่มเกษตรกรตกหล่น หรือ กลุ่มเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนการทำเกษตรไว้ แต่ยังไม่ได้แจ้งเลขบัญชีของตนเองมายัง ธ.ก.ส.

1.4) โครงการเราไม่ทิ้งกัน⁷⁷

⁷⁶ ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ, “"เยียวยาเกษตรกร" ตรวจสอบสถานะ "ธ.ก.ส." จ่ายเงินเยียวยาเพิ่มเติมให้อีก 2 กลุ่ม โอนเงินต่อเนื่องจนถึงสิ้นเดือนกรกฎาคม 2563 นี้” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.nabc.go.th/covid19/detail/66>

⁷⁷ มติชนออนไลน์, “ลงทะเบียนที่นี่ ! เราไม่ทิ้งกัน.com รับเงินเยียวยาโควิด 5,000 บ.” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/politics/news_2098345

โครงการนี้เป็นมาตรการช่วยเหลือประชาชนโดยรัฐบาลจะแจกเงินจำนวน 5,000 บาท เป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน 2563 ถึง มิถุนายน 2563 ผู้ที่มีสิทธิที่จะเข้าร่วมโครงการจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีสัญชาติไทย อายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นแรงงานนอกระบบหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ และต้องไม่อยู่ในระบบประกันสังคมมาตรา 33

1.5) มาตรการการเยียวยากลุ่มเปราะบาง⁷⁸

มาตรการดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเยียวยาประชาชนกลุ่มเปราะบาง ได้แก่ เด็กแรกเกิด 6 ขวบ ในครอบครัวรายได้น้อย, ผู้สูงอายุ, ผู้พิการ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) จะจ่ายเงินเยียวยารายละ 1,000 บาทต่อเดือน เพิ่มเติมจากเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเพื่อความพิการ และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม 2563 รวมเป็นเงินจำนวน 3,000 บาท ซึ่งจะได้รับสิทธิตามโครงการนี้จะต้องมีคุณสมบัติ คือ

— เป็นผู้ที่ยังไม่เคยได้รับสิทธิการช่วยเหลือเยียวยาจากมาตรการช่วยเหลือเยียวยาของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงแรงงาน (สำนักงานประกันสังคม)

— เป็นกลุ่มที่อยู่ในฐานข้อมูลของกระทรวง พม. ซึ่งได้รับเงินอุดหนุนรายเดือนอยู่แล้ว จึงไม่ต้องมีการลงทะเบียนในการขอรับสิทธิ์อีก โดยหากท่านได้รับเงินอุดหนุนในเดือนพฤษภาคม 2563 จากช่องทางกรอเงินผ่านบัญชีธนาคาร หรือในรูปแบบเงินสดถือว่าท่านมีสิทธิตามมาตรการช่วยเหลือเยียวยาของกระทรวง พม.

— ต้องเป็นผู้ที่มีชีวิตอยู่ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่จะได้รับเงินเยียวยาในรูปแบบเงินสดนั้น ทางกรมบัญชีกลางได้โอนเงินเข้าไปยังบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แล้ว

1.6) โครงการสนับสนุนการจ้างงาน

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างงานและรองรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 และยังเป็น การเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ประชาชน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จึงได้จัดให้มีโครงการ "อว.สร้างงานระยะที่ 2" โดยลักษณะงานที่ของโครงการนี้ได้แก่ การบันทึกภาพและข้อมูล การแปลภาษาท้องถิ่น การสรุป/รวบรวม/ตรวจสอบข้อมูล การประสานงาน และการรื้ออาหารพื้นบ้าน กำหนดการของโครงการนี้จะเปิดรับสมัครทั้งหมด 3 รอบ คือ

รอบที่ 1 วันที่ 19 ถึง 24 มิถุนายน 2563 ซึ่งปิดโครงการในวันที่ 30 กันยายน 2563

⁷⁸ รัฐบาลไทย, “พม.เปิดให้ตรวจสอบสิทธิ์รับเงินเยียวยากลุ่มเปราะบาง 3,000 บาท” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/33565>

รอบที่ 2 วันที่ 27 มิถุนายนถึงวันที่ 7 กรกฎาคม 2563 ซึ่งปิดโครงการในวันที่ 15 ตุลาคม 2563

รอบที่ 3 วันที่ 11 ถึง 16 กรกฎาคม 2563 ซึ่งปิดโครงการในวันที่ 31 ตุลาคม 2563

โครงการดังกล่าวนี้มีระยะเวลาการทำงาน 3 เดือนและให้อัตราเงินเดือน 9,000 บาทต่อเดือน ผู้ที่เคยได้รับเงินเยียวยาจากโครงการเราไม่ทั้งกันสามารถเข้าร่วมโครงการนี้ได้ ผู้ที่ต้องการจะสมัครเข้าร่วมโครงการนี้ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้⁷⁹

- ประชาชนทั่วไปที่มีสัญชาติไทยและอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- ต้องไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการกักตัวตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- เป็นผู้ว่างงานและสามารถปฏิบัติงานเต็มเวลาได้
- สำหรับเยาวชนที่มีอายุ 16 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สามารถเข้าร่วมโครงการได้ 3 โครงการ คือ โครงการฟื้นฟูการท่องเที่ยวหลังโควิดถ่ายภาพวัฒนธรรมชุมชน โครงการฟื้นฟูการท่องเที่ยวหลังโควิดถ่ายภาพตามโจทย์ และโครงการฟื้นฟูการท่องเที่ยวหลังโควิดถ่ายรูปป้าย แต่ต้องมีผู้ปกครองรับทราบและยินยอมให้ปฏิบัติงานเต็มเวลา

1.7) โครงการเราชนะ⁸⁰

โครงการที่มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือด้วยการลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชนเพื่อให้เกิดการนำไปใช้เพื่อการใช้จ่ายสำหรับการอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคที่จำเป็น และค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทาง อันจะก่อให้เกิดการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจไปในคราวเดียวกัน โดยรัฐบาลจะสนับสนุนวงเงินช่วยเหลือให้แก่ประชาชนจำนวนรวมสูงสุด 9,000 บาทต่อคน มีระยะเวลาโครงการตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2564 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2564 ทางโครงการจะพิจารณาคัดกรองผู้ได้รับสิทธิ์จะพิจารณาจากความสามารถด้านรายได้ การมีระบบคุ้มครอง ทางสังคม และความช่วยเหลือจากภาครัฐที่ได้รับไปแล้วเป็นสำคัญ ซึ่งความช่วยเหลือจะครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ เช่น ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หาบเร่ แผงลอย รับจ้าง เกษตรกร เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้ได้รับสิทธิ์ตามโครงการฯสามารถใช้งบเงินช่วยเหลือได้ที่ ร้านค้าธงฟ้าประชารัฐ ร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการคนละครึ่ง และร้านค้าและผู้ให้บริการที่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการเราชนะโดยผู้ได้รับสิทธิ์จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

⁷⁹ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, “โครงการจ้างงานประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.nstda.or.th/mhesi-covid19/>

⁸⁰ เราชนะ, “โครงการเราชนะ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: www.เราชนะ.com

- เป็นผู้มิใช่สัญชาติไทย อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ณ วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบโครงการฯ (19 มกราคม 2564)
- ไม่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม ทั้งที่มีคุณสมบัติครบ และไม่ครบตามเงื่อนไขการได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานจากสำนักงานประกันสังคม ณ วันที่คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบโครงการฯ
- ไม่เป็นเจ้าของหน้าทีหรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใดในหน่วยงานภาครัฐ ข้าราชการการเมือง หรือผู้รับบำนาญ หรือเบี้ยหวัดจากส่วนราชการ
- ไม่เป็นผู้มีเงินได้พึงประเมินเกิน 300,000 บาท ตามฐานข้อมูลที่มีล่าสุด
- ไม่มีเงินฝากรวมกันทุกบัญชีเกิน 500,000 บาท ตามฐานข้อมูลที่มีล่าสุด

1.8) โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ⁸¹

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มผู้สูงอายุ, ผู้พิการ ทูพพลภาพ, ผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถเดินทางออกจากที่พักอาศัยหรือจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลืออีกคนละ 200 บาท เป็นระยะเวลา 6 เดือนคือตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2564 ถึงเดือนธันวาคม 2564

2. การเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ

มาตรการการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบนั้นมี วัตถุประสงค์เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลได้ออกมาตรการดังกล่าวนี้ตั้งแต่ปี 2563 ต่อเนื่องจนถึงปี 2564 และมีมาตรการเพิ่มเติมปี 2564 มีรายละเอียดดังนี้

2.1) มาตรการการช่วยเหลือค่าไฟฟ้า

จากสถานการณ์ของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้ประชาชนทุกคนต้องรักษาระยะห่างโดยการพำนักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเองให้มากที่สุด เพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การไฟฟ้านครหลวงจึงได้ออกมาตรการช่วยเหลือค่าไฟฟ้าให้กับประชาชนในปี 2563 จนถึงปี 2564 โดยแบ่งระยะดังนี้

ก. มาตรการการช่วยเหลือค่าไฟฟ้าในปี 2563⁸²

⁸¹ รัฐบาล, “กรม. อนุมัติเพิ่ม 2,000 บาท โครงการ "เราชนะ" และ "ม33เรารักกัน" เห็นชอบ ”คนละครึ่งเฟส 3” พร้อมเปิดตัวโครงการ “อิงใช้อิงได้” สนับสนุน E-Voucher 7,000 บาทต่อคน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/41487>

⁸² การไฟฟ้านครหลวง, “ส่วนลดค่าไฟฟ้าตามนโยบายรัฐ ช่วง COVID-19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.meo.or.th/profile/110/3396>

— ลดค่าไฟฟ้าร้อยละ 3 จากค่าไฟฟ้าสุทธิที่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าทุกประเภท ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงมิถุนายน 2563 รวมเป็นระยะเวลา 3 เดือน⁸³

— มาตรการค่าไฟฟ้าฟรีสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย (ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 1.1)⁸⁴ เฉพาะค่าไฟฟ้าที่ไม่เกิน 90 หน่วยต่อเดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงมิถุนายน 2563 รวมเป็นระยะเวลา 3 เดือน นอกจากนี้ การไฟฟ้านครหลวงยังขยายระยะเวลาการชำระค่าไฟฟ้าสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย (ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 1.1) เป็นระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนของแต่ละรอบบิล สำหรับใบแจ้งค่าไฟฟ้าประจำเดือนเดือนเมษายนถึงมิถุนายน 2563⁸⁵

— ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย (ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 1.1) หากใช้ไฟฟ้าเกิน 150 หน่วยระหว่างเดือนเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม 2563⁸⁶ จะไม่ถือว่าเป็นผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 1.2⁸⁷ นอกจากนี้ ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 1.2 และ 1.3 จะได้รับส่วนลดค่าไฟฟ้าเทียบกับเดือนฐาน สำหรับรอบการใช้ไฟฟ้าในเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม 2563

ข. มาตรการการช่วยเหลือค่าไฟฟ้าในปี 2564⁸⁸

การปรับลดค่าไฟฟ้าในรอบที่ 2 นี้ มีระยะเวลาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม 2564 โดยจะให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ใช้อ้างอิงดังนี้

— ผู้ใช้ไฟฟ้าบ้านอยู่อาศัยประเภท 1.1 ที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 90 หน่วย ไม่ต้องจ่ายค่าไฟฟ้า (ใช้ไฟฟ้าฟรี) หากใช้ไฟฟ้าเกิน 90 หน่วย จะได้รับสิทธิใช้ไฟฟ้าฟรี 90 หน่วยแรกและคิดค่าไฟฟ้าตั้งแต่หน่วยที่ 91 เป็นต้นไปตามปกติ

— ผู้ใช้ไฟฟ้าบ้านอยู่อาศัยประเภท 1.2 และ 1.3 จะได้รับส่วนลดค่าไฟฟ้าเทียบกับเดือนธันวาคม 2563 เป็นฐาน ในกรณีที่ผู้ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 500 หน่วยจะให้จ่ายค่าไฟฟ้าตามเดือนธันวาคม 2563 ถ้าใช้ไฟฟ้าเกิน 500 หน่วยแต่ไม่เกิน 1,000 หน่วยจะได้รับส่วนลดค่าไฟฟ้าร้อยละ

⁸³ การไฟฟ้านครหลวง, “ประกาศการไฟฟ้านครหลวงที่ 34/2563 เรื่อง การบรรเทาผลกระทบผู้ใช้ไฟฟ้าจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

https://www.meo.or.th/upload/download/file_f521903cb61b76702954c10abe0dba2e.pdf

⁸⁴ การไฟฟ้านครหลวง, “อัตราค่าไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ”

ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 1.1 คือ บ้านอยู่อาศัยที่ติดตั้งมิเตอร์ไม่เกิน 5 แอมป์ และมีการใช้ไฟฟ้า ไม่เกิน 150 หน่วย/เดือน

ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 1.2 คือ บ้านอยู่อาศัยที่ติดตั้งมิเตอร์เกิน 5 แอมป์และบ้านอยู่อาศัยที่ ติดตั้งมิเตอร์ไม่เกิน 5 แอมป์แต่มีการใช้ไฟฟ้าเกิน 150 หน่วย/เดือน

ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 1.3 คือ ผู้ใช้ไฟฟ้าตามอัตราตามช่วงเวลาของการใช้ (Time of Use Tariff : TOU Tariff)

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.meo.or.th/profile/109/111>

⁸⁵ การไฟฟ้านครหลวง, “ประกาศการไฟฟ้านครหลวงที่ 38/2563 เรื่อง การบรรเทาผลกระทบผู้ใช้ไฟฟ้าจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (เพิ่มเติม)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

https://www.meo.or.th/upload/download/file_592e23809e96eb453dee15f0f2e1df42.pdf

⁸⁶ การไฟฟ้านครหลวง, “ประกาศการไฟฟ้านครหลวงที่ 43/2563 เรื่อง การบรรเทาผลกระทบผู้ใช้ไฟฟ้าจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (เพิ่มเติม) สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564.

แหล่งที่มา: https://www.meo.or.th/upload/download/file_2a0e96b426177b967d55546249e1f.pdf

⁸⁷ เรื่องเดียวกัน

⁸⁸ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, “PEA ร่วมแถลงข่าวมาตรการช่วยเหลือผู้ใช้ไฟฟ้า ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.pea.co.th>

ละ 50 ของหน่วยที่ใช้เกิน และถ้าใช้ไฟฟ้าเกิน 1,000 หน่วย จะได้รับส่วนลดค่าไฟฟ้าร้อยละ 30 ของหน่วยที่ใช้เกิน

2.2) มาตรการการช่วยเหลือค่าใช้น้ำประปา

จากสถานการณ์ของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้ประชาชนทุกคนต้องรักษาระยะห่างโดยการพำนักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเองให้มากที่สุด เพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การประสานครหลวงจึงได้เพิ่มมาตรการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนผู้ใช้น้ำประปาเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวในปี 2563 จนถึงปี 2564 โดยแบ่งระยะดังนี้

ก. มาตรการการช่วยเหลือค่าใช้น้ำในปี 2563⁸⁹

— มาตรการให้ประชาชนใช้น้ำประปาฟรี 10 คิว (ลูกบาศก์เมตร) แรกทุกครัวเรือน ดังนั้น ผู้ใช้น้ำประปาไม่เกิน 10 คิว (ลูกบาศก์เมตร) ต่อเดือน จะได้ใช้น้ำประปาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ส่วนผู้ที่ใช้น้ำประปาเกิน 10 คิว (ลูกบาศก์เมตร) ขึ้นไป การประสานครหลวงจะลดค่าน้ำประปาให้ร้อยละ 20 ให้กับผู้ใช้น้ำประปาทุกประเภท มาตรการดังกล่าวนี้จะใช้ได้กับใบแจ้งค่าน้ำประปาของเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม 2563

— การคืนเงินประกันการใช้น้ำให้กับผู้ใช้น้ำประปาทุกประเภท ยกเว้นการตัดน้ำ ทั้งมาตรชั่วคราวและมาตรถาวร งดการผูกมัด และงดการถอดมิเตอร์น้ำ สำหรับผู้ใช้น้ำประปาที่ไม่ชำระค่าน้ำตามกำหนด เป็นระยะเวลา 6 เดือน จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2563

— ยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียมการชำระค่าน้ำประปา ที่เคาน์เตอร์เซอร์วิส เทสโก้โลตัส บิ๊กซี และ CenPay จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2563

ข. มาตรการการช่วยเหลือค่าใช้น้ำในปี 2564⁹⁰

ประชาชนทั่วไปที่อยู่อาศัยในบ้านรวมถึงที่อยู่อาศัยทุกประเภท ทั้งบ้านคอนกรีต หอพัก และกิจการขนาดเล็กจะได้รับสิทธิในการลดค่าใช้น้ำร้อยละ 10 เป็นระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2564

2.3) มาตรการการช่วยเหลือค่าอินเทอร์เน็ตและค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่

จากสถานการณ์ของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลให้ประชาชนทุกคนต้องรักษาระยะห่างโดยการพำนักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเองให้มากที่สุด เพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน การเรียนและการศึกษา ที่จำเป็นต้องอาศัยระบบอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจาย

⁸⁹ การประสานครหลวง, “กปน. มอบสิทธิใช้น้ำฟรี 10 คิว และลดค่าน้ำ 20 % ส่วนที่เกิน 10 คิว 3 เดือน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มมาตรการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจาก COVID-19 กว่า 3 พันล้าน ตามนโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: https://web.mwa.co.th/mobile/readmore_view.php?nid=58014

⁹⁰ การประสานครหลวง, “กปน. ลดค่าน้ำ 10 % บ้านที่อยู่อาศัยและกิจการขนาดเล็ก (ไม่รวมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ) สำหรับยอดการใช้น้ำเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2564” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: https://web.mwa.co.th/ewt_news.php?nid=69368&filename=index

เสี่ยง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จึงได้ออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือค่าใช้อินเทอร์เน็ตแก่ประชาชนในปี 2563 จนถึงปี 2564 มีรายละเอียดดังนี้

ก. มาตรการการช่วยเหลือค่าอินเทอร์เน็ตและค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี 2563⁹¹

— มาตรการการแจกอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์เคลื่อนที่หรืออินเทอร์เน็ตที่ใช้บนโทรศัพท์มือถือฟรี 10 GB โดยกำหนดให้ 1 คน ต่อ 1 สิทธิ กรณีที่มีเบอร์มือถือหลายค่ายจะให้สิทธิได้แค่ 1 เบอร์ สำหรับซิมแบบรายเดือน (Postpaid) ผู้ใช้งานแพ็คเกจเกินกว่า 10 GB จะไม่ได้รับสิทธินี้ สำหรับซิมแบบเติมเงิน (Prepaid) จะได้รับสิทธิทั้งหมดยกเว้นผู้ที่ซื้อแพ็คเกจอินเทอร์เน็ตเกินกว่า 10 GB จะไม่ได้รับสิทธินี้ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถได้รับสิทธิได้จนถึงวันที่ 30 เมษายน 2563 เวลา 24.00 น. จึงได้สิทธิในการใช้อินเทอร์เน็ต 10 GB ได้นาน 30 วัน เว้นแต่กรณีที่มีการเติมเงินซื้อแพ็คเกจไปก่อนจะต้องใช้อินเทอร์เน็ตนั้นให้หมดก่อนจึงจะสามารถได้รับสิทธิอินเทอร์เน็ตฟรีได้

— มาตรการการปรับปรุงเพิ่มความเร็วอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ประจำที่หรืออินเทอร์เน็ตที่ใช้ตามบ้านพักอาศัยเป็น 100 Mbps ซึ่งใช้ได้ 30 วัน โดยไม่ต้องกรรับสิทธิหรือลงทะเบียน การปรับความเร็วอินเทอร์เน็ตจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2563 ไปจนครบ 30 วัน ประชาชนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะได้รับสิทธิดังกล่าวนี้ 1 คน ต่อ 1 สิทธิ สำหรับบ้านที่ใช้ ADSL หรือสายทองแดง ผู้ให้บริการจะปรับความเร็วอินเทอร์เน็ตให้เต็มความสามารถของอุปกรณ์ที่ติดตั้ง แต่สำหรับบ้านที่ใช้ Fiber ที่มีความเร็วอินเทอร์เน็ตไม่ถึง 100 Mbps จะปรับความเร็วอินเทอร์เน็ตให้เป็น 100 Mbps ทันที⁹²

— การให้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ฟรี (โทรฟรี) จำนวน 100 นาทีทุกเครือข่ายสำหรับบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย ซึ่งจะต้องกดขอรับสิทธิในระหว่างวันที่ 1 - 15 พฤษภาคม 2563 โดยจะได้รับสิทธิ 1 คน ต่อ 1 เครือข่าย เป็นระยะเวลา 45 วันนับจากวันที่มีการกดขอรับสิทธิและได้รับการยืนยันจากผู้ให้บริการ

ข. มาตรการการช่วยเหลือค่าอินเทอร์เน็ตในปี 2564⁹³

— มาตรการการใช้งานอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ประจำที่ (Fixed Broadband) หรืออินเทอร์เน็ตบ้าน โดยปรับเพิ่มความเร็วขึ้นไม่ต่ำกว่า 100/100 Mbps สำหรับผู้ให้บริการที่ใช้บริการในโครงข่ายไฟเบอร์ และเพิ่มความเร็วให้เต็มขีดความสามารถของอุปกรณ์นั้น ๆ ในกรณีที่ไม่ได้ใช้บริการโครงข่ายไฟเบอร์ เช่น xDSL

⁹¹ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.), “มาตรการในการช่วยเหลือประชาชนและผู้รับใบอนุญาตสืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของ กสทช. และสำนักงาน กสทช.” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.nbtc.go.th/News/Information/46735.aspx?lang=th-th>

⁹² PPTV online, “กสทช. เผย ยอดรับสิทธิอินเทอร์เน็ตฟรีวันแรก ทะลุ 3 ล้านเบอร์” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564.

แหล่งที่มา: <https://www.pptvhd36.com>

⁹³ ไทยรัฐออนไลน์, “ลดค่าเน็ต เพิ่มความแรงเน็ตบ้าน-มือถือ 3 เดือน หนุนคนทำงานที่บ้าน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/news/local/2011104>

— มาตรการการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Broadband) จัดให้มีแพ็คเกจเสริมเพื่อการสนับสนุนการ Work From Home และเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนเพิ่มเติม จึงมีการออกแพ็คเกจเสริมในราคาพิเศษ 79 บาทต่อเดือน (ไม่รวม VAT) ใช้งานได้ 30 วัน ไม่จำกัดปริมาณการใช้งาน (Unlimited Data) ความเร็วสูงสุดไม่เกิน 10 Mbps เพื่อรองรับการใช้งานแอปพลิเคชัน Work From Home ต่าง ๆ เช่น Microsoft Teams 365, ZOOM เป็นต้น

2.4) มาตรการลดค่าธรรมเนียมและค่าเล่าเรียน⁹⁴

มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและนักเรียน นักศึกษาที่ต้องเรียนออนไลน์ที่บ้านและไม่ได้ใช้สื่อการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จึงได้เสนอมาตรการดังกล่าวนี้ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณา ลดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เรียกเก็บจากนักเรียนนอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาสามารถพิจารณากำหนด มาตรการเพิ่มเติมได้เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาตามความเหมาะสม เช่น แจกซิมีฟรีเป็นระยะเวลา 3 เดือนเพื่อการศึกษาแบบออนไลน์ ผ่อนผันการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา และลดค่าธรรมเนียมหอพัก เป็นต้น ซึ่งเป็นมาตรการที่เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี 2563 ต่อเนื่องมาจนถึงปี 2564⁹⁵

2.5) โครงการเราเที่ยวด้วยกัน

โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแหล่งรายได้และการจ้างงานหลักของประเทศไทย และเพื่อลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ประชาชนสามารถนำส่วนลดค่าที่พัก ค่าอาหารและค่าตัวเครื่องบินที่รัฐบาลช่วยสนับสนุนไปใช้จ่ายได้อีกด้วย ระยะเวลาโครงการเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2564 มีรายละเอียดดังนี้

— ค่าที่พักหรือค่าโรงแรม ประชาชนจะจ่ายค่าห้องพักร้อยละ 60 ของราคาห้องพัก และรัฐบาลจะช่วยสนับสนุนอีกร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 3,000 บาท⁹⁶

— คุปองสำหรับค่าอาหาร/สถานที่ท่องเที่ยว จะได้รับเมื่อ check-in โรงแรมสำเร็จ คุปองมีมูลค่า 900 บาทต่อห้องต่อคืนสำหรับการพักโรงแรมในวันจันทร์ถึงพฤหัสบดีและ 600 บาท สำหรับวันศุกร์ถึงอาทิตย์ การแจกคุปองนี้จะแจกให้ผู้ใช้สิทธิวันละ 1 ครั้ง หลังเวลา 17:00 น. ของวัน check-in และจะหมดอายุการใช้ e-Voucher ในเวลา 23:59 น. ของวัน check-out อย่างไร

⁹⁴ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, “ประกาศ มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.ops.go.th/main/index.php/news-service/announcement/1983-covid-19>

⁹⁵ รัฐบาลไทย, “กระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงข้อเรียกร้องให้ลดค่าเทอม บรรเทาความเดือดร้อนผู้ปกครอง ในช่วงสถานการณ์ โควิด-19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/38702>

⁹⁶ เราเที่ยวด้วยกัน, “ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 71/2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: www.เราเที่ยวด้วยกัน.com

กิติ คุปองดังกล่าวนี้จะใช้ได้สำหรับร้านอาหารและสถานที่ท่องเที่ยวที่ร่วมโครงการเท่านั้น โดยประชาชนชำระ 60% และรัฐบาลสนับสนุนอีก 40% ผ่านการตัดเงินจากคุปอง⁹⁷

— ค่าตัวเครื่องบิน ผู้ที่มีสิทธิจะได้รับเงินสนับสนุนค่าตัวเครื่องบินจะต้องเป็นผู้ที่จองโรงแรมผ่านโครงการเราเที่ยวด้วยกันเท่านั้น โดยมีสิทธิในการได้รับเงินสนับสนุนค่าตัวเครื่องบิน 2 สิทธิผู้โดยสาร ต่อ 1 ห้องโรงแรมที่จอง ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับเงินสนับสนุนค่าตัวเครื่องบินร้อยละ 40 ของราคาตัวเครื่องบิน แต่ไม่เกิน 2,000 บาท ต่อผู้โดยสาร ซึ่งเริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ก.ย. 2563 เป็นต้นไป นอกจากนี้ ผู้ที่ออกตัวเดินทางไปท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ สุราษฎร์ธานี สงขลา เชียงใหม่ และเชียงราย ที่เดินทางตั้งแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2563 เป็นต้นไป จะได้รับสิทธิเงินสนับสนุนค่าตัวเครื่องบินเพิ่มเติมร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 3,000 บาท ต่อผู้โดยสาร

2.6) โครงการคนละครึ่ง⁹⁸

โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจระดับฐานรากสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยโดยเฉพาะกลุ่มหาบเร่แผงลอยเพื่อให้มีรายได้จากการขายสินค้าเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคด้วยเช่นกัน การร่วมจ่ายคนละครึ่งนี้จะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนและจะช่วยเติมกำลังซื้อของประชาชนเพื่อให้มีการใช้จ่ายหมุนเวียนไปถึงผู้ประกอบการรายย่อยได้อย่างต่อเนื่อง โครงการนี้ได้กำหนดเงื่อนไขสำหรับประชาชนผู้สนใจเข้าร่วมโครงการจะต้องมีคุณสมบัติ⁹⁹ คือ มีสัญชาติไทย มีบัตรประจำตัวประชาชน อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ณ วันที่ลงทะเบียน ไม่เป็นผู้ได้รับสิทธิในโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และไม่ได้เป็นผู้ได้รับสิทธิในมาตรการช้อปดีมีคืน กระทรวงการคลังคาดว่าโครงการนี้จะสามารถช่วยลดภาระค่าครองชีพให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและช่วยรักษากำลังซื้อในระบบเศรษฐกิจ จากการเติมเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจให้มีเงินหมุนเวียนได้ โดยรัฐบาลจะร่วมจ่ายค่าอาหารเครื่องดื่มและสินค้าทั่วไปผ่านฝ่ายของผู้ซื้อร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 150 บาทต่อคนต่อวัน โครงการนี้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 ตุลาคม 2563 เป็นรอบที่ 1 และมีรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เพิ่มเติมขึ้นมาในปี 2564 โดยคาดว่าจะสิ้นสุดโครงการนี้ที่เดือนธันวาคม 2564

2.7) มาตรการสำหรับกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)¹⁰⁰

กองทุนนี้ที่มีวัตถุประสงค์เป็นการออมภาคสมัครใจที่รัฐบาลจัดให้กับแรงงานนอกระบบที่ไม่มีสวัสดิการอื่นใดรองรับให้สามารถมีบำนาญให้ในยามเกษียณเหมือนกับแรงงานในระบบจากเงินออมสะสมของตนเอง และเงินที่รัฐบาลสมทบเพิ่มให้ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยปกติแล้วสมาชิกกองทุนจะต้องส่งเงินออมสะสมอย่างน้อย 1 ครั้ง

⁹⁷ เราเที่ยวด้วยกัน, “หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และความยินยอมสำหรับประชาชนที่เข้าร่วมโครงการเราเที่ยวด้วยกัน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: www.เราเที่ยวด้วยกัน.com

⁹⁸ คนละครึ่ง, “ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 104/2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.คนละครึ่ง.com>

⁹⁹ คนละครึ่ง, “ข้อมูลโครงการ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.คนละครึ่ง.com>

¹⁰⁰ กองทุนการออมแห่งชาติ, “สมาชิก กอช. ที่ได้รับผลกระทบธุรกิจจากโควิด-19 ไม่ต้องกังวลสิทธิในการเป็นสมาชิก” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.nsf.or.th/>

ต่อปี ตั้งแต่ 50 บาท สูงสุด 13,200 บาทต่อปี ด้วยสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อสมาชิกของกองทุน ทางกองทุนจึงอนุญาตให้สมาชิกสามารถส่งเงินออมได้เมื่อพร้อม โดยสิทธิในการเป็นสมาชิกยังคงสภาพเดิม

2.8) โครงการยืมใช้ยิ่งดี¹⁰¹

โครงการนี้เป็นหนึ่งในมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยการกระตุ้นกำลังซื้อของประชาชนกลุ่มที่มีรายได้ปานกลาง และรายได้สูง โดยภาครัฐจะสนับสนุนบัตรกำนัลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Voucher) เบื้องต้นคาดว่าสูงสุดไม่เกิน 7,000 บาทต่อคน ให้แก่ผู้ที่ได้รับสิทธิโครงการ คาดว่าจะเริ่มดำเนินการเมื่อสถานการณ์เริ่มเข้าสู่ภาวะปกติ โดยจะได้รับ E-Voucher จากภาครัฐในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 ถึงเดือนกันยายน 2564 และสามารถนำไปใช้จ่ายได้ภายในเดือนสิงหาคม 2564 ถึงเดือนธันวาคม 2564

3. การเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่ลูกหนี้

มาตรการการเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่ลูกหนี้ซึ่งรวมถึงประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาระค่าครองชีพในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกมาตรการดังกล่าวนี้ตั้งแต่ปี 2563 ต่อเนื่องจนถึงปี 2564 มีรายละเอียดดังนี้

— การปรับลดเพดานดอกเบี้ยเป็นร้อยละ 2 - 4 ต่อปี สำหรับบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลซึ่งมีผลตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2563 และเพิ่มวงเงินบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับประเภทวงเงินหมุนเวียนหรือที่ผ่อนชำระเป็นงวดสำหรับลูกหนี้ที่มีความจำเป็นในการขอเพิ่มวงเงิน โดยจะขยายวงเงินจากเดิม 1.5 เท่า เป็น 2 เท่าของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลูกหนี้ที่จะได้รับสิทธิตามมาตรการนี้จะต้องมีการชำระหนี้ที่ดีมาอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท มาตรการดังกล่าวนี้จะมีผลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564

— มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อย กรณีประเภทสินเชื่อบัตรเครดิต ลูกหนี้สามารถเปลี่ยนเป็นสินเชื่อระยะยาว 48 งวด หรือขยายเวลาชำระหนี้ดอกเบี้ยไม่เกิน 12% กรณีสินเชื่อส่วนบุคคลที่มีวงเงินหมุนเวียน เช่น บัตรกดเงินสด จะลดอัตราผ่อนขั้นต่ำตามความสามารถในการชำระหนี้ หรือเปลี่ยนเป็นสินเชื่อระยะยาว 48 งวด หรือขยายเวลาชำระหนี้ดอกเบี้ยไม่เกิน 22% กรณีสินเชื่อส่วนบุคคลที่ผ่อนชำระเป็นงวดและสินเชื่อจำนำทะเบียนรถ จะลดค่างวดอย่างน้อย 30% โดยคิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกิน 22% กรณีสินเชื่อเช่าซื้อ จะเลื่อนชำระค่างวดทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 เดือน หรือลดค่างวดโดยขยายเวลาการชำระหนี้ กรณีสินเชื่อบ้าน จะเลื่อนชำระค่างวดทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 เดือน หรือเลื่อนชำระเงินต้น 3 เดือนและพิจารณาลดดอกเบี้ยตามความเหมาะสม หรือลดค่างวดโดยขยายเวลาการชำระหนี้ มาตรการดังกล่าวนี้จะไม่ถือ

¹⁰¹ รัฐบาลไทย, “กรม อนุมัติเพิ่ม 2,000 บาท โครงการเราชนะและม33เรารักกันเห็นชอบคนละครึ่งเฟส 3พร้อมเปิดตัวโครงการยืมใช้ยิ่งได้สนับสนุน E-Voucher 7,000 บาทต่อคน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/41487>

ว่าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ จึงไม่สามารถเรียกเก็บเบี้ยปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และในกรณีที่ลูกหนี้ประสงค์จะชำระหนี้ก่อนกำหนด จะไม่มีการคิดค่าเบี้ยปรับ (prepayment fee) ลูกหนี้ที่สนใจมาตรการนี้จะต้องลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการเพื่อแจ้งความประสงค์ได้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 จนถึง 31 ธันวาคม 2563¹⁰² นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการปรับกฎเกณฑ์เกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการนี้¹⁰³ เนื่องจากแต่เดิมนั้นผู้สมัครต้องเป็นหนี้เสียหรือ NPL ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2563 แต่ได้มีการปรับเปลี่ยนมาเป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 เพื่อขยายความช่วยเหลือและรองรับลูกหนี้ที่กลายเป็น NPL ในช่วงครึ่งแรกของปีจากกระทบของของวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที และมีการปรับเกณฑ์ห้ามก้อหนี้ใหม่กำหนดให้ผู้เข้าโครงการสามารถผ่อนชำระเงินต้นได้น้อยร้อยละ 50 ก็สามารถขอสินเชื่อใหม่ได้ ซึ่งอาจใช้เวลาไม่ถึง 5 ปี อย่างไรก็ตาม การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อที่ยังต้องขึ้นกับหลักเกณฑ์ของผู้ให้บริการทางการเงินแต่ละแห่งด้วย

— ปรับลดเพดานดอกเบี้ยบัตรเครดิตจากร้อยละ 18 เหลือร้อยละ 16 สำหรับสินเชื่อบุคคลจะปรับลดเพดานดอกเบี้ยจากร้อยละ 28 เหลือร้อยละ 25 และสินเชื่อจำนำทะเบียนรถจะปรับลดเพดานดอกเบี้ยจากร้อยละ 28 เหลือร้อยละ 24 โดยจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2563 เป็นต้นไป¹⁰⁴

— การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้รายย่อยด้วยวิธีการรวมหนี้ (debt consolidation) โดยลูกหนี้สามารถนำสินเชื่อรายย่อยประเภทอื่นมาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยวิธีการรวมหนี้กับสินเชื่อที่อยู่อาศัยเพื่อใช้ประโยชน์จากหลักประกันได้ มาตรการดังกล่าวนี้จะช่วยลดภาระการชำระหนี้โดยที่ลูกหนี้ไม่เสียประวัติข้อมูลเครดิต และไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เช่น ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการอื่นใดโดยไม่จำเป็น และยังสามารถใช้วงเงินบัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีลักษณะหมุนเวียนที่ยังเหลือได้ รวมทั้งไม่ต้องจ่ายเบี้ยปรับการชำระหนี้ก่อนกำหนด (prepayment fee) ลูกหนี้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการนี้จะต้องแจ้งความประสงค์และแสดงข้อมูลว่าได้รับผลกระทบต่อผู้ให้บริการทางการเงินได้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2563 ถึง 31 ธันวาคม 2564¹⁰⁵

¹⁰² ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ข่าว สปท. ฉบับที่ 32/2563 เรื่อง มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ระยะที่ 2” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n3263.aspx>

¹⁰³ ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ข่าว สปท. ฉบับที่ 41/2563 เรื่อง ปรับเงื่อนไขคลินิกแก้หนี้เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n4163.aspx>

¹⁰⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ข่าว สปท. ฉบับที่ 37/2563 เรื่อง สปท. สรุปผลการดำเนินการครบ 3 เดือน ของมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยระยะที่ 1” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n3763.aspx>

¹⁰⁵ ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ข่าว สปท. ฉบับที่ 55/2563 เรื่อง มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยเพิ่มเติมด้วยวิธีการรวมหนี้ (debt consolidation)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n5563.aspx>

3.1.3 บทวิเคราะห์มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบ

จากข้อมูลในตารางที่ 7 ซึ่งสรุปรวมทั้งมาตรการเพื่อบรรเทาภาระทางภาษีและมาตรการทั่วไปที่รัฐบาลออกมาเพื่อช่วยเหลือแรงงานในระบบและนอกระบบรวมถึงประชาชนทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะมีทั้งมาตรการที่ช่วยเหลือเฉพาะแรงงานในระบบ มาตรการที่ช่วยเหลือเฉพาะประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ และมาตรการที่ให้สิทธิประโยชน์แก่ทุกคนที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไข หากพิจารณาจากจำนวนของมาตรการทั้งหมดจะพบว่ามาตรการสำหรับประชาชนและแรงงานนอกระบบมีมากกว่ามาตรการของแรงงานในระบบเพียงเล็กน้อยก็จริง แต่ถ้าพิจารณาการถึงการได้ใช้สิทธิในมาตรการที่ให้สิทธิประโยชน์ทับซ้อนกันจะพบว่า มีบางมาตรการที่ไม่ได้ให้สิทธิประโยชน์แก่แรงงานในระบบทุกคน เช่น การลดค่าธรรมเนียมนักศึกษา ถ้าแรงงานในระบบนั้นเป็นผู้ที่ทำงานอย่างเดียวไม่ได้มีการศึกษาต่อในระหว่างทำงาน ก็จะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์จากมาตรการนี้ หรือโครงการคนละครึ่ง ถ้าแรงงานในระบบใช้สิทธิลดหย่อนภาษีจากโครงการช้อปดีมีคืน ก็ไม่สามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากโครงการคนละครึ่ง หรือโครงการ ม. 33 เรารักกัน ที่มีเงื่อนไขว่าผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องมีบัญชีเงินฝากรวมทุกบัญชีไม่เกิน 500,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 การไม่กำหนดเกณฑ์ว่าเงินฝากในบัญชีนั้นมีระยะเวลาในการเก็บออมมานานเท่าไร อาจทำให้แรงงานในระบบที่มีฐานเงินได้ต่ำแต่มีเงินออมสูง ไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์จากโครงการนี้ได้ เช่น ลูกจ้างที่ทำงานมา 10 ปี มีเงินฝากในบัญชี 500,000 บาท กับลูกจ้างที่ทำงานมา 2 ปี มีเงินฝากในบัญชี 500,000 บาท จะมีความสามารถในการเก็บเงินออมที่ไม่เท่ากัน การไม่คำนึงระยะเวลาการเก็บออมเงินในบัญชีของโครงการนี้จึงอาจเป็นการเอียงยากกลุ่มแรงงานในระบบที่มีฐานเงินได้ปานกลางถึงฐานเงินได้สูง อีกทั้ง การเก็บออมเงินสามารถทำได้หลายรูปแบบไม่ใช่การออมในรูปแบบเงินฝากเพียงอย่างเดียว เช่น การลงทุนในหุ้น ซื้อกองทุนต่าง ๆ ดังนั้นการใช้เกณฑ์เงินฝากในบัญชี 500,000 บาท จึงทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อแรงงานในระบบได้ เมื่อเทียบกับมาตรการทั่วไปของประชาชนและแรงงานนอกระบบแล้ว การกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ได้รับสิทธิประโยชน์นั้นมีความง่ายและไม่ซับซ้อนจึงสามารถรับสิทธิประโยชน์กันอย่างเท่าเทียมกัน

ตารางที่ 7 สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบ

มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไป	แรงงานในระบบ	คนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบ
<p>กรณีแรงงานในระบบ</p> <p><u>มาตรการการบรรเทาภาระภาษี</u></p> <p>การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่</p>	ใช้สิทธิได้	-
การหักลดหย่อนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพ	ใช้สิทธิได้	-
<p><u>มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป</u></p> <p><u>1. การลดหย่อนรายได้</u></p>		
มาตรการการจ่ายผลประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานจากกองทุนประกันสังคม	ใช้สิทธิได้	-
โครงการ ม. 33 เรารักกัน	ใช้สิทธิได้	-
<p><u>2. การเพิ่มสภาพคล่อง</u></p> <p>มาตรการการปรับลดอัตราเงินสมทบประกันสังคม</p>	ใช้สิทธิได้	-
มาตรการการหยุดหรือเลื่อนนำส่งเงินสำรองเลี้ยงชีพ	ใช้สิทธิได้	-
มาตรการการขยายกำหนดการชำระภาษีและยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91/90 ปีภาษี 2562	ใช้สิทธิได้	-

ตารางที่ 7 สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบ (ต่อ)

มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไป	แรงงานในระบบ	คนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบ
กรณีประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ		
<u>มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป</u>		
<u>1. การลดหย่อนรายได้</u>		
โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	-	ใช้สิทธิได้
มาตรการการแจกเงินช่วยเหลือของจังหวัดชลบุรีและเขตรังสิต	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
โครงการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกร	-	ใช้สิทธิได้
โครงการเราไม่ทิ้งกัน	-	ใช้สิทธิได้
มาตรการเงินเยียวยากลุ่มเปราะบาง	-	ใช้สิทธิได้
โครงการสนับสนุนการจ้างงานของ อว.	-	ใช้สิทธิได้
โครงการเราชนะ	-	ใช้สิทธิได้
โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ	-	ใช้สิทธิได้
<u>2. การเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ประชาชน</u>		
มาตรการช่วยเหลือค่าไฟฟ้า	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการช่วยเหลือค่าใช้น้ำประปา	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการการช่วยเหลือค่าอินเทอร์เน็ตและค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการลดค่าธรรมเนียมและค่าเล่าเรียน	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
โครงการคนละครึ่ง	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการของกองทุนการออมแห่งชาติ	-	ใช้สิทธิได้
โครงการยิ่งใช้ยิ่งดี	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
<u>3. การเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่ลูกหนี้</u>		
มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ดังนั้นแล้ว การจะพิจารณาว่ามาตรการที่ช่วยเหลือและเยียวยาแรงงานในระบบนั้นเพียงพอหรือไม่ ควรจะต้องพิจารณาถึงลักษณะของแต่ละมาตรการด้วยว่าแรงงานในระบบนั้นได้สิทธิประโยชน์จากมาตรการนั้นแท้จริงหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการที่แรงงานในระบบได้สิทธิประโยชน์ทับซ้อนกับแรงงานนอกระบบและประชาชนทั่วไป จากการวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า มาตรการที่รัฐบาลออกมาเพื่อช่วยเหลือและเยียวยาในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ไม่ว่าจะเป็นมาตรการการบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบและมาตรการอื่น ๆ ทั่วไปที่ไม่ใช่มาตรการทางภาษี โดยรวมแล้วแรงงานในระบบยังไม่ได้รับการบรรเทาภาระภาษีอย่างเพียงพอ อีกทั้งบางมาตรการยังเกิดความไม่เป็นธรรมและขาดความเสมอภาคอีกด้วย

3.2 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและบรรเทาภาระภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์

แรงงานในระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ได้รับจากผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นจะได้รับการบรรเทาทั้งภาระค่าใช้จ่ายและภาระภาษีตามมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลออกมาเพื่อช่วยเหลือทั้งแรงงานในระบบประชาชนทั่วไปที่รวมถึงแรงงานนอกระบบด้วย การศึกษามาตรการดังกล่าวนี้จึงจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของแรงงานในระบบหรือลูกจ้างของสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นลำดับแรก

3.2.1 ความหมายและประเภทของลูกจ้าง

ลูกจ้างในสาธารณรัฐสิงคโปร์จะพิจารณาจากลักษณะของสัญญาจ้างแรงงาน (employment contract) ซึ่งลูกจ้างที่มีลักษณะการจ้างงานหรือเงื่อนไขในการทำงานที่แตกต่างก็จะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายคนละฉบับ แต่โดยหลักแล้วลูกจ้างในสาธารณรัฐสิงคโปร์จะอยู่ภายใต้กฎหมายแรงงาน (Employment Act) ที่คุ้มครองทั้งแรงงานท้องถิ่นของสาธารณรัฐสิงคโปร์ และแรงงานต่างด้าวอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังมีกฎหมายลำดับรอง ได้แก่ กฎหมายแรงงานสำหรับการจ้างแรงงานไม่เต็มเวลา (Employment (Part-Time Employees) Regulations) กฎหมายแรงงานสำหรับการจ้างแรงงานสตรี (Employment (Female Workmen) Regulations) และ กฎหมายแรงงานสำหรับการจ้างแรงงานเด็กและเยาวชน (Employment (Children and Young Persons) Regulations)¹⁰⁶

กฎหมายแรงงาน (Employment Act)¹⁰⁷ ของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นประกาศบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2511 และมีการปรับปรุงแก้ไขล่าสุดในปี พ.ศ. 2562¹⁰⁸ ซึ่งจะครอบคลุมถึงลูกจ้างที่ทำงานให้กับนายจ้างตามสัญญาว่าจ้างให้ทำงาน (contract of service) ตามที่กฎหมายแรงงาน (Employment Act) กำหนด ไม่ว่าจะลูกจ้างนั้นจะเป็นบุคคลท้องถิ่นหรือบุคคลต่างด้าว ไม่ว่าจะทำงานแบบเต็มเวลา (Full-time) บางเวลา (Part-time) ชั่วคราว (Temporary) หรือสัญญาจ้างแรงงานที่กำหนดระยะเวลา (Contract) ไม่ว่าจะลูกจ้างนั้นจะได้รับรายได้เป็นรายชั่วโมง รายวัน รายเดือน หรือ

¹⁰⁶ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, โครงการกฎหมายของประเทศสิงคโปร์และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของประเทศไทย, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, กรกฎาคม 2559, หน้า 123-136.

¹⁰⁷ Singapore Statutes Online, “EMPLOYMENT ACT (CHAPTER 91) (Original Enactment: Act 17 of 1968) REVISED EDITION 2009” [online] Accessed: 18 February 2021. Available from: <https://sso.agc.gov.sg/Act/EmA1968>

¹⁰⁸ Ministry of manpower, “Amendments to the Employment Act” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.mom.gov.sg/employment-practices/employment-act/who-is-covered>

ตามผลงานต่อชิ้น/หน่วย (Piece-rated) กฎหมายแรงงาน (Employment Act) ดังกล่าวนี้อาจให้ความคุ้มครองต่อลูกจ้าง

อย่างไรก็ดี กฎหมายแรงงาน (Employment Act) จะไม่ครอบคลุมถึงลูกจ้างบางประเภท เนื่องจากมีกฎหมายฉบับอื่นให้ความคุ้มครองแทนตามลักษณะการทำงานของลูกจ้างโดยยึดสัญญาจ้างงานเป็นหลัก ซึ่งสัญญาจ้างงานนี้จะต้องครอบคลุมเนื้อหาที่เป็นประโยชน์พื้นฐานสำหรับลูกจ้าง เช่น จำนวนชั่วโมงทำงาน ค่าจ้าง โบนัส ค่าตอบแทน การทำงาน ล่วงเวลา วันหยุด วันลา การสิ้นสุดสัญญา ผลตอบแทนเมื่อเลิกจ้าง เกษียณ ลาคลอด ลาดูแลบุตร เป็นต้น ลูกจ้างที่ไม่อยู่ภายใต้กฎหมายแรงงาน (Employment Act) ได้แก่

- ลูกจ้างที่ทำงานน้อยกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งจะได้รับคุ้มครองจากกฎหมายแรงงานสำหรับการจ้างแรงงานไม่เต็มเวลา (Employment (Part-Time Employees) Regulations)
- ลูกจ้างที่ทำงานเป็นลูกเรือ (seafarer)
- คนทำงานบ้าน (domestic workers)
- บุคคลที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ความหมายของคำว่า “ลูกจ้าง” ตามกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ จำแนกได้ตามนัยของความหมายมีกฎหมาย 3 ฉบับที่ได้ให้ความหมายของคำว่าลูกจ้างไว้ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายแรงงาน (Employment Act) กฎหมายชดเชยการบาดเจ็บจากการทำงาน (Work Injury Compensation Act) และ กฎหมายกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Central Provident Fund Act) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ลูกจ้างตามนัยของกฎหมายแรงงาน Employment Act (Chapter 91) (Original Enactment: Act 17 of 1968) Part 1 Interpretation 2 (1) มีความหมายว่า ลูกจ้าง (Employee) คือ บุคคลที่ได้ทำสัญญาหรือทำงานภายใต้สัญญาว่าจ้างให้ทำงาน (contract of service) กับนายจ้าง ซึ่งรวมถึงคนงาน (Workman) และเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของรัฐบาลตามที่ประธานาธิบดีประกาศกำหนดให้เป็นลูกจ้าง

คนงาน (Workman) ตามกฎหมายแรงงาน Employment Act คือ

- บุคคลที่มีทักษะหรือไม่มีทักษะใด ๆ ที่ทำงานภายใต้สัญญาว่าจ้างให้ทำงาน (contract of service) กับนายจ้างซึ่งเป็นงานที่เป็นการใช้แรงงาน (Manual labor) รวมถึงงานช่างฝีมือ หรือผู้ฝึกงาน แต่ไม่รวมถึงลูกเรือ (seafarer) หรือ คนทำงานบ้าน (domestic workers)
- บุคคลใด ๆ นอกเหนือจากพนักงานธุรการที่ทำงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการ หรือการบำรุงรักษายานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยกลไกที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารเพื่อการเข้าซื้อหรือเพื่อการพาณิชย์
- บุคคลที่ทำงานใช้แรงงานบางส่วนเพื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุมดูแลคนงาน (Workman) ตลอดจนการปฏิบัติงานของคนงาน (Workman)
- บุคคลที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาประกาศให้เป็นคนทำงาน

2. ลูกจ้างตามนัยของกฎหมายชดเชยการบาดเจ็บจากการทำงาน Work Injury Compensation Act 2019 Part 1 No. 3 (1)¹⁰⁹ มีความหมายว่า ลูกจ้าง (Employee) คือ บุคคลผู้ทำงานภายใต้สัญญาว่าจ้างให้ทำงาน (contract of service) กับนายจ้าง รวมถึงลูกจ้างของรัฐบาลตามที่ประธานาธิบดีประกาศกำหนดให้เป็นลูกจ้าง ยกเว้นบุคคลตามที่กำหนดใน Third Schedule ของกฎหมายฉบับนี้ คือ สมาชิกของกองทัพสิงคโปร์ เจ้าหน้าที่ของกองกำลังตำรวจสิงคโปร์กองกำลังป้องกันพลเรือนสิงคโปร์สำนักงานปราบปรามยาเสพติดกลางหรือหน่วยงานเรือนจำสิงคโปร์ และคนทำงานบ้าน (domestic workers) ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการบริการในบ้านหรือสถานที่ส่วนตัว

3. ลูกจ้างตามนัยของกฎหมายกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ¹¹⁰ Central Provident Fund Act Part 1 Interpretation 2 (1) มีความหมายว่า ลูกจ้าง (Employee) คือ บุคคลที่ได้รับการจ้างงานในสาธารณรัฐสิงคโปร์โดยนายจ้าง ยกเว้น นายทหารเรือ หรือผู้ฝึกงานเกี่ยวกับงานทางเรือ

จะเห็นได้ว่าความหมายของลูกจ้างหรือแรงงานในระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นมีความคล้ายคลึงกัน คือจะเป็นพิจารณาจากสัญญาจ้างงาน หากเป็นการจ้างแรงงานภายใต้สัญญาว่าจ้างให้ทำงาน (contract of service) กับนายจ้าง ก็จะถือว่าบุคคลนั้นเป็นแรงงานในระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์

3.2.2 หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแรงงานในระบบ

3.2.2.1 หลักเกณฑ์เงื่อนไขการพิจารณาการเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะพิจารณาจากการเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ของบุคคล นั้น ๆ กล่าวคือ ผู้มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้แก่ ผู้ที่ถือสัญชาติสิงคโปร์หรือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวร (Singapore Permanent Resident) และได้พำนักอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ หรือกรณีที่เป็นคนต่างด้าวผู้ซึ่งพำนักอาศัยหรือทำงานอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (ไม่รวมกรรมการของบริษัท) เป็นระยะเวลา 183 วันขึ้นไปในปีภาษีหรือปีปฏิทิน บุคคลที่ไม่ตรงตามเงื่อนไขดังกล่าวนี้จะไม่เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์

3.2.2.2 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลที่เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์และผู้ที่ไม่ใช่ถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์จะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่แตกต่างกัน คือ

¹⁰⁹ Singapore Statutes Online, “Work Injury Compensation Act 2019” [online] Accessed: 11 April 2021. Available from: <https://sso.agc.gov.sg/Act/WICA2019>

¹¹⁰ Singapore Statutes Online, “Central Provident Fund Act” [online] Accessed: 11 April 2021. Available <https://sso.agc.gov.sg/Act/CPFA1953>

1. ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์จะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตรา
ก้าวหน้าตั้งแต่ 0% ถึง 22% ดังนี้¹¹¹

ตารางที่ 8 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์

Individual Tax Rates of Tax for Year 2020 (Year of Assessment 2021)			
Chargeable Income (S\$)		Income Tax Rate (%)	Gross Tax Payable (S\$)
On the first	20,000	0	0
On the next	10,000	2	200
On the first	30,000	-	200
On the next	10,000	3.5	350
On the first	40,000	-	550
On the next	40,000	7	2,800
On the first	80,000	-	3,350
On the next	40,000	11.5	4,600
On the first	120,000	-	7,950
On the next	40,000	15	6,000
On the first	160,000	-	13,950
On the next	40,000	18	7,200
On the first	200,000	-	21,150
On the next	40,000	19	7,600
On the first	240,000	-	28,750
On the next	40,000	19.5	7,800
On the first	280,000	-	36,550
On the next	40,000	20	8,000
On the first	320,000	-	44,550
On the next	320,000	22	

2. ผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์จะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตรา
คงที่ 15% หรืออัตราก้าวหน้าดังกล่าวข้างต้นแล้วแต่ว่าจำนวนภาษีใดจะสูงกว่า

3.2.2.3 การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

¹¹¹ Rikvin, "Personal Income Tax Rates For Singapore Tax Residents (YA 2021)" [online] Accessed: 5 February 2021.
Available from: <https://www.rikvin.com/infographics/personal-income-tax-rates-for-singapore-residents/>

การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานที่เกิดขึ้นใน สาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น ผู้มีเงินได้สามารถหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนได้ ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน (Employment expenses)¹¹²

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน (Employment expenses) ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติงานที่นายจ้างไม่ได้ชดเชยให้และไม่ใช้ค่าใช้จ่ายส่วนตัว สามารถนำมาหักออกจากเงินได้ ก่อนการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ ผู้มีเงินได้ทุกคนสามารถหักค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้มีเงินได้ที่มีสัญชาติสิงคโปร์ ผู้มีเงินได้ที่เป็นคนต่างด้าว ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ และผู้ที่ไม่ถิ่นอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์

ในกรณีที่นายจ้างให้แรงงานในระบบที่ทำงานอยู่ที่บ้าน (Work from home) และมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทำงานที่บ้าน เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ และนายจ้างไม่ได้จ่ายชดเชย ให้ ผู้มีเงินได้สามารถนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาหักออกจากเงินได้ในปีภาษีนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม การ พิจารณาค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่เกิดขึ้นในขณะที่แรงงานในระบบที่ทำงานที่บ้านนั้นค่อนข้าง ยาก จึงจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขสำหรับค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้าน (Work from home) ดังนี้

1.1) การพิจารณาการหักค่าใช้จ่ายสำหรับค่าใช้ไฟฟ้าและค่าโทรศัพท์

ค่าไฟฟ้าและค่าโทรศัพท์ที่สามารถนำมาหักออกจากเงินได้ คือส่วนต่าง ในช่วงก่อนและหลังการทำงานที่บ้านของแรงงานในระบบ เช่น

ค่าไฟฟ้าในเดือนก่อนที่จะเริ่มทำงานที่บ้านคือ 50 ดอลลาร์สิงคโปร์ (1)

ค่าไฟฟ้าในเดือนที่ผู้มีเงินได้ทำงานที่บ้านคือ 60 ดอลลาร์สิงคโปร์ (2)

ยอดค่าใช้จ่ายที่ผู้มีเงินได้สามารถนำมาใช้หักออกจากเงินได้คือ 10 ดอลลาร์สิงคโปร์ (1) – (2)

1.2) การพิจารณาการหักค่าใช้จ่ายสำหรับค่าใช้อินเตอร์เน็ต Wi-Fi

รายเดือน

ค่าใช้อินเตอร์เน็ต Wi-Fi รายเดือนที่สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ นั้น จะต้องเป็นค่าอินเตอร์เน็ต Wi-Fi ที่เริ่มติดตั้งในเดือนที่ผู้มีเงินได้เริ่มทำงานที่บ้าน ดังนั้น ถ้าผู้มีเงิน ได้ติดตั้งอินเตอร์เน็ต Wi-Fi ก่อนที่จะเริ่มทำงานที่บ้าน ค่าอินเตอร์เน็ต Wi-Fi นี้จะไม่สามารถนำมาหัก เป็นค่าใช้จ่ายได้ ทั้งนี้ ค่าติดตั้งหรือค่าบริการเพื่อดำเนินการติดตั้งอินเตอร์เน็ต Wi-Fi หรือค่าใช้จ่าย ใด ๆ ก็ตามที่ผู้ให้บริการอินเตอร์เน็ตเรียกเก็บเพียงครั้งแรกรั้งเดียวจะไม่สามารถนำมาหักเป็น ค่าใช้จ่ายด้วยเช่นกัน ในกรณีที่ในบ้านมีผู้มีเงินได้หลายคนอาศัยอยู่รวมกันและทำงานที่บ้านเหมือนกัน ในช่วงเวลาเดียวกัน ให้ผู้มีเงินได้แต่ละคนมีสิทธิในการหักค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเท่ากัน

¹¹² Inland Revenue Authority of Singapore, “Deductions on Employment Expenses” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.iras.gov.sg/irashome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/What-is-Taxable-What-is-Not/Employment-Income--Salary--Bonus--Director-s-Fees--Commission--etc--/>

2. เงินบริจาค (Donation)¹¹³

ผู้มีเงินได้ทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้มีเงินได้ที่มีสัญชาติสิงคโปร์ ผู้มีเงินได้ที่เป็นคนต่างด้าว ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ และผู้ที่ไม่มีถิ่นอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ที่ได้รับบริจาคเงินหรือสิ่งของตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่ประกาศกำหนด สามารถนำค่าใช้จ่ายสำหรับการบริจาคดังกล่าวมาหักออกจากเงินได้ก่อนนำไปคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การบริจาดดังกล่าว ได้แก่ การบริจาคเป็นเงินสด (Cash donations) ให้กับองค์กรที่ Institution of a Public Character (IPC) อนุมัติ หรือการบริจาคเงินให้กับรัฐบาลของสาธารณรัฐสิงคโปร์ การบริจาคเป็นตราสารทางการเงิน (Shares donations) เช่น หุ้น การบริจาคคอมพิวเตอร์ (Computer donations) การบริจาคเป็นสิ่งประดิษฐ์ (Artefact donations) การบริจาคประติมากรรมหรืองานศิลปะเพื่อการกุศล (Public Art Tax Incentive Scheme) การบริจาคที่ดินและตึกอาคาร (Land and Building Donations)

3. การบรรเทาภาระภาษี (Tax reliefs)¹¹⁴

ผู้มีเงินได้ที่สามารถใช้สิทธิในการบรรเทาภาระภาษีหรือค่าลดหย่อนได้นั้น จะต้องเป็นผู้มีเงินได้ที่เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore tax resident) และมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังนี้

3.1) การบรรเทาภาระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้โดยทั่วไป ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา (Course fees relief) เงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (CPF/provident Fund relief) เงินช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย (Earned income relief) ค่าอุปการะเลี้ยงดูพี่และน้องของผู้มีเงินได้ พี่/น้อง สะใภ้/เขย ซึ่งเป็นผู้พิการ (Handicapped brother/sister relief) ค่าประกันชีวิต (Life Insurance relief) เงินช่วยเหลือสำหรับผู้มีเงินได้ที่เป็นทหารหรือตำรวจ (NSman relief) ค่าอุปการะพ่อแม่ที่ร่างกายปกติ และพ่อแม่ผู้พิการ รวมถึงพ่อแม่ปู่ย่าตายายพ่อแม่ของคู่สมรสหรือปู่ย่าตายายของผู้มีเงินได้ (Parent/handicapped parent relief) เงินสะสมเพิ่มสำหรับการเกษียณอายุ (Supplementary Retirement Scheme (SRS) relief)

3.2) การบรรเทาภาระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ที่มีสถานภาพสมรสและหย่าร้าง เพศชายหรือเพศหญิง ได้แก่ เงินช่วยเหลือสำหรับพ่อแม่ของผู้มีเงินได้ที่เป็นทหารหรือตำรวจ (NSman relief) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งบุตรที่ร่างกายปกติและผู้พิการ (Qualifying/handicapped child relief) ค่าอุปการะเลี้ยงดูคู่สมรส (Spouse/handicapped spouse relief)

3.3) การบรรเทาภาระภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ที่มีสถานภาพสมรสและหย่าร้าง เพศหญิง ได้แก่ เงินค่าธรรมเนียมสำหรับคนต่างด้าวที่มีอาชีพทำงานบ้าน (Foreign domestic

¹¹³ Inland Revenue Authority of Singapore, "Donations" [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Donations/#title4>

¹¹⁴ Inland Revenue Authority of Singapore, "Deductions for Individuals (Reliefs, Expenses, Donations)" [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.iras.gov.sg/irashome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals--Reliefs--Expenses--Donations/>

worker levy relief) ค่าอุปการะเลี้ยงดูปู่ย่าตายาย (Grandparent caregiver relief) เงินค่าอุปการะเลี้ยงดูพ่อแม่ปู่ย่าตายายของผู้มีเงินได้และคู่สมรสที่หย่าร้างกันแล้ว (Grandparent Caregiver Relief) เงินช่วยเหลือสำหรับภรรยาที่มีสามีเป็นทหารหรือตำรวจ (NSman Relief) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรสำหรับผู้มีเงินได้ที่เป็นคุณแม่ที่ทำงานและมีบุตร (Working mother's child relief)

4. การคืนภาษีสำหรับผู้ที่มีบุตร (Parenthood Tax Rebate)¹¹⁵

ผู้มีเงินได้ที่ที่มีบุตรและเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore resident) ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไข จะสามารถขอคืนภาษีได้ โดยการหักออกจากเงินภาษีที่ต้องเสีย จำนวนภาษีที่สามารถหักจากภาษีที่ต้องเสียได้นั้นจะขึ้นอยู่กับปีที่บุตรเกิดและลำดับของบุตร นอกจากนี้ผู้มีเงินได้ผู้ที่เป็นสามีและภรรยาสามารถแบ่งเงินที่ต้องการขอคืนภาษีได้ในกรณีที่เงินที่ได้สิทธิในการขอคืนภาษีใช้ไม่หมดในปีภาษีนั้น ๆ สามารถยกยอดไปใช้ในไปภาษีถัดไปได้จนกว่าจะครบจำนวน

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงาน และมีหน้าที่ต้องเสียภาษีในสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น จะประเมินจากเงินได้จากการจ้างแรงงาน (Employment income) รวมทั้งปีภาษี หักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน (Employment expenses) จากนั้นหักด้วยเงินบริจาค (Donations) และตามด้วยการหักค่าลดหย่อนในการบรรเทาภาระภาษี (Tax reliefs) ดังที่กล่าวมาข้างต้นตามลำดับ เมื่อได้เงินได้สุทธิแล้วจึงนำไปคิดเงินภาษีตามอัตราภาษี ถ้าผู้มีเงินได้มีสิทธิได้รับเงินคืนภาษีสำหรับผู้ที่มีบุตร (Parenthood Tax Rebate) จำนวนเงินภาษีที่คำนวณได้นั้นจะถูกหักจากเงินคืนภาษีสำหรับผู้ที่มีบุตร (Parenthood Tax Rebate) และได้จำนวนเงินภาษีสุดท้ายที่ผู้มีเงินได้ต้องรับผิดชอบ

3.2.3 มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

รัฐบาลของสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้ออกมาตรการเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบและมาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไปสำหรับประชาชนและแรงงานนอกระบบ ซึ่งแรงงานในระบบสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวด้วย มีดังนี้

3.2.3.1 มาตรการการบรรเทาภาระภาษีกรณีแรงงานในระบบ

มาตรการเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบที่รัฐบาลออกมาเพื่อช่วยเหลือแรงงานในระบบนั้น แบ่งเป็นการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าใช้จ่าย มีรายละเอียดดังนี้

1. การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

¹¹⁵ Inland Revenue Authority of Singapore, "Parenthood Tax Rebate (PTR)" [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Parenthood-Tax-Rebate--PTR/>

มาตรการการบรรเทาภาระภาษีโดยการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาชั้น
แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1.1) การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผลประโยชน์ที่ลูกจ้าง
ได้รับจากนายจ้างเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019¹¹⁶

ลูกจ้างที่จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับ
ผลประโยชน์ที่ได้รับจากนายจ้างเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่

ก. แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในสาธารณรัฐสิงคโปร์ในช่วง
ระยะเวลาวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563

ข. แรงงานในระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่เดินทางออกไปทำงาน
ในต่างประเทศเพื่อทำงานให้นายจ้างในสิงคโปร์ในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 31
ธันวาคม 2563

ค. แรงงานในระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ทำงานอยู่ในพื้นที่เสี่ยง
ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563

ผลประโยชน์ที่นายจ้างจ่ายให้แก่แรงงานดังกล่าวข้างต้น และได้รับ
การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้

— ต้องเป็นผลประโยชน์ที่จ่ายให้ลูกจ้างในระหว่างวันที่ 1
กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563 หากมีการจ่ายผลประโยชน์ก่อนวันที่ 1 กุมภาพันธ์
2563 จะไม่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

— เป็นผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับค่าอาหารและสิ่งจำเป็นขั้น
พื้นฐานรวมถึงค่าเดินทาง ค่าที่พัก รวมถึงเฟอร์นิเจอร์หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ติดตั้งอยู่ในที่พัก ไม่ว่าจะ
จ่ายให้เป็นเงิน (Cash allowance) หรือให้ลูกจ้างจ่ายไปก่อนแล้วนำหลักฐานมาการเบิกจ่ายกับ
นายจ้าง (Reimbursement) หรือเป็นการให้ผลประโยชน์ที่มีมูลค่าที่ไม่ใช่เงิน (benefits-in-kind)

— วัตถุประสงค์ในการจ่ายผลประโยชน์นี้ต้องเป็นการจ่ายเพื่อช่วย
ลดความเสี่ยงที่ลูกจ้างจะติดเชื้อจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นายจ้างจึงช่วยออกค่าที่พักและ
ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำรงชีพให้ลูกจ้างเพื่อให้พักอาศัยแยกออกมาจากผู้อื่น

— ผลประโยชน์ที่เป็นค่าที่พัก (รวมค่าเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์
เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ติดตั้งอยู่ในห้องพัก) ที่จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องไม่เกิน 75
ดอลลาร์สิงคโปร์ ต่อวัน ต่อคน/ลูกจ้าง

¹¹⁶ Inland Revenue Authority of Singapore, “Exemption for Employment Benefits for Accommodation, Food, Transport and Daily Necessities” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.iras.gov.sg/irashome/COVID-19-Support-Measures-and-Tax-Guidance/Tax-Guidance/For-Individuals/Exemption-for-Employment-Benefits-for-Accommodation--Food--Transport-and-Daily-Necessities/>

— ผลประโยชน์ที่เป็นค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำรงชีพต่าง ๆ รวมกันต้องไม่เกิน 50 ดอลลาร์สิงคโปร์ ต่อวัน ต่อคน/ลูกจ้าง

กรณีที่ลูกจ้างได้รับผลประโยชน์เกินกว่าอัตราที่กำหนดข้างต้นลูกจ้างจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะในส่วนที่เกินอัตราที่กำหนด

1.2) มาตรการยกเว้นภาษีสำหรับกรณีการทำงานระยะไกล (Working Remotely) เนื่องจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019¹¹⁷

การทำงานระยะไกล (Working Remotely) แบ่งได้เป็น 2 กรณีคือ กรณีของผู้ที่มีสัญชาติสิงคโปร์และกรณีแรงงานต่างด้าว

ก. กรณีของผู้ที่มีสัญชาติสิงคโปร์

ผู้มีสัญชาติสิงคโปร์หรือเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore Permanent Residents) ที่โดยปกติแล้วทำงานอยู่ในต่างประเทศแต่ได้กลับมายังสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นการชั่วคราว และไม่สามารถเดินทางออกจากประเทศได้เพราะสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงจำเป็นต้องทำงานระยะไกล (Working Remotely) อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์เพื่อนายจ้างในต่างประเทศตั้งแต่ปี 2563 โดยหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้วบุคคลดังกล่าวจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหากพำนักอาศัยในสาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นระยะเวลา 183 วันขึ้นไปในปีภาษีหรือปีปฏิทิน ด้วยสถานการณ์ดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการมาเพื่อช่วยเหลือโดยการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หากปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวนี้ เงินได้ที่ผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ได้รับในระหว่างที่พำนักอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ในปี 2563 จะไม่ถือเป็นเงินได้ที่ต้องเสียภาษีในสาธารณรัฐสิงคโปร์

¹¹⁷ Inland Revenue Authority of Singapore, "Working Remotely from Singapore due to COVID-19" [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.iras.gov.sg/irashome/COVID-19-Support-Measures-and-Tax-Guidance/Tax-Guidance/For-Individuals/Working-Remotely-from-Singapore-due-to-COVID-19/>

ตารางที่ 9 สรุปหลักเกณฑ์และเงื่อนไขกรณีผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ที่จำเป็นต้องทำงานระยะไกล
(Working Remotely)

หลักเกณฑ์	เงื่อนไข
กรณีระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ถูกขยายไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2563	<p>1) สัญญาจ้างแรงงานระหว่างผู้มีสัญชาติสิงคโปร์ (ลูกจ้าง) กับนายจ้างในต่างประเทศจะต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งก่อนและหลังจากที่ลูกจ้างกลับมายังสาธารณรัฐสิงคโปร์</p> <p>2) การทำงานของลูกจ้างจะต้องเป็นการทำงานชั่วคราวเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019</p> <p>3) หากลูกจ้างปฏิบัติเงื่อนไขตามข้อ 1 และข้อ 2 เงินได้ที่ลูกจ้างได้รับในระหว่างที่พำนักอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ในปี 2563 จะไม่ถือเป็นเงินได้ที่ต้องเสียภาษีในสาธารณรัฐสิงคโปร์</p> <p>4) ถ้าลูกจ้างสามารถเดินทางออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้แล้ว แต่ไม่ยอมเดินทางกลับไปทำงานตามปกติและอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์จนถึงปี 2564 โดยไม่มีเหตุผลอันเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ลูกจ้างจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้ที่ได้รับในปี 2563 เท่านั้นและจะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้ที่ได้รับในปี 2564</p>
กรณีระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ถูกขยายไปจนถึงปี 2564	<p>1) ลูกจ้างจะต้องเดินทางออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ทันทีโดยเร็วที่สุดก่อนวันที่ 30 มิถุนายน 2564</p> <p>2) เงินได้ที่ลูกจ้างได้รับในระหว่างที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2564 จะต้องถือเป็นเงินได้ที่ต้องนำไปเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอีกประเทศหนึ่งซึ่งเป็นประเทศของนายจ้างผู้ว่าจ้าง แต่จะไม่ถูกนำมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในสาธารณรัฐสิงคโปร์</p> <p>3) การกำหนดระยะเวลาวันสุดท้ายที่ลูกจ้างจะต้องเดินทางออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2564 นั้น สามารถเลื่อนขยายได้อีกก็ต่อเมื่อสาเหตุที่ลูกจ้างยังเดินทางออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ไม่ได้เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศที่จะเดินทางไปนั้นยังไม่ปลอดภัยหรือเกิดการระบาดระลอกใหม่ การที่ลูกจ้างจะเดินทางกลับไปทำงานตามปกตินั้นอาจมีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้</p>

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ข. กรณีแรงงานต่างด้าว

คนต่างด้าวผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ และได้รับมอบหมายให้มาปฏิบัติตามสัญญาจ้างงานระยะสั้น (Short-term business assignment) ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ แต่ไม่สามารถเดินทางออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงจำเป็นต้องทำงานระยะไกล (Working remotely) จากสาธารณรัฐสิงคโปร์

ให้กับนายจ้างที่อยู่ในต่างประเทศในปี 2563 โดยหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว แรงงานต่างด้าวนี้จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหากพำนักอาศัยในสาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นระยะเวลา 183 วันขึ้นไปในปีภาษีหรือปีปฏิทินเช่นกัน แต่รัฐบาลก็ได้ออกมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อช่วยเหลือ โดยจะไม่ถือว่าเป็นการจ้างงานในสาธารณรัฐสิงคโปร์และเงินได้ที่แรงงานต่างด้าวได้รับในปี 2563 ในช่วงที่อยู่ต่อหน้าจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในสาธารณรัฐสิงคโปร์ หากแรงงานต่างด้าวปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

- การพำนักอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์จะต้องไม่เกิน 60 วัน
- การทำงานของแรงงานต่างด้าวนั้นจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับ

กิจการหรือธุรกิจในสาธารณรัฐสิงคโปร์

ถ้าแรงงานต่างด้าวนั้นได้ทำงานเพื่อกิจการในสาธารณรัฐสิงคโปร์ในช่วงที่อยู่ต่อหลังสิ้นสุดสัญญาจ้างงานระยะสั้น (Short-term business assignment) จะถือว่าเงินได้ที่แรงงานต่างด้าวได้รับตั้งแต่วันที่แรกที่เริ่มปฏิบัติงานตามสัญญาจ้างงานระยะสั้น (Short-term business assignment) จนถึงระยะเวลาปัจจุบัน เป็นเงินได้ที่ประเมินที่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในสาธารณรัฐสิงคโปร์

2. การหักค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน (Employment expenses) ที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่นายจ้างไม่ได้ชดเชยให้และไม่ใช่ค่าใช้จ่ายส่วนตัว แรงงานในระบบสามารถนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้มาหักออกจากเงินได้ก่อนการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ก็เช่นกัน แรงงานในระบบสามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทำงานที่บ้าน (Work from home) มาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้

3.2.3.2 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายกรณีประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ

นอกจากมาตรการการบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบแล้ว รัฐบาลของสาธารณรัฐสิงคโปร์ยังมีมาตรการอื่น ๆ ทั่วไปเพื่อช่วยเหลือประชาชนหรือแรงงานนอกระบบ ซึ่งเป็นมาตรการที่แรงงานในระบบก็ได้รับสิทธิประโยชน์ด้วยเช่นกัน มีรายละเอียดดังนี้¹¹⁸

1. การชดเชยรายได้

มาตรการการชดเชยรายได้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือประชาชนทุกคนของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ขาดรายได้เนื่องจากผลกระทบของสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลจึงได้มาตรการดังต่อไปนี้

1.1) มาตรการการจัดสรรเงินช่วยเหลือค่าใช้จ่ายสำหรับครอบครัวคนสิงคโปร์

¹¹⁸ Singapore Government, “Solidarity Budget 2020: Additional cash payments to help families get through Circuit Breaker phase” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: <https://www.gov.sg/article/solidarity-budget-2020-additional-cash-payments-to-help-families-get-through-circuit-breaker-phase>

มาตรการดังกล่าวนี้จะแจกเงินให้กับครอบครัวคนสิงคโปร์ โดยจะแจกเงินให้ 300 - 900 ดอลลาร์สิงคโปร์ขึ้นอยู่กับรายรับของแต่ละครัวเรือน

1.2) มาตรการแจกเงินช่วยเหลือให้กับบิดามารดา

มาตรการนี้จะแจกเงินช่วยเหลือให้แก่บิดามารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 21 ปีเพิ่มเติมอีก 100 ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อบิดามารดาแต่ละคน

1.3) มาตรการแจกเงินช่วยเหลือให้แก่คนสิงคโปร์ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

มาตรการนี้จะแจกเงินช่วยเหลือให้แก่คนสิงคโปร์ที่อายุ 50 ปีขึ้นไป จะได้รับเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมอีก 100 ดอลลาร์สิงคโปร์โดยจะรัฐบาลจะเติมเงินเข้าบัตร Passion card

1.4) มาตรการแจกเงินช่วยเหลือให้แรงงานในระบบและนอกระบบ¹¹⁹

มาตรการนี้จะแจกเงินช่วยเหลือให้ทั้งแรงงานในระบบและนอกระบบที่ได้ทำงานปีตั้งแต่ปี 2562 จะได้รับเงินสดจำนวน 3,000 ดอลลาร์สิงคโปร์จาก Workfare Special Payment โดยจะจ่ายให้ 2 ครั้งในเดือนกรกฎาคม 2563 เป็นจำนวน 1,500 ดอลลาร์สิงคโปร์ และตุลาคม 2563 อีก 1,500 ดอลลาร์สิงคโปร์ ผู้ที่มีสิทธิ์จะได้รับเงินช่วยเหลือดังกล่าวนี้จะต้องมีคุณสมบัติตรงมาเงื่อนไข คือต้องมีอายุที่ไม่ต่ำ 35 ปีในปี 2562

2. การเพิ่มสภาพคล่อง

มาตรการการเพิ่มสภาพคล่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพให้แก่ประชาชนทุกคนของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการดังต่อไปนี้

2.1) การแจก GST Voucher – U-Save ซึ่งเป็นบัตรกำนัลที่แจกให้กับคนสิงคโปร์ที่มีรายได้ต่ำและปานกลาง (ทั้งแรงงานในระบบและนอกระบบ) ที่พักอาศัยอยู่ในโครงการบ้านของรัฐสามารถนำบัตรกำนัลดังกล่าวนี้ไปจ่ายค่าน้ำค่าไฟ บัตรกำนัลนี้จะจ่ายให้ประชาชนตามขนาดอยู่อาศัย เช่น แพลตขนาด 1-2 ห้องจะได้เงินช่วยเหลือสูงสุด 800-1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ แพลตขนาด 5 ห้องจะได้เงินช่วยเหลือ 560-700 ดอลลาร์สิงคโปร์ เป็นต้น

2.2) การแจกบัตรกำนัล (Grocery Voucher) มูลค่า 300 ดอลลาร์สิงคโปร์ แจกให้สำหรับคนสิงคโปร์ที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป ที่พักอาศัยอยู่ในโครงการบ้านของรัฐ (แพลต) 1-2 ห้อง บัตรกำนัลนี้จ่ายให้ผู้มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขในปี 2563 และ 2564 ซึ่งสามารถนำไปใช้จ่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตใหญ่อย่าง NTUC FairPrice Giant และ Sheng Siong ได้ด้วย

2.3) การระงับการชำระคืนเงินกู้รวมถึงค่าธรรมเนียมดอกเบียของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลา 1 ปีตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2020 ถึง 31 พฤษภาคม 2021

¹¹⁹ Singapore Government, “Workfare special payment” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: https://www.singaporebudget.gov.sg/budget_2020/budget-measures/care-and-support-package

3.3 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายและบรรเทาภาระภาษีของประเทศออสเตรเลีย

แรงงานในระบบของประเทศออสเตรเลียที่ได้รับจากผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นจะได้รับสิทธิประโยชน์จากมาตรการการบรรเทาภาระภาษีและบางมาตรการที่เป็นการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนทั่วไป การศึกษามาตรการดังกล่าวนี้จึงจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของแรงงานในระบบหรือลูกจ้างของประเทศออสเตรเลียเป็นลำดับแรก

3.3.1 ความหมายและประเภทของลูกจ้าง

การจำแนกประเภทของลูกจ้างของประเทศออสเตรเลียนั้นจะพิจารณาจากประเภทของการจ้างงาน ซึ่งลูกจ้างที่ถูกจ้างงานในลักษณะที่แตกต่างกันก็จะได้รับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองที่แตกต่างกัน¹²⁰ ได้แก่ ลูกจ้างแบบเต็มเวลา (Full-time employees) ลูกจ้างแบบไม่เต็มเวลา (Part-time employees) ลูกจ้างที่ไม่มีข้อผูกมัดในการทำงาน (Casual employees) ลูกจ้างที่มีการกำหนดระยะเวลาการจ้างงาน (Fixed term) ลูกจ้างที่ทำงานเป็นกะ (Shiftworkers) ลูกจ้างที่ทำงานรายวันหรือสัปดาห์ (Daily hire and weekly hire) ลูกจ้างที่ทำงานแบบทดลองงาน (Probation) ผู้ฝึกงาน (Apprentices and trainees) ลูกจ้างรับเหมา (Outworkers) อย่างไรก็ตามในงานวิจัยนี้จะศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลูกจ้างงานแรงงานเป็นหลัก จึงจะศึกษากรณีของลูกจ้างแบบเต็มเวลา (Full-time employees) ของประเทศออสเตรเลียเพื่อใช้เทียบเคียงในการขั้นตอนการวิเคราะห์ต่อไป

ลูกจ้างแบบเต็มเวลา¹²¹ (Full-time employees) คือ ลูกจ้างที่ทำงานตามปกติโดยเฉลี่ย 38 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อาจเป็นได้ทั้งลูกจ้างประจำ (Permanent employee) หรือลูกจ้างที่มีการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดสัญญาจ้างงาน (Fixed-term contract) ลูกจ้างจะมีสิทธิได้รับค่าจ้างรวมทั้งวันลาประจำปี วันลาป่วยและวันลาภักส่วนตัว (Sick & carer's leave) เมื่อนายจ้างประสงค์จะเลิกจ้าง นายจ้างจะแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ลูกจ้างหรือจ่ายเงินชดเชยแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า

Fair Work Act 2009 เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการควบคุมการทำงานและกำหนดข้อบังคับสำหรับการจ้างงาน ได้ให้ความหมายของคำว่า “ลูกจ้าง” ในหมวด 3 มาตรา 35 ดังนี้¹²²

บุคคลดังกล่าวต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นลูกจ้างของประเทศออสเตรเลีย

- บุคคลที่มีสถานที่ทำงานหลักอยู่ในประเทศออสเตรเลีย

¹²⁰ Australian Government, “Type of employee” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.fairwork.gov.au/employee-entitlements/types-of-employees>

¹²¹ Australian Government, “Full-time employees” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.fairwork.gov.au/employee-entitlements/types-of-employees/casual-part-time-and-full-time/full-time-employees>

¹²² Australian Government, “Fair Work Act 2009” [online] Accessed: 5 February 2021. Available from: <https://www.legislation.gov.au/Details/C2020C00318>

— บุคคลผู้ที่ถูกว่าจ้างจากนายจ้างออสเตรเลีย ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะพำนักอยู่ในประเทศออสเตรเลียหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างที่มีสัญญาจ้างงานอยู่นอกประเทศออสเตรเลีย และมีหน้าที่การทำงานที่กระทำอยู่นอกอาณาเขตของประเทศออสเตรเลีย

— บุคคลผู้ที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นลูกจ้าง

ลูกจ้างตาม Fair Work Act 2009 นี้จะได้รับค่าตอบแทนรวมถึงเงินชดเชยและความคุ้มครองต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ลูกจ้างทุกคนที่ทำงานในประเทศออสเตรเลียจะมีสิทธิในสถานประกอบการอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งรวมถึงแรงงานต่างด้าวหรือผู้ถือวีซ่าด้วย นายจ้างในประเทศออสเตรเลียจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายแม้ว่าลูกจ้างนั้นจะมีวีซ่าหรือไม่ก็ตาม

จะเห็นได้ว่า การพิจารณาความเป็นลูกจ้างหรือแรงงานในระบบของประเทศออสเตรเลีย นั้น จะพิจารณาจากสัญญาจ้างแรงงานจากนายจ้างออสเตรเลียเป็นหลัก

3.3.2 หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแรงงานในระบบ

3.3.2.1 หลักเกณฑ์เงื่อนไขการพิจารณาการเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นจะต้องพิจารณาจากการเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ของบุคคลนั้น ๆ กล่าวคือ ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย¹²³ คือ ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศออสเตรเลียเว้นแต่อดีตจะเห็นว่าผู้นั้นมีที่พักอาศัยถาวรนอกประเทศออสเตรเลีย หรือผู้ที่อยู่ในประเทศออสเตรเลียติดต่อกันเป็นระยะเวลาเกินครึ่งปีภาษีหรือผู้ที่เป็นสมาชิกกองทุนบำนาญตามพระราชบัญญัติบำนาญ 1990 หรือลูกจ้างตามความหมายที่กำหนดในพระราชบัญญัติบำนาญ 1976 หรือคู่สมรส หรือบุตรที่อายุต่ำกว่า 16 ปีของบุคคลดังกล่าว ผู้ที่มีถิ่นอยู่ในประเทศออสเตรเลียนี้จะต้องนำเงินได้ที่เกิดขึ้นทั่วโลกมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สำหรับผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลียจะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากแหล่งเงินได้ที่เกิดขึ้นในประเทศออสเตรเลีย รวมถึงผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ชั่วคราวในประเทศออสเตรเลีย คือ ผู้ที่เข้ามาในประเทศออสเตรเลียด้วยวีซ่าชั่วคราวตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง 1958 และไม่ใช่ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลียตามความหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกันสังคม 1991 ด้วย ผู้เสียภาษีดังกล่าวจะต้องเสียภาษีจากเงินได้ที่ได้รับในปีภาษีนั้น ๆ ซึ่งปีภาษีของประเทศออสเตรเลียคือตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 30 มิถุนายนของปีถัดไป

3.3.2.2 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บุคคลที่เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลียและผู้ที่ไม่ใช่ถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลียจะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่แตกต่างกัน คือ

¹²³ ปียะณัฐ ทิพย์ไสยาสน์, “ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากธุรกิจที่รับชำระค่าสินค้าและบริการเป็นเงินสด” [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา:

http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5701034034_6311_5306.pdf

ตารางที่ 10 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย¹²⁴

Income Thresholds	Rate	Tax Payable on This Income
\$0 - \$18,200	0%	-
\$18,201 - \$45,000	19%	19cents for each \$1 over \$18,200
\$45,001 - \$120,000	32.50%	\$5,092 plus 32.5cents for each \$1 over \$45,000
\$120,001 - \$180,000	37%	\$29,467 plus 37cents for each \$1 over \$120,000
\$180,001 and over	45%	\$51,667 plus 45cents for each \$1 over \$180,000

ตารางที่ 11 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย¹²⁵

Taxable Income	Tax on This Income
\$0 - \$120,000	32.5cents for each \$1
\$120,001 - \$180,000	\$39,000 plus 37cents for each \$1 over \$120,000
\$180,001 and over	\$61,200 plus 45cents for every \$1 over \$180,000

3.3.2.3 การหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การหักค่าใช้จ่าย (Deductions) ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้น ลูกจ้างสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ ดังนี้¹²⁶

1. ค่าเดินทางรวมถึงการเดินทางระหว่างที่ข้านไปทำงานและค่าเดินทางจากที่ทำงานที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ไม่รวมถึงค่าเดินทางที่เป็นการเดินทางส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ค่าเดินทางนี้สามารถรวมถึงการจ้างคนมาขับรถของลูกจ้างเอง ค่าแท็กซี่ ค่ารถไฟ ค่าตัวเครื่องบิน ค่ารถบัส

เกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายกรณีค่าเดินทางนี้ ถ้าเป็นการเดินทางโดยรถยนต์ ลูกจ้างสามารถได้สิทธิในการหักค่าใช้จ่ายได้ 72 cents ต่อ 1 กิโลเมตรตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563 เป็นต้นไป หรือสูงสุดไม่เกิน 5,000 กิโลเมตรต่อรถยนต์ ถ้าลูกจ้างมีการเดินทางเพื่อการทำงานร่วมกับ

¹²⁴Super Guide, "Income tax: Australian tax brackets and rates (2020/21)" [online] Accessed: 5 February 2021. Available from: <https://www.superguide.com.au/how-super-works/income-tax-rates-brackets>

¹²⁵ Exfin, "Current Australian Income Tax Rates - Resident and Non-Resident" [online] Accessed: 5 February 2021. Available from: <https://www.exfin.com/australian-tax-rates>

¹²⁶ Australian Taxation Office, "Deductions you can claim" [online] Accessed: 19 April 2021. Available from: <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/>

ผู้อื่นหรือเพื่อนร่วมงาน ทุกคนที่เดินทางร่วมกันสามารถได้สิทธิในการหักค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเท่ากันแต่รวมกันต้องไม่เกิน 5,000 กิโลเมตร

2. ค่าซื้อ ค่าเช่า ค่าซ่อม เสื้อผ้าและรองเท้า รวมถึงค่าซักกรีดและซักแห้ง สำหรับชุดเครื่องแบบสำหรับการทำงานที่ลูกจ้างต้องจ่ายไปเอง โดยที่นายจ้างไม่ได้ชดเชยให้

3. ค่าของขวัญและเงินบริจาคที่บริจาคให้แก่องค์กร Deductible gift recipients (DGRs) ไม่ว่าจะบริจาคเป็นเงินหรือทรัพย์สิน

4. ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำงานที่บ้าน (รายละเอียดจะกล่าวเพิ่มเติมในมาตรการการบรรเทาภาระภาษี)

5. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อได้รับดอกเบี้ย เงินปันผล และรายได้จากการลงทุนอื่น ๆ เฉพาะเงินปันผลและรายได้จากการลงทุนที่ไม่ได้รับการยกเว้นภาษี

6. ค่าการศึกษาส่วนตัวสำหรับการศึกษาที่สามารถนำมาปรับใช้ในการทำงานได้ในกรณีที่ลูกจ้างได้รับทุนการศึกษา เกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายนี้จะลดลง 250 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

7. ค่าเครื่องและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการยื่นภาษี

วิธีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นั้นจะประเมินจากจำนวนรายได้รวมทั้งปี หักยอดรวมของค่าใช้จ่าย (Deductions) ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น จะได้เงินได้สุทธิและนำไปคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3.3.3 มาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

รัฐบาลของประเทศออสเตรเลียได้ออกมาตรการเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่ลูกจ้างในระบบและมาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไปสำหรับประชาชนและแรงงานนอกระบบ ซึ่งแรงงานในระบบสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวด้วย มีดังนี้

3.3.3.1 มาตรการการบรรเทาภาระภาษีกรณีแรงงานในระบบ

1. การบรรเทาภาระภาษีโดยการปรับฐานภาษี

จากข้อมูลในตารางที่ 10 ซึ่งแสดงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศออสเตรเลีย เป็นข้อมูลที่ได้มีการปรับปรุงการปรับฐานภาษีแล้ว โดยมีการปรับเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีร้อยละ 19 จาก 37,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย เป็น 45,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย และปรับเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีร้อยละ 32.5 จาก 90,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย เป็น 120,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย เพื่อเป็นการขยายฐานเงินได้ในอัตราภาษีร้อยละ 19 และอัตราภาษีร้อยละ 32.5 ให้กว้างมากขึ้น ทำให้ผู้มีเงินได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. การบรรเทาภาระภาษีโดยยกเว้นภาษี

มาตรการการยกเว้นภาษีจากการถอนเงินบำนาญก่อนกำหนด¹²⁷

ผู้ที่มีสัญชาติออสเตรเลียและผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ถาวร (Permanent residents) ในประเทศออสเตรเลียสามารถยื่นเรื่องขอถอนบางส่วน of เงินบำนาญจากกองทุนบำเหน็จบำนาญ (Superannuation Plan) ออกมาก่อนกำหนดได้ โดยไม่มีการเรียกเก็บเงินภาษีจากเงินบำนาญ จำนวน 10,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย สำหรับปี 2562 – 2563 และอีก 10,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย สำหรับปี 2563 - 2564 รวมเป็นเงินทั้งหมด 20,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

3. การบรรเทาภาระภาษีโดยการหักค่าใช้จ่าย

3.1) มาตรการสำหรับแรงงานในระบบที่ต้องทำงานที่บ้าน (Work from home)¹²⁸

เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้แรงงานในระบบต้องทำงานอยู่ที่บ้านและมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นจากการทำงานที่บ้าน รัฐบาลจึงออกมาตรการให้แรงงานในระบบที่มีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทำงานที่บ้าน สามารถหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ โดยมีการออกมาตรการชั่วคราวสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2563 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2563 หากแรงงานในระบบทำงานที่บ้านในช่วงเวลาดังกล่าวก็สามารถหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ในแบบแสดงรายการภาษีในปี 2562/2563 และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2564 สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ในแบบแสดงรายการภาษีในปี 2563/2564 ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากช่วงระยะเวลาดังกล่าวจะต้องใช้วิธีการประเมินค่าใช้จ่ายโดยวิธีอื่น คือ การใช้อัตราคงที่ หรือ หักค่าใช้จ่ายตามจริง ไม่ว่าจะเป็นการหักค่าใช้จ่ายด้วยวิธีใดก็ตาม แรงงานในระบบจะต้องมีการจ่ายค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมที่เกิดขึ้นจากการทำงานด้วยตนเองเป็นเงิน มีหลักฐานในการจ่ายเงิน หลักฐานการลงเวลาทำงาน และไม่ได้นำค่าใช้จ่ายไปเบิกกับนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างได้จ่ายเงินสำหรับค่าใช้จ่าย เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ เป็นรายเดือนให้แรงงานในระบบตามปกติ แรงงานในระบบจะต้องรายงานค่าใช้จ่ายที่นายจ้างจ่ายให้เป็นรายได้และเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามปกติ ส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทำงานที่บ้าน แรงงานในระบบได้จ่ายไปด้วยตัวเองนั้นก็ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากทำงานและได้สิทธิ์ในการหักค่าใช้จ่ายเช่นกัน

วิธีการคำนวณการหักจ่ายนั้นลูกจ้างสามารถเลือกได้อย่างใดอย่างหนึ่ง
ใน 3 วิธี ดังต่อไปนี้

¹²⁷ Australian Taxation Office, “Early access to your super” [online] Accessed: 16 April 2021. Available from: <https://www.ato.gov.au/individuals/super/withdrawing-and-using-your-super/early-access-to-your-super/?anchor=Compassionategrounds#Compassionategrounds>

¹²⁸ Australian Taxation Office, “Working from home during COVID-19” [online] Accessed: 16 April 2021. Available from: <https://www.ato.gov.au/General/COVID-19/Support-for-individuals-and-employees/Employees-working-from-home/>

ตารางที่ 12 เกณฑ์การคำนวณการหักค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้าน (Work from home)

วิธี	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข
<p>วิธีลัด (Shortcut method) เป็นมาตรการชั่วคราวสำหรับสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019</p>	<p>1) ถ้าการทำงานที่บ้านทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ ผู้เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ 80 cents ต่อ 1 ชั่วโมงทำงาน (ไม่รวมเวลาพัก)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าไฟฟ้า ค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ - ค่าเสื่อมราคาและค่าซ่อมอุปกรณ์ ไม่เกิน 300 ดอลลาร์ออสเตรเลีย - ค่าทำความสะอาด - ค่าโทรศัพท์และค่าอินเทอร์เน็ต <p>2) วิธีนี้ใช้ได้เฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกิดระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2563 ถึง 30 มิถุนายน 2564</p> <p>3) ไม่จำเป็นต้องมีพื้นที่เฉพาะสำหรับการทำงาน</p> <p>4) ต้องมีหลักฐานที่แสดงถึงจำนวนชั่วโมงที่ทำงานที่บ้าน</p> <p>5) หากเลือกวิธีลัดควบคุมกับวิธีอื่น ต้องเป็นค่าใช้จ่ายคนละปีภาษี เช่น ค่าใช้จ่ายระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2562 ถึง 29 กุมภาพันธ์ 2563 ใช้วิธีอัตราคงที่และค่าใช้จ่ายระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2563 ถึง 30 มิถุนายน 2563 ใช้วิธีลัด</p>
<p>วิธีอัตราคงที่ (Fixed rate method)</p>	<p>1) ถ้าการทำงานที่บ้านทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม คือ ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคาและค่าซ่อมอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน ผู้เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ 52 cents ต่อ 1 ชั่วโมงทำงาน (ไม่รวมเวลาพัก)</p> <p>2) ต้องแสดงหลักฐานจำนวนชั่วโมงที่ทำงานที่บ้าน ใบเสร็จค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายด้วยตนเอง</p> <p>3) ต้องมีพื้นที่เฉพาะในการทำงาน เช่น home office</p>

ตารางที่ 12 เกณฑ์การคำนวณการหักค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้าน (Work from home)

(ต่อ)

วิธี	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข
<p>วิธีหักค่าใช้จ่ายตามจริง (Actual cost method)</p>	<p>1) ค่าใช้จ่ายที่สามารถใช้หักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีได้ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ และค่าอินเทอร์เน็ต - ค่าเสื่อมราคาของเครื่องใช้สำนักงาน เช่น เฟอร์นิเจอร์ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ - ค่าทำความสะอาดสำหรับกรณีที่มีพื้นที่ทำงานเฉพาะ เช่น home office - ค่าอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และเครื่องเขียน <p>2) ในกรณีที่ไม่มีพื้นที่เฉพาะสำหรับการทำงานและต้องไปใช้พื้นที่ส่วนกลางของบ้าน เช่น ห้องนั่งเล่น ในการทำงาน และขณะเดียวกันก็มีสมาชิกในบ้านใช้ห้องนั่งเล่นร่วมกันผู้เสียภาษีในช่วงเวลาทำงานด้วย กรณีดังกล่าวนี้ผู้เสียภาษีจะไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายสำหรับค่าไฟฟ้าได้</p> <p>3) หลักฐานที่ต้องใช้สำหรับการหักค่าใช้จ่าย คือ รายงานบันทึกจำนวนชั่วโมงทำงาน อัตราส่วนการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการทำงาน ขนาดพื้นที่เฉพาะสำหรับการทำงานเพื่อใช้ในการประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับทำความสะอาด และหลักฐานการจ่ายค่าใช้จ่ายทุกรายการ</p>

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

3.2) มาตรการการหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินบริจาค¹²⁹

ผู้มีเงินได้ที่ได้บริจาคเพื่อช่วยเหลือบุคคลและธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือเพื่อเป็นทุนในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 ผู้มีเงินได้สามารถนำเงินค่าบริจาคมดังกล่าวไปหักเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้

3.3.3.2 มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายกรณีประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ

นอกจากมาตรการการบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบแล้ว รัฐบาลของประเทศออสเตรเลียยังมีมาตรการอื่น ๆ ทั่วไปเพื่อช่วยเหลือประชาชนหรือแรงงานนอกระบบ ซึ่งบางมาตรการแรงงานในระบบก็ได้รับสิทธิประโยชน์ด้วยเช่นกัน มีรายละเอียดดังนี้

1. การชดเชยรายได้

¹²⁹ Australian Taxation Office, "Gifts and donations" [online] Accessed: 16 April 2021. Available from: <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Other-deductions/Gifts-and-donations/>

1.1) มาตรการการแจกเงินช่วยเหลือให้แก่ผู้รับสวัสดิการของรัฐ

มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือผู้รับสวัสดิการของรัฐโดยการแจกเงินให้แก่ผู้รับสวัสดิการของรัฐ ได้แก่ ผู้รับบำนาญ ผู้รับเงินประกันสังคม ทหารผ่านศึก และผู้ถือบัตรผู้มีรายได้น้อย โดยจะจ่าย 2 ครั้ง ครึ่งเดือนละ 750 ดอลลาร์ออสเตรเลีย ในเดือนมีนาคม 2563 และกรกฎาคม 2563 โดยไม่ถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมินที่ต้องนำมารวมคำนวณภาษี¹³⁰

1.2) มาตรการการแจกเงินช่วยเหลือแก่ผู้ว่างงาน ผู้ปกครองที่ต้องเลี้ยงดูบุตร เกษตรกร

มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือผู้ว่างงาน ผู้ปกครองที่ต้องเลี้ยงดูบุตร และเกษตรกร คนละ 550 ดอลลาร์ออสเตรเลีย โดยจ่ายทุก 2 สัปดาห์ เป็นระยะเวลา 6 เดือน¹³¹ อย่างไรก็ตาม ผู้ว่างงานของประเทศออสเตรเลียจะได้รับเงินชดเชยเดิม คือ 550 ดอลลาร์ออสเตรเลีย จากมาตรการในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะได้รับเพิ่มอีก 550 ดอลลาร์ออสเตรเลีย รวมเป็น 1,100 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

2. การเพิ่มสภาพคล่อง

โครงการเงินทุนชั่วคราวเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน¹³²

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ในการระดมทุนชั่วคราวเพื่อจัดหาเงินทุนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องค่าครองชีพเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนรวมถึงการลงทะเบียนเรียนและสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเข้าโรงเรียน โดยเงินทุนจากโครงการนี้ช่วยสนับสนุนเรื่องค่าธรรมเนียม ค่าทดลองเรียนฟรีอย่างน้อย 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อครอบครัวสำหรับทุกครัวเรือน

¹³⁰ Parliamentary of Australia, “COVID-19 Economic response—social security measures part 2: \$750 lump sum payments” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/FlagPost/2020/March/Coronavirus_lump-sum_payments

¹³¹ UNSW, “Australia’s unemployment benefits” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: <https://newsroom.unsw.edu.au/news/social-affairs/coronavirus-supplement-your-guide-australian-payments-will-go-extra-million>

¹³² NSW Government, “COVID-19 free preschool funding program for community and mobile preschools - 2021 program guidelines” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: <https://education.nsw.gov.au/early-childhood-education/operating-an-early-childhood-education-service/grants-and-funded-programs/covid-19#Service1>

ตารางที่ 13 สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย

มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไป	แรงงานในระบบ	คนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบ
สาธารณรัฐสิงคโปร์		
แรงงานในระบบ		
<u>มาตรการการบรรเทาภาระภาษี</u>		
<u>1. การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา</u>		
การยกเว้นภาษีจากผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องของสถานการณโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019	ใช้สิทธิได้	-
มาตรการการยกเว้นภาษีสำหรับกรณีการทำงานระยะไกล	ใช้สิทธิได้	-
<u>2. การหักค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา</u>		
การค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน	ใช้สิทธิได้	-
ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ		
<u>มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป</u>		
<u>1. การลดหย่อนรายได้</u>		
มาตรการการจัดสรรเงินช่วยเหลือค่าใช้จ่ายสำหรับครอบครัว	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการแจกเงินช่วยเหลือให้กับบิดามารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 21 ปี	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการแจกเงินช่วยเหลือให้ผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการแจกเงินช่วยเหลือจาก Workfare Special Payment	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
<u>2. การเพิ่มสภาพคล่อง</u>		
การแจกบัตรกำนัลสำหรับจ่ายค่าน้ำค่าไฟ (GST Voucher – U-Save)	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
การแจกบัตรกำนัลสำหรับซื้อของใช้ในซูเปอร์มาร์เก็ต (Grocery Voucher)	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
การระงับการชำระคืนเงินกู้รวมถึงค่าธรรมเนียมดอกเบี้ยของนักศึกษา	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้

ตารางที่ 13 สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย (ต่อ)

มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไป	แรงงานในระบบ	คนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบ
ประเทศออสเตรเลีย		
แรงงานในระบบ		
<u>มาตรการการบรรเทาภาระภาษี</u>		
การบรรเทาภาระภาษีโดยการปรับฐานภาษี	ใช้สิทธิได้	-
การยกเว้นภาษีจากการถอนเงินบำนาญก่อนกำหนด	ใช้สิทธิได้	-
การหักค่าใช้จ่ายสำหรับลูกจ้างที่ต้องทำงานที่บ้าน (Work from home)	ใช้สิทธิได้	-
การหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินบริจาค	ใช้สิทธิได้	-
ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ		
<u>มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป</u>		
<u>1. การชดเชยรายได้</u>		
เงินช่วยเหลือสำหรับผู้รับสวัสดิการของรัฐ	-	ใช้สิทธิได้
เงินช่วยเหลือแก่ผู้ว่างงาน ผู้ปกครองที่รับเงินเลี้ยงดูบุตร เกษตรกร	-	ใช้สิทธิได้
<u>2. การเพิ่มสภาพคล่อง</u>		
โครงการเงินทุนชั่วคราวเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

จากตารางสรุปมาตรการการบรรเทาภาระภาษีสำหรับแรงงานในระบบและนอกระบบรวมถึงประชาชนทั่วไปของสาธารณรัฐสิงคโปร์ จะเห็นได้ว่าแรงงานในระบบนั้นสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากทั้งมาตรการการบรรเทาภาระภาษีและมาตรการอื่น ๆ ทั่วไปควบคู่กัน จึงทำให้เป็นการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้ที่ได้รับและบรรเทาภาระค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพในการดำรงชีวิตจากเงินได้ช่วยเหลือที่รับจากรัฐบาล กล่าวคือ แรงงานในระบบของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น เมื่อมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทำงานก็สามารถนำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ เมื่อมีภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดจากดำรงชีวิต เช่น ค่าน้ำค่าไฟ ค่าของใช้ อุปกรณ์บริโภค ก็ได้รับเงินช่วยเหลือจากมาตรการของรัฐบาล ดังนั้น มาตรการของสาธารณรัฐสิงคโปร์จึงเป็นมาตรการที่เพียงพอสำหรับแรงงานในระบบ

สำหรับประเทศออสเตรเลีย รัฐบาลจะไม่ให้สิทธิประโยชน์ของแต่ละมาตรการทับซ้อนกันระหว่างแรงงานในระบบและนอกระบบรวมถึงประชาชนทั่วไป อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึง

มาตรการเพื่อบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานในระบบแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าแรงงานในระบบได้รับการบรรเทาภาระภาษีมากกว่าสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศไทย เนื่องจากรัฐบาลได้มีการปรับฐานภาษีและให้หักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทำงานที่บ้าน จึงถือเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบโดยตรง ทำให้แรงงานในระบบมีเงินเหลือเพิ่มเติมและนำไปใช้จ่ายการดำรงชีวิต การไม่ได้รับเงินช่วยเหลือเพื่อการดำรงชีพจากมาตรการอื่น ๆ จึงอาจไม่ได้ส่งผลกระทบต่อมากนัก ถือได้ว่าแรงงานในระบบได้รับการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างพอเพียง

3.4 บทวิเคราะห์มาตรการบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทยและต่างประเทศ

จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ระบาดในทุกประเทศทั่วโลกจนถึงปัจจุบันนี้ สถานการณ์ก็ยังคงไม่สงบนิ่ง แม้บางประเทศจะทยอยฉีดวัคซีนให้แก่ประชาชนแล้วก็ตามแต่เศรษฐกิจในแต่ละประเทศก็ยังไม่สามารถกลับมาฟื้นฟูได้ ส่งผลให้ลูกจ้างได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก บางคนถูกเลิกจ้าง บางคนถูกลดเงินเดือน ส่วนลูกจ้างที่นายจ้างยังพอประคับประคองกิจการได้ก็มีการปรับรูปแบบการทำงานตามลักษณะงาน เช่น การให้ทำงานบ้าน (Work from home) เพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อโรค เมื่อสถานการณ์ในประเทศเกิดปัญหา เช่น การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้รัฐบาลก็จะออกมาตราการมาเพื่อช่วยเหลือประชาชนและรวมถึงลูกจ้าง

ในงานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงมาตรการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ทางรัฐบาลประกาศออกมาเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบ เปรียบเทียบกับมาตรการของสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 14 สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบของประเทศไทยเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย

มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไป	แรงงานในระบบ	คนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบ
ประเทศไทย		
แรงงานในระบบ		
<u>มาตรการการบรรเทาภาระภาษี</u>		
การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่	ใช้สิทธิได้	-
การหักลดหย่อนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพ	ใช้สิทธิได้	-
<u>มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป</u>		
<u>1. การลดหย่อนรายได้</u>		
มาตรการการจ่ายผลประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานจากกองทุนประกันสังคม	ใช้สิทธิได้	-
โครงการ ม. 33 เรารักกัน	ใช้สิทธิได้	-
<u>2. การเพิ่มสภาพคล่อง</u>		
มาตรการการปรับลดอัตราเงินสมทบประกันสังคม	ใช้สิทธิได้	-
มาตรการการหยุดหรือเลื่อนนำส่งเงินสำรองเลี้ยงชีพ	ใช้สิทธิได้	-
มาตรการการขยายกำหนดการชำระภาษีและยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91/90 ปีภาษี 2562	ใช้สิทธิได้	-
ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ		
<u>มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป</u>		
<u>1. การลดหย่อนรายได้</u>		
โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	-	ใช้สิทธิได้
มาตรการการแจกเงินช่วยเหลือของจังหวัดชลบุรีและเขตรังสิต	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
โครงการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกร	-	ใช้สิทธิได้
โครงการเราไม่ทิ้งกัน	-	ใช้สิทธิได้
มาตรการเงินเยียวยากลุ่มเปราะบาง	-	ใช้สิทธิได้
โครงการสนับสนุนการจ้างงานของ อว.	-	ใช้สิทธิได้
โครงการเราชนะ	-	ใช้สิทธิได้
โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ	-	ใช้สิทธิได้

ตารางที่ 14 สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบของประเทศไทยเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย (ต่อ)

มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไป	แรงงานในระบบ	คนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบ
2. การเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ประชาชน		
มาตรการช่วยเหลือค่าไฟฟ้า	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการช่วยเหลือค่าใช้น้ำประปา	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการการช่วยเหลือค่าอินเทอร์เน็ตและค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการลดค่าธรรมเนียมและค่าเล่าเรียน	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
โครงการเราเที่ยวด้วยกัน	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
โครงการคนละครึ่ง	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการของกองทุนการออมแห่งชาติ	-	ใช้สิทธิได้
โครงการยิ่งใช้ยิ่งดี	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
3. การเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่ลูกหนี้		
มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
สาธารณรัฐสิงคโปร์		
แรงงานในระบบ		
มาตรการการบรรเทาภาระภาษี		
1. การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
การยกเว้นภาษีจากผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องของสถานการณืโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ใช้สิทธิได้	-
มาตรการการยกเว้นภาษีสำหรับกรณีการทำงานระยะไกล	ใช้สิทธิได้	-
2. การหักค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
การค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน	ใช้สิทธิได้	-
ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ		
มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป		
1. การชดเชยรายได้		
มาตรการการจัดสรรเงินช่วยเหลือค่าใช้จ่ายสำหรับครอบครัว	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการแจกเงินช่วยเหลือให้กับบิดามารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 21 ปี	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการแจกเงินช่วยเหลือให้ผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
มาตรการแจกเงินช่วยเหลือจาก Workfare Special Payment	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้

ตารางที่ 14 สรุปมาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและประชาชนทั่วไป/แรงงานนอกระบบของประเทศไทยเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย (ต่อ)

มาตรการทางภาษีและมาตรการทั่วไป	แรงงานในระบบ	คนทั่วไป/ แรงงานนอกระบบ
2. การเพิ่มสภาพคล่อง		
การแจกบัตรกำนัลสำหรับจ่ายค่าน้ำค่าไฟ (GST Voucher – U-Save)	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
การแจกบัตรกำนัลสำหรับซื้อของใช้ในซูเปอร์มาร์เก็ต (Grocery Voucher)	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
การระงับการชำระคืนเงินกู้รวมถึงค่าธรรมเนียมดอกเบี้ยของนักศึกษา	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้
ประเทศออสเตรเลีย		
แรงงานในระบบ		
มาตรการการบรรเทาภาระภาษี		
การบรรเทาภาระภาษีโดยการปรับฐานภาษี	ใช้สิทธิได้	-
การยกเว้นภาษีจากการอนุมัติถอนเงินบำนาญก่อนกำหนด	ใช้สิทธิได้	-
มาตรการการหักค่าใช้จ่ายสำหรับลูกจ้างที่ต้องทำงานที่บ้าน	ใช้สิทธิได้	-
มาตรการการหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินบริจาค	ใช้สิทธิได้	-
ประชาชนทั่วไปและแรงงานนอกระบบ		
มาตรการการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายทั่วไป		
1. การชดเชยรายได้		
เงินช่วยเหลือสำหรับผู้รับสวัสดิการของรัฐ	-	ใช้สิทธิได้
เงินช่วยเหลือแก่ผู้ว่างงาน ผู้ปกครองที่รับเงินเลี้ยงดูบุตร เกษตรกร	-	ใช้สิทธิได้
2. การเพิ่มสภาพคล่อง		
โครงการเงินทุนชั่วคราวเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน	ใช้สิทธิได้	ใช้สิทธิได้

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

จากตารางสรุปมาตรการบรรเทาภาระภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและนอกระบบรวมถึงประชาชนทั่วไปของประเทศไทยเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียนั้น พบว่า ประเทศไทยเน้นการออกมาตรการทั่วไปมากกว่ามาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับแรงงานในระบบ ซึ่งมาตรการทั่วไปนี้เป็นการคืนเงินให้แก่แรงงานในระบบทางอ้อม เพราะแทนที่รัฐบาลจะลดภาระภาษีให้แรงงานในระบบโดยตรงเลย รัฐบาลกลับเลือก

จัดเก็บภาษีจากแรงงานในระบบก่อนค่านายหน้าผ่านมาตรการทั่วไป อย่างไรก็ตาม มาตรการนี้ อาจไม่ได้รับการค่านายหน้าทางอ้อมผ่านมาตรการทั่วไปได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากมีข้อจำกัดต่าง ๆ รวมถึง ขั้นตอนและวิธีการลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิ์ที่ยุ่งยาก บางมาตรการก็ต้องอาศัยระบบฐานข้อมูลของทาง หน่วยงานรัฐเพื่อใช้ประเมินผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ซึ่งเกิดข้อผิดพลาดจากระบบฐานข้อมูล ทำให้ผู้ที่ประสงค์ต้องจะรับสิทธิ์จากโครงการนั้น ๆ ต้องเสียเวลามาติดต่อหน่วยงานรัฐเพื่อแสดงตัวแก่ ข้อมูลให้ถูกต้อง จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าวนี้ไม่เพียงพอต่อแรงงานในระบบ เพราะไม่สามารถ บรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบได้ อีกทั้งเงินช่วยเหลือที่ควรจะได้รับจากมาตรการทั่วไปก็ ไม่ได้ให้สิทธิประโยชน์กับแรงงานในระบบทุกคน ในสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ ส่งผลในภาระค่าใช้จ่ายของแรงงานในระบบเพิ่มมากขึ้นนั้น มาตรการที่มีอยู่ก็ไม่สามารถลดภาระ ค่าใช้จ่ายได้ เช่น มาตรการค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอินเทอร์เน็ต ไม่ได้รับสิทธิ์อย่างต่อเนื่องในขณะที่แรงงานใน ระบบโดยส่วนใหญ่นั้นต้องทำงานที่บ้านอย่างต่อเนื่องตามมาตรการขอความร่วมมือจากรัฐบาล ถือได้ว่า มาตรการดังกล่าวนี้ยังคงไม่มีความเหมาะสมกับรายได้ที่แรงงานในระบบได้รับซึ่งอาจจะเท่าเดิมหรือ ลดลง ประกอบกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้บางมาตรการก็ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น แม้ กฎหมายจะให้แรงงานในระบบได้รับสิทธิประโยชน์ในการหักค่าลดหย่อนเพิ่มขึ้นจากการซื้อค่าเบี้ย ประกันสำหรับการดูแลสุขภาพแต่ด้วยวิกฤตการณ์เช่นนี้ที่ส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงินของแรงงาน ในระบบ คงไม่อาจจับจ่ายใช้สอยสิ่งที่ไม่ใช่ปัจจัยพื้นฐานหรือปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต หรือโครงการ ม. 33 เรารักกันที่ได้วิเคราะห์ไปแล้วข้างต้น ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของความไม่มีประสิทธิภาพของ มาตรการเหล่านี้ที่ส่งผลให้แรงงานในระบบของประเทศไทยยังคงไม่ได้รับการบรรเทาภาระภาษีอย่าง แท้จริง

จากการวิเคราะห์มาตรการบรรเทาภาระภาษีและมาตรการทั่วไปสำหรับแรงงานในระบบและ นอกกระบบรวมถึงประชาชนทั่วไปของสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียนั้น พบว่า มาตรการของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น แรงงานในระบบจะได้รับสิทธิประโยชน์ทั้ง 2 ทาง คือ มาตรการ ที่ช่วยบรรเทาภาระภาษี และมาตรการทั่วไปที่ช่วยบรรเทาค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต อีกทั้งมาตรการ บรรเทาภาระภาษีของสิงคโปร์ก็มีประสิทธิภาพ คือ มีการยกเว้นภาษีและหักค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมที่ เกิดขึ้นจากการทำงาน ทำให้ภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นถูกลดลงไปและเกิดเหมาะสมกับรายได้ที่แรงงาน ในระบบได้รับ สำหรับประเทศออสเตรเลีย แม้แรงงานในระบบจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์จากมาตรการ ทั่วไปเหมือนกับประชาชนและแรงงานนอกระบบเลย แต่มาตรการบรรเทาภาระภาษีสำหรับแรงงาน ในระบบนั้นบรรเทาภาระได้มากกว่าประเทศไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพราะมีทั้งมาตรการที่มีการ ปรับฐานภาษีและเพิ่มหักค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำงาน กล่าวคือรัฐบาลได้ค่านายหน้าให้แก่แรงงานใน ระบบผ่านมาตรการการบรรเทาภาระภาษีไปแล้วตั้งแต่ต้น มาตรการอื่น ๆ ที่รัฐบาลออกมาจึงเน้น ช่วยเหลือผู้ที่ไม่อยู่ในระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่า มาตรการทางภาษีทั้งของ สาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียเป็นมาตรการที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพมากกว่า ประเทศไทย

หากพิจารณามาตรการการบรรเทาภาระภาษีตามหลักการของการบรรเทาภาระภาษี สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบมาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแต่ละประเทศ

หลักการบรรเทาภาระภาษี	ประเทศไทย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศออสเตรเลีย
การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน	1) ค่าลดหย่อนประกันสุขภาพตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 25,000 บาท 2) ค่าลดหย่อนเงินสมทบประกันสังคม	การหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานและการทำงานที่บ้าน	1) การหักค่าใช้จ่ายสำหรับการทำงานที่บ้าน 2) การหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินบริจาค
การยกเว้นภาษี	ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐ	- ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับผลประโยชน์ที่นายจ้างจ่ายให้เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 - ยกเว้นภาษีสำหรับผู้ที่เป็นต้องทำงานระยะไกล (Working Remotely) อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ยกเว้นภาษีสำหรับเงินบำนาญที่ถอนก่อนกำหนด
การเครดิตภาษี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
การปรับลดอัตราภาษีและฐานภาษี	ไม่มี	ไม่มี	ปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีร้อยละ 19 และอัตราภาษีร้อยละ 32.5

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

จากการศึกษาพบว่า สาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียนั้นมีมาตรการให้แรงงานในระบบสามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่บ้านที่นายจ้างไม่ได้ช่วยชดเชยให้ มาหักเป็น

ค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แรงงานในระบบ เนื่องจากสถานการณ์ในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ สิ่งหนึ่งที่รัฐบาลของทุกประเทศพยายามรณรงค์กันคือ ให้แรงงานในระบบทุกคนทำงานอยู่ที่บ้าน โดยให้คำนึงลักษณะงานของแรงงานในระบบที่สามารถทำงานโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้กับกระบวนการทำงานได้ด้วย เพื่อเป็นการลดการสัมผัส ติดต่อกันใกล้ชิด ให้เชื้อโรคนั้นแพร่กระจายไปยังคนจำนวนมาก สำหรับประเทศไทยนั้นยังไม่มีมาตรการออกมาตรการในลักษณะนี้ มีเพียงแต่การออกมาตรการการลดหย่อนประกันสุขภาพที่ปรับเพิ่มเกณฑ์สูงสุดจากเดิม 15,000 บาทเพิ่มเป็น 25,000 บาทต่อปี และค่าลดหย่อนเงินสมทบประกันสังคม ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่บ้าน

การบรรเทาภาระภาษีโดยการยกเว้นภาษีเงินได้ สาธารณรัฐสิงคโปร์มีมาตรการสำหรับแรงงานในระบบที่ได้รับผลประโยชน์เพิ่มเติม เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ที่นายจ้างจ่ายให้เนื่องจากแรงงานในระบบต้องประสบภัยจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยกำหนดให้ผลประโยชน์ดังกล่าวนั้นไม่ถือเป็นเงินได้ที่ต้องนำมารวมคำนวณภาษี นอกจากนี้กรณีลูกจ้างชาวสิงคโปร์ที่โดยปกติทำงานอยู่ในต่างประเทศแต่กลับมาสาธารณรัฐสิงคโปร์เพียงชั่วคราวและไม่สามารถเดินทางกลับไปยังต่างประเทศได้เนื่องจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงคนต่างด้าวที่มีสัญญาจ้างงานระยะสั้น (Short-term business assignment) ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ เมื่อสิ้นสุดสัญญาจ้างแล้วไม่สามารถเดินทางออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าว ทั้ง 2 กรณีนี้จึงจำเป็นต้องทำงานระยะไกล (Working remotely) ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ เงินได้ที่ลูกจ้างได้รับในระหว่างที่ทำงานระยะไกล (Working remotely) ในสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณภาษี สำหรับประเทศออสเตรเลียก็มีมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับลูกจ้างที่ถอนเงินบำนาญออกจากกองทุนก่อนกำหนด เป็นเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่ลูกจ้าง สำหรับประเทศไทย มีมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับบุคคลกรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้ค่าตอบแทนจากกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมาตรการนี้ไม่สามารถบรรเทาภาระภาษีให้แก่ลูกจ้างที่ไม่ใช่บุคคลกรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้

การบรรเทาภาระภาษีโดยการปรับฐานภาษี มีเพียงประเทศออสเตรเลียที่รัฐบาลออกมาตรการนี้ปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีร้อยละ 19 และร้อยละ 32.5 เนื่องจากประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราที่ค่อนข้างสูง รัฐบาลจึงออกมาตรการดังกล่าวนี้มาเพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษีให้แก่ลูกจ้าง แม้จะเป็นมาตรการที่ลูกจ้างได้รับการบรรเทาภาระภาษีได้โดยตรงและมากที่สุดก็จริง แต่การปรับลดอัตราภาษีและฐานภาษีก็ส่งผลให้รายรับของรัฐบาลลดลงและอาจทำให้รัฐบาลขาดเงินไปช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนในสถานการณ์วิกฤตเช่นนี้ ดังนั้น จะเห็นว่าประเทศที่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราที่ต่ำ เช่น สาธารณรัฐสิงคโปร์ จะไม่มีการออกมาตรการดังกล่าวนี้เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อรายรับของประเทศ

จากบทวิเคราะห์นี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าประเทศไทยควรเพิ่มมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่แรงงานในระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการทำงาน เนื่องจากในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลออกประกาศศรณรงคืให้ลูกจ้างทุกคนนั้นทำงานที่บ้าน ประกาศแจ้งทางสื่อต่าง ๆ ให้นายจ้างทุกคนเตรียมแผนงานรองรับและดำเนินการจัดการให้ลูกจ้างสามารถทำงานที่บ้านได้ ดังนั้นแล้วรัฐบาลจึงควรมีมาตรการในการบรรเทาภาระที่เพิ่มขึ้นการจากทำงานดังกล่าวให้แก่แรงงานในระบบด้วย

บทที่ 4

ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา

4.1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับมาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วิกฤตการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษี เนื่องจากหากผู้เสียภาษีมีความสามารถในการหาเงินได้มาก รัฐบาลก็จะสามารถจัดเก็บภาษีได้มาก แต่ด้วยสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังกล่าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสภาพคล่องทางการเงินของผู้เสียภาษี จึงทำให้ผู้เสียภาษีนั้นมีความสามารถในการหาเงินได้น้อยลง รัฐบาลจึงจัดเก็บภาษีได้น้อยลงเช่นกัน เนื่องจากรัฐบาลจะต้องจัดเก็บภาษีตามหลักความสามารถในการเสียภาษี ดังนั้นมาตรการทางภาษีจึงเป็นตัวช่วยที่สำคัญ ที่ทำให้ผู้เสียภาษีสามารถกลับมามีเงินได้มากขึ้น มีสภาพคล่องทางการเงินที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ดี มาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ช่วยบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบ ในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลออกมาในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่ายังไม่เพียงพอและยังไม่ครอบคลุมถึงความจำเป็นในการทำงานสำหรับแรงงานในระบบซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาการขาดมาตรการทางภาษีในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายที่ไม่ครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนวิถีการทำงานในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ปี 2563 ตลอดจนถึงปัจจุบันนี้ที่เกิดการระบาดระลอกใหม่ขึ้นมา รัฐบาลได้ขอความร่วมมือให้ประชาชนทุกคนปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตในรูปแบบใหม่ที่คาดว่าจะลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ได้มากที่สุด สำหรับแรงงานในระบบนั้นก็ย่อมได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ด้วย กล่าวคือ แรงงานในระบบโดยส่วนมากจะถูกปรับเปลี่ยนลักษณะการทำงานให้ทำงานอยู่ที่บ้านโดยอาศัยการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต แรงงานในระบบบางกลุ่มที่ลักษณะการทำงานสามารถทำงานจากที่บ้านได้ นายจ้างก็ออกมาตราการให้ทำงานอยู่ที่บ้านทุกวันโดยกำหนดระยะเวลาเป็นช่วง ๆ ตามประกาศของรัฐบาล แรงงานในระบบบางกลุ่มที่จำเป็นต้องอาศัยงานเอกสารซึ่งเก็บไว้ที่สถานที่ทำงานก็สลับผลัดเปลี่ยนกันเข้าทำงานที่ทำงานสลับกับการทำงานที่บ้านตั้งนั้นแล้วแรงงานในระบบจึงมีภาระขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นมาจากปกติเนื่องมาจากการทำงานที่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าโทรศัพท์ รวมถึงอุปกรณ์สำนักงานที่ต้องจัดหาเองเพื่อการทำงานที่บ้าน นายจ้างคงไม่สามารถชดเชยค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้แรงงานในระบบทุกคนได้เนื่องจากนายจ้างเองก็แบกรับภาระที่เพิ่มขึ้นจากสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำอันส่งผลถึงกำไรของกิจการที่ลดลงเช่นกัน

จากการศึกษามาตรการการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่รัฐบาลออกมาช่วยเหลือแรงงานในระบบที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีเพียง ค่า

เบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพของผู้มีเงินได้ที่จ่ายให้แก่บริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยที่ประกอบกิจการในประเทศไทย ที่จ่ายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป ผู้มีเงินได้สามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 25,000 บาท แต่เมื่อรวมกับค่าเบี้ยประกันชีวิตต้องไม่เกิน 100,000 บาท และการลดอัตราเงินสมทบประกันสังคมปี 2563 และปี 2564 ที่แรงงานในระบบสามารถนำมาใช้ในการหักค่าลดหย่อนสำหรับการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ จะเห็นได้ว่ามาตรการการบรรเทาภาระภาษีที่มีอยู่นั้น ยังไม่ครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว ดังเช่น มาตรการการหักค่าลดหย่อนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพนั้นที่เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นในเรื่องของการป้องกันการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นมาตรการที่ดีเพียงส่วนหนึ่ง คือ มีการประกันความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ไม่ใช่การบรรเทาภาระภาษีที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน อย่างไรก็ตาม ก็ถือว่าเป็นมาตรการที่สำคัญเพราะเป็นการสนับสนุนให้มีการประกันในเรื่องของสุขภาพ แต่ด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่นนี้ เราต้องเปลี่ยนแปลงการทำงานเพื่อตั้งรับกับสถานการณ์ใหม่ และมาตรการทางภาษีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการหักค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายที่มีอยู่นั้นยังคงไม่ถูกคำนึงถึงให้ครอบคลุมถึงความจำเป็นในการทำงาน แม้ว่ารัฐบาลจะมีมาตรการช่วยเหลือค่าใช้จ่าย ค่าใช้น้ำประปา ค่าอินเทอร์เน็ต แต่ก็ยังเป็นเพียงมาตรการทั่วไปซึ่งการทำงานอยู่ที่บ้านตลอดทั้งวันย่อมมีการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น มาตรการทั่วไปดังกล่าวนี้จึงยังไม่เพียงพอสำหรับการทำงานที่บ้าน

ดังนั้นแล้ว รัฐบาลจึงควรคำนึงถึงมาตรการทางภาษีในลักษณะอื่นในกรณีที่แรงงานในระบบต้องทำงานที่บ้านเพื่อให้แรงงานในระบบได้รับการบรรเทาภาระภาษีอย่างเสมอภาคกัน ในเมื่อสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานในระบบคือ จำเป็นต้องทำงานที่บ้านและมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าจะเป็นการลดค่าใช้จ่ายการเดินทางลง แต่เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นมาดังที่กล่าวมาข้างต้น อาจไม่ได้ช่วยแรงงานในระบบลดค่าใช้จ่ายลงมากนัก ดังนั้น การออกมาตรการพิเศษของรัฐบาลในกรณีที่มีโรคระบาดจึงควรคำนึงถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

4.1.2 ปัญหาความไม่เพียงพอในการหักค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่าย

จากมาตรการอื่น ๆ ในบทที่ 3 ที่รัฐบาลออกมาในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ในปี 2563 และปี 2564 เพื่อที่จะช่วยเหลือประชาชนทั่วไปซึ่งแรงงานในระบบสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าอินเทอร์เน็ต และค่าโทรศัพท์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่ามาตรการเยียวยาดังกล่าวนี้ให้สิทธิประโยชน์ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เช่น ปี 2563 มีการลดค่าไฟฟ้าในช่วงเดือนมีนาคมถึงมิถุนายน 2563 (4 เดือน) มีการลดค่าน้ำประปาในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม 2563 (3 เดือน) ค่าอินเทอร์เน็ตที่ใช้บนโทรศัพท์มือถือฟรี 10 GB ค่าอินเทอร์เน็ตที่ใช้ตามบ้านพักอาศัยปรับความเร็วเป็น 100 Mbps ในระยะเวลา 30 วัน และการให้

บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ฟรี (โทรฟรี) จำนวน 100 นาที เป็นต้น โดยหลักแล้วแรงงานในระบบต้องทำงาน 5 วันต่อ 1 อาทิตย์ วันละ 8 ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย เมื่อเทียบกับค่าไฟฟ้า ลดค่าน้ำประปา ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าโทรศัพท์ ที่ได้รับการเยียวยาเพียงระยะเวลาสั้นคงไม่อาจเพียงพอสำหรับสภาพการทำงานที่บ้าน อีกทั้งมาตรการช่วยเหลือดังกล่าวนี้ ก็ไม่ใช่มาตรการในการบรรเทาภาระภาษีตามประเภทของการบรรเทาภาระภาษีที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 อันได้แก่ การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนการยกเว้นภาษี การเครดิตภาษี และการปรับลดอัตราภาษีและฐานภาษี ทำให้ลูกแรงงานนั้นยังคงแบกรับภาระภาษีไม่ต่างจากช่วงก่อนที่จะมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

หากนำมาตรการการบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทยมาเทียบเคียงเป็นอัตราส่วนกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย พบว่ามีอัตราส่วนดังนี้

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบอัตราส่วนมาตรการการบรรเทาภาระภาษีของแต่ละประเทศ

ประเภทการบรรเทาภาระภาษี	มาตรการการบรรเทาภาระภาษี	ประเทศไทย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศออสเตรเลีย
การยกเว้นภาษี	การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่	มี	ไม่มี	ไม่มี
การยกเว้นภาษี	การยกเว้นภาษีจากผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ไม่มี	มี	ไม่มี
การยกเว้นภาษี	มาตรการการยกเว้นภาษีสำหรับกรณีการทำงานระยะไกล	ไม่มี	มี	ไม่มี
การยกเว้นภาษี	การอนุมัติถอนเงินบำนาญก่อนกำหนด	ไม่มี	ไม่มี	มี
การหักค่าลดหย่อน	การหักลดหย่อนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพ	มี	ไม่มี	ไม่มี
การหักค่าลดหย่อน	การลดอัตราเงินสมทบประกันสังคม	มี	ไม่มี	ไม่มี
การหักค่าลดหย่อน/ค่าใช้จ่าย	การหักลดหย่อน/ค่าใช้จ่ายสำหรับเงินบริจาค	มี	มี	มี
การหักค่าใช้จ่าย	,มาตรการการค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน	ไม่มี	มี	มี
การปรับฐานภาษี	การบรรเทาภาระภาษีโดยการปรับฐานภาษี	ไม่มี	ไม่มี	มี
เปรียบเทียบเป็นอัตราส่วน (%)		44%	44%	44%

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

หากพิจารณาจากข้อมูลอัตราส่วนที่พบว่ามาตรการการบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทยนั้นเท่ากับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียก็จริง แต่ถ้าพิจารณาจากการบรรเทาภาระภาษีที่แรงงานในระบบได้รับอย่างแท้จริง จะพบว่ามาตรการการบรรเทาภาระภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียนั้นสามารถลดภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบได้ตรงประเด็นมากกว่าประเทศไทย คือ

1. การยกเว้นภาษี มาตรการการบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทยนั้น เฉพาะเจาะจงให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่านั้น แรงงานในระบบที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนอีกมากจะได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวนี้ เมื่อเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย การยกเว้นภาษีดังกล่าวนั้น แรงงานในระบบทุกคนสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ได้

2. การหักค่าลดหย่อน แม้ว่ามาตรการการบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทยจะมีจำนวนมาตรการมากกว่าสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย แต่ถ้าพิจารณาจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของแรงงานในระบบนั้น อาจทำให้การลดหย่อนค่าเบี่ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพและเงินบริจาคนไม่ได้เป็นตัวเลือกที่แรงงานในระบบจะเลือกใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพราะจำเป็นต้องเก็บเงินออมไว้ใช้ในการดำรงชีวิตในสภาพเศรษฐกิจที่ย่ำแย่

3. การหักค่าใช้จ่ายและการปรับฐานภาษี เป็นมาตรการการบรรเทาภาระภาษีที่แรงงานในระบบจะได้สิทธิประโยชน์ได้มากที่สุด แต่ประเทศไทยกลับไม่มีมาตรการดังกล่าวเลย เมื่อเทียบกับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียนั้น พบว่าแรงงานในระบบสามารถหักค่าใช้จ่ายจากการทำงานได้

สรุปได้ว่า แม้อัตราส่วนมาตรการการบรรเทาภาระภาษีของประเทศไทยนั้นจะเท่ากับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียก็จริง แต่ถ้าพิจารณาจากการบรรเทาภาระภาษีที่แรงงานในระบบได้รับอย่างแท้จริงแล้ว ยังคงไม่เพียงพอเนื่องจากมาตรการในการยกเว้นภาษีนั้นให้สิทธิเฉพาะสำหรับบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งบางมาตรการแรงงานในระบบอาจไม่เลือกใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพราะขาดสภาพคล่องทางการเงิน เช่น การหักลดหย่อนค่าเบี่ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพและเงินบริจาคน โดยหลักจึงเหลือเพียงการหักค่าลดหย่อนสำหรับเงินสมทบประกันสังคม

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การจัดเก็บภาษีนั้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจ เมื่อประเทศไทยอยู่ในช่วงวิกฤตการณ์ที่เศรษฐกิจกำลังย่ำแย่ แรงงานในระบบมีเงินได้ลดลง รัฐบาลสามารถใช้มาตรการทางภาษีอากรเข้ามาช่วยเหลือลูกจ้างได้ โดยการเพิ่มการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ลดภาษีอากรหรือยกเว้นภาษีอากร เพื่อช่วยเหลือประชาชนรวมถึงแรงงานในระบบให้มีกำลังในการบริโภคมากขึ้น และช่วยให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินเพิ่มขึ้น และทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนในประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วย แม้การใช้มาตรการบรรเทาภาระภาษีย่อมส่งผลกระทบต่อทางการคลังของรัฐบาลอันมีรายได้หลักมาจากการจัดเก็บภาษีอากร การออกมาตรการบรรเทาภาระภาษีนั้นจึงทำให้รัฐบาลจัดเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลธรรมดาได้ลดลง แต่อย่างไรก็ดี การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีควรคำนึงถึงหลักความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคลด้วย กล่าวคือ ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีเท่ากันควรจะจ่ายภาษีเท่ากัน ในขณะที่ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกันควรจะจ่ายภาษีแตกต่างกัน

อย่างไรก็ดีการพิจารณาความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละคนนั้นควรคำนึงว่าบุคคลนั้น ๆ อยู่ในสภาวะการณ์ที่แตกต่างกันหรือไม่ ดังนั้นในการพิจารณาความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลนั้น นอกจากรายได้ที่บุคคลนั้นได้รับแล้ว จึงควรพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ ด้วยคือ ลักษณะของแต่ละบุคคล สถานภาพ และรายจ่ายอันเป็นที่มาของรายได้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษีที่ดี ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของมนุษย์โดยที่บุคคลที่มีความเหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน ควรจะได้รับการปฏิบัติจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน บุคคลที่แตกต่างกันก็ควรได้รับการปฏิบัติจากรัฐที่แตกต่างกันเช่นกันจึงจะถือว่ามีความเสมอภาค เมื่อบุคคลเหล่านั้นมีภาระค่าใช้จ่ายอันจำเป็นต้องใช้จ่ายสำหรับการทำงานดังเช่น สถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้แรงงานในระบบต้องทำงานอยู่ที่บ้าน หรือการดำรงชีวิตในช่วงวิกฤตการณ์ที่ไม่ปกติ รัฐบาลจึงควรออกมาตรการเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้เพียงพอต่อความจำเป็นดังกล่าว

4.2 แนวทางแก้ไขปัญหา

จากปัญหาการขาดมาตรการทางภาษีในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายที่ไม่ครอบคลุมถึงความจำเป็นในการทำงานในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความไม่เพียงพอในการหักค่าลดหย่อนและค่าใช้จ่ายสำหรับแรงงานในระบบที่ได้กล่าวไปข้างต้นนั้น ผู้เขียนขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการปรับปรุงแก้ไขมาตรการการบรรเทาภาระภาษีให้แก่แรงงานในระบบ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ของสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลีย พบว่ามาตรการการบรรเทาภาระภาษีโดยการหักค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้าน การยกเว้นภาษีสำหรับผลประโยชน์ที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ และการปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศออสเตรเลีย เหมาะสมที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาดังกล่าวของประเทศไทยได้ ดังนี้

1. การหักค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้าน

การหักค่าใช้จ่ายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ พบว่ากฎหมายอนุญาตให้แรงงานในระบบนั้นนำค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการทำงานที่บ้าน ที่แรงงานในระบบต้องรับภาระอย่างแท้จริง คือไม่สามารถนำไปเบิกกับนายจ้างและนายจ้างไม่ได้ชดเชยให้ มาหักออกจากเงินได้ก่อนการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อย่างไรก็ตาม การประเมินว่าค่าใช้จ่ายนั้นจะเป็นการใช้จ่ายเพื่อการทำงานอย่างแท้จริงหรือไม่นั้น เป็นสิ่งที่พิจารณาได้ค่อนข้างยาก รัฐบาลจึงกำหนดเงื่อนไขขึ้นมาเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการประเมินการหักค่าใช้จ่ายดังกล่าว การหักค่าใช้จ่ายของสาธารณรัฐสิงคโปร์สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 17 สรุปการหักค่าใช้จ่ายของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเด็น	รายละเอียดการหักค่าใช้จ่ายของสาธารณรัฐสิงคโปร์
อัตราและวิธีในการหักค่าใช้จ่าย	หักค่าใช้จ่ายตามจริง
ระยะเวลาที่กำหนด	ต่อปีภาษี
เงื่อนไข	<p>1) ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน (Employment expenses) ที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน ที่นายจ้างไม่ได้ชดเชยให้และไม่ใช่ค่าใช้จ่ายส่วนตัว</p> <p>2) ค่าไฟฟ้าและค่าโทรศัพท์ที่สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ คือส่วนต่างในช่วงก่อนและหลังของระยะเวลาการทำงานที่บ้าน (work from home)</p> <p>3) ค่าใช้อินเทอร์เน็ต Wi-Fi รายเดือนจะต้องเป็นค่าอินเทอร์เน็ต Wi-Fi ที่เริ่มติดตั้งในเดือนที่ผู้มีเงินได้เริ่มทำงานที่บ้าน</p> <p>4) ถ้าผู้มีเงินได้หลายคนอาศัยอยู่รวมกันและทำงานที่บ้าน เหมือนกันในช่วงเวลาเดียวกัน ให้ผู้มีเงินได้แต่ละคนมีสิทธิในการหักค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเท่ากัน</p>

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

สำหรับการหักค่าใช้จ่ายของประเทศออสเตรเลีย แรงงานในระบบสามารถเลือกได้ว่าประสงค์จะหักค่าใช้จ่ายแบบใด นอกจากนี้รัฐบาลยังมีมาตรการเพิ่มเติมซึ่งเป็นการหักค่าใช้จ่ายโดยวิธีลัด (Shortcut method) ที่มีเงื่อนไขที่เหมาะสมกับการทำงานที่บ้านในช่วงสถานการณ์ของโรคไวรัสโคโรนา 2019 คือไม่จำเป็นต้องมีพื้นที่เฉพาะสำหรับการทำงาน (Home office) มีการกำหนดระยะเวลาในการหักค่าใช้จ่ายดังกล่าว โดยเริ่มจากเดือนที่เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมีการออกมาตรการให้แรงงานในระบบนั้นต้องทำงานอยู่ที่บ้าน

ตารางที่ 18 สรุปการหักค่าใช้จ่ายของประเทศออสเตรเลีย

ประเด็น	รายละเอียดการหักค่าใช้จ่ายของประเทศออสเตรเลีย
อัตราและวิธีในการหักค่าใช้จ่าย	เลือกได้วิธีใดวิธีหนึ่งใน 3 วิธี ดังนี้ 1) วิธีลัด (Shortcut method) หักค่าใช้จ่ายได้ 80 cents ต่อ 1 ชั่วโมงทำงาน (ไม่รวมเวลาพัก) 2) วิธีอัตราคงที่ (Fixed rate method) หักค่าใช้จ่ายได้ 52 cents ต่อ 1 ชั่วโมงทำงาน (ไม่รวมเวลาพัก) 3) วิธีหักค่าใช้จ่ายตามจริง (Actual cost method)
ระยะเวลาที่กำหนด	เฉพาะวิธีที่ลัด (Shortcut method) ที่กำหนดระยะเวลาในระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2563 ถึง 30 มิถุนายน 2564
เงื่อนไข	1) ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมที่เกิดขึ้นจากการทำงานที่บ้าน 2) มีหลักฐานในการจ่ายค่าใช้จ่าย หลักฐานการลงเวลาทำงาน และไม่ได้นำค่าใช้จ่ายไปเบิกกับนายจ้าง 3) วิธีอัตราคงที่และวิธีหักค่าใช้จ่ายตามจริงจะต้องมีพื้นที่เฉพาะสำหรับทำงาน (Home office)

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

จะเห็นได้ว่ามาตรการการบรรเทาภาระภาษีโดยการหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของประเทศออสเตรเลียนั้นเป็นไปตามหลักความเป็นธรรมและความเสมอภาคที่คำนึงความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีเช่นเดียวกับมาตรการของสาธารณรัฐสิงคโปร์ แสดงให้เห็นว่าภาระที่เกิดจากการทำงานที่บ้านนั้นเป็นปัญหาที่รัฐบาลของทั้งสองประเทศให้ความสำคัญจึงได้ออกมาตรการเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบ

หากนำมาปรับใช้กับประเทศไทย วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการทำงาน คือ หลักเกณฑ์และวิธีการของสาธารณรัฐสิงคโปร์ เนื่องจากมีความซับซ้อนน้อยกว่า ตัวอย่างเช่น การประเมินค่าใช้จ่ายไฟฟ้าโดยคิดจากส่วนต่างระหว่างเดือนที่ทำงานที่บ้านหักด้วยเดือนที่ทำงานที่สถานที่ทำงาน หากมีเดือนใดที่รัฐบาลประกาศลดค่าใช้จ่ายไฟฟ้าเพิ่มเติม ส่วนต่างที่จะนำไปใช้หักค่าใช้จ่ายก็จะลดลงตามไปด้วย จากตารางที่ 19 จำนวนที่สามารถนำไปหักค่าใช้จ่ายได้คือ 2,100 บาท หลักฐานที่แรงงานในระบบควรจะต้องมียื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี คือ ประกาศจากนายจ้างที่ให้ทำงานที่บ้านซึ่งต้องระบุระยะเวลาการทำงานที่บ้าน ใบเสร็จค่าใช้ไฟฟ้าที่จ่ายด้วยตนเอง อาจมีการทำตารางสรุปรวมค่าใช้จ่ายด้วยเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร เป็นต้น

ตารางที่ 19 ตัวอย่างการประเมินค่าใช้จ่ายไฟฟ้านำไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในการทำงานที่บ้าน

เดือน/ ปี 2564	ค่าใช้ไฟฟ้า ที่จ่ายตาม จริง (บาท)	ส่วนต่างระหว่างเดือนที่ ทำงานที่ทำงานกับ เดือนที่ทำงานที่บ้าน	ส่วนต่างที่ นำไปหัก ค่าใช้จ่าย (บาท)	หมายเหตุ
1 มกราคม	500	-	-	ยังไม่เริ่มทำงานที่ บ้าน
2 กุมภาพันธ์	800	เดือนที่ 2 - เดือนที่ 1	300	ทำงานที่บ้านและมี การปรับลดค่าไฟฟ้า
3 มีนาคม	800	เดือนที่ 3 - เดือนที่ 1	300	ทำงานที่บ้านและมี การปรับลดค่าไฟฟ้า
4 เมษายน	1,000	เดือนที่ 4 - เดือนที่ 1	500	ทำงานที่บ้าน
5 พฤษภาคม	1,000	เดือนที่ 5 - เดือนที่ 1	500	ทำงานที่บ้าน
6 มิถุนายน	1,000	เดือนที่ 6 - เดือนที่ 1	500	ทำงานที่บ้าน
7 กรกฎาคม	500	-	-	กลับไปทำงานใน สถานที่ทำงาน
รวม			2,100	

ที่มา : จัดทำโดยผู้เขียน

ในช่วงสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้แรงงานในระบบนั้นมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่บ้านเพิ่มมากขึ้นเพราะต้องทำงานอยู่ที่บ้านเพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อโรค ค่าใช้จ่ายการทำงานที่บ้านที่เพิ่มมากขึ้นนั้นย่อมส่งผลให้เงินได้ที่ได้รับนั้นลดลง ความสามารถในการเสียภาษีจึงลดลงด้วย จึงควรมีมาตรการทางภาษีที่สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมและความเสมอภาค คือ ควรคำนึงถึงหลักความสามารถในการเสียภาษีที่ว่าความสามารถในการเสียภาษีนั้นหากเมื่อคำนึงถึงลักษณะของแต่ละบุคคล สถานภาพและรายจ่ายแล้ว ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีเท่ากันก็ควรจะต้องจ่ายภาษีเท่ากัน ในขณะที่ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกันก็ควรจะต้องจ่ายภาษีที่แตกต่างกัน และควรมีพื้นฐานของหลักความเสมอภาค คือ มีหลักการพื้นฐานของมนุษย์โดยที่บุคคลที่มีความเหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกันควรจะได้รับปฏิบัติจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน บุคคลที่แตกต่างกันก็ควรจะได้รับปฏิบัติจากรัฐที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การออกมาตรการทางกฎหมายภาษีที่บังคับใช้แก่บุคคลใด ๆ นั้นสามารถมีหลักเกณฑ์ที่ต่างกันได้ หากบุคคลนั้นมีสาระสำคัญ หรือพฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางครอบครัว สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ

ในขณะนี้ประเทศไทยนั้นยังไม่มีมาตรการทางภาษีใด ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่จะสามารถนำมาบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้ได้ เกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายสำหรับแรงงานในระบบในปัจจุบันยังไม่มีมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง คือ หักค่าใช้จ่ายในอัตราเหมาร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาทจากเงินได้พึงประเมินจากการจ้างแรงงาน แรงงานในระบบที่มีเงินได้เท่ากันอาจจะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่แตกต่างกันจึงเป็นเหตุให้การหักค่าใช้จ่ายแบบเหมาในเงินได้ประเภทเดียวกันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและไม่สอดคล้องกับหลักความสามารถในการเสียภาษี อีกทั้งในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของแรงงานในระบบรวมถึงการทำงาน การหักค่าใช้จ่ายในอัตราเหมาที่นั้นไม่อาจเพียงพอต่อภาระที่เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรมีการกำหนดระยะเวลาการหักค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลียโดยประเมินจากสถานการณ์การระบาดของโรคหรืออาจมีการปรับขยายระยะเวลา หากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่สามารถควบคุมได้

2. การยกเว้นภาษีสำหรับผลประโยชน์ที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการศึกษาการบรรเทาภาระภาษีโดยการยกเว้นภาษีของสาธารณรัฐสิงคโปร์ พบว่ารัฐบาลของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นมีมาตรการการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินช่วยเหลือที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างในปีภาษี 2563 เนื่องด้วยสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ลูกจ้างที่ทำงานอยู่ในพื้นที่เสี่ยงสูงต้องได้รับเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยนายจ้างจะช่วยเหลือค่าที่พักและค่าใช้จ่ายสำหรับการดำรงชีพให้ลูกจ้างเพื่อให้พักอาศัยแยกออกมาจากผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ได้มีกำหนดเกณฑ์ค่าที่พักที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นจะต้องไม่เกิน 75 ดอลลาร์สิงคโปร์ ต่อวัน ต่อคน/ลูกจ้าง และค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำรงชีพต่าง ๆ รวมกันต้องไม่เกิน 50 ดอลลาร์สิงคโปร์ ต่อวัน ต่อคน/ลูกจ้าง และค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างในช่วงระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563 หากลูกจ้างได้รับผลประโยชน์เกินกว่าอัตราที่กำหนด ลูกจ้างจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเฉพาะในส่วนที่เกินเกณฑ์กำหนด

ผู้เขียนมีความเห็นว่า รัฐบาลของสาธารณรัฐสิงคโปร์เล็งเห็นการมีชีวิตรอดของแรงงานในระบบในวิกฤตการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นสำคัญ เนื่องจากการที่ลูกจ้างจำเป็นต้องไปทำงานในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง นายจ้างผู้ซึ่งต้องอาศัยแรงงานคนในการขับเคลื่อนกิจการจึงจำเป็นต้องหางบประมาณมาช่วยเหลือให้ลูกจ้างได้ดำรงชีวิตอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัยมากที่สุด เพื่อเก็บรักษาแรงงานคนไว้ในดำเนินกิจการต่อไปในอนาคต อีกทั้ง การป้องกันลูกจ้างไม่ให้เป็นผู้ติดเชื้อยังส่งผลดีในทางการแพทย์ เพราะไม่ต้องหาเตียงผู้ป่วยในการพักฟื้น ไม่ต้องสิ้นเปลืองยาต้านเชื้อไวรัส รัฐบาลจึงมีมาตรการบรรเทาภาระภาษีโดยการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่ลูกจ้างผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การยกเว้นภาษีย่อมมีผลกระทบต่อรายได้ของรัฐบาล คือ เป็นการลดรายได้เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากผลประโยชน์อันเป็นเงินได้พึงประเมินได้

และก็อาจส่งผลในเชิงลบต่อผู้เสียภาษีหรือลูกจ้างเช่นกัน เพราะเมื่อรัฐบาลขาดรายได้ย่อมทำให้ความพยายามในการหารายได้เพิ่มขึ้นโดยวิธีการอื่นและอาจนำไปสู่การปรับเพิ่มอัตราภาษีในอนาคต แต่หากมองในอีกแง่มุมหนึ่ง แม้การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเป็นการลดรายได้สาธารณะของรัฐบาล แต่การที่นายจ้างยินดีช่วยเหลือลูกจ้างโดยจ่ายเงินช่วยเหลือดังกล่าวให้ลูกจ้างแทนรัฐบาล ก็เป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่รัฐบาลด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้การออกมาตรการยกเว้นภาษีจึงกำหนดเกณฑ์สูงสุดสำหรับเงินช่วยเหลือที่จะได้รับสิทธิในการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมถึงกำหนดระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น เพื่อไม่ให้กระทบต่อรายได้ของรัฐบาลมากเกินไป มาตรการการบรรเทาภาระภาษีดังกล่าวจึงสอดคล้องกับหลักความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษีที่ดี คือ บุคคลใด ๆ ที่มีสาระสำคัญหรือพฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางครอบครัว สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ รัฐบาลสามารถกำหนดบทบัญญัติกฎหมายภาษีอากรที่บังคับใช้แก่บุคคลที่แตกต่างกันได้หากบุคคลนั้นมีสาระสำคัญที่แตกต่างกัน ดังเช่น ประเทศไทยที่มีมาตรการทางภาษีโดยการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับค่าตอบแทนที่บุคคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้รับในปี 2563 มาแล้ว หากมีแรงงานในระบบรายได้อื่นที่ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นจากนายจ้างเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก็ควรจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเช่นเดียวกัน การที่ลูกจ้างต้องเสียสละชีวิตเข้าไปเสี่ยงทำงานในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตเพื่อนายจ้าง การได้รับเงินช่วยเหลือจากนายจ้างเพียงเล็กน้อยและเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง จึงไม่สมควรนำมาพิจารณาเป็นเงินพึงประเมินดังนั้นแล้ว มาตรการการบรรเทาภาระภาษีนี้จึงเหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้กับประเทศไทย หากนายจ้างรายใดที่ยังพอสามารถพยุงกิจการของตนเองได้ และสามารถจ่ายเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมที่เพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันภัยอันเกิดจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้แก่ลูกจ้าง รัฐบาลควรจะยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินช่วยเหลือดังกล่าว โดยอาจจะกำหนดเงื่อนไขเทียบเคียงกับมาตรการของสาธารณรัฐสิงคโปร์ เช่น แรงงานในระบบที่ได้รับผลประโยชน์จากนายจ้างเนื่องจากสถานการณ์การของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หากผลประโยชน์ดังกล่าวนั้นไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนด คือ ค่าที่พักไม่เกิน 500 บาทต่อวัน ต่อคน/ลูกจ้าง และค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายสำหรับการดำรงชีพต่าง ๆ รวมกันต้องไม่เกิน 300 บาทต่อวัน ต่อคน/ลูกจ้าง ในช่วงระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563 หากได้รับผลประโยชน์เกินเกณฑ์ที่กำหนด จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วนเกินกำหนด เป็นต้น

3. การปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศออสเตรเลีย

จากการศึกษาการบรรเทาภาระภาษีโดยปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษี เนื่องจากประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ค่อนข้างสูง คือมีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงสุดที่ร้อยละ 45 เมื่อเกิดวิกฤตการณ์การระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อเงินได้ของลูกจ้าง รัฐบาลจึงจำเป็นต้องปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีร้อยละ

ละ 19 จาก 37,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย เป็น 45,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย และปรับเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีร้อยละ 32.5 จาก 90,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียเป็น 120,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย เพื่อเป็นการขยายฐานเงินได้ในอัตราภาษีร้อยละ 19 และอัตราร้อยละ 32.5 ให้กว้างมากขึ้น ทำให้ลูกจ้างได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่น้อยลง เป็นอีกมาตรการหนึ่งที่สอดคล้องกับหลักความสามารถในการเสียภาษีของลูกจ้าง เมื่อลูกจ้างมีความสามารถในการเสียภาษีลดลงอันเนื่องมาจากภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาระจากหน้าที่การงาน ภาระค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลจึงควรจัดเก็บภาษีจากความสามารถของผู้เสียภาษีตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

หากนำมาปรับใช้กับประเทศไทย ควรปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากได้มีการออกมาตรการการหักลดหย่อนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพออกมาแล้ว ซึ่งเป็นมาตรการที่ค่อนข้างที่จะเอื้อประโยชน์ต่อผู้มีเงินได้สูงที่ยังไม่ขาดสภาพคล่องทางการเงินและมีเงินเหลือเพียงพอที่จะซื้อประกันสุขภาพเพิ่มเติม ดังนั้น จึงควรปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีฐานต่ำ เพื่อให้แรงงานในระบบผู้ที่มีเงินได้ต่ำที่ไม่สามารถซื้อเบี้ยประกันสุขภาพได้รับการบรรเทาภาระภาษีด้วย ตัวอย่างเช่น การคำนวณในตารางที่ 20 เป็นการเปรียบเทียบระหว่างการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปัจจุบันและการปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีร้อยละ 5 จาก 300,000 บาทเป็น 350,000 บาท โดยใช้เกณฑ์เงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนที่เท่ากัน แรงงานในระบบจะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลดลงจาก 11,500 บาท เหลือ 9,500 บาท ถือเป็นบรรเทาภาระภาษีโดยตรงและคืนเงินให้แก่ผู้เสียภาษีรวมถึงแรงงานในระบบโดยตรง โดยที่รัฐบาลไม่ต้องออกมาตรการทั่วไปเพื่อแจกเงินเยียวยา

ตารางที่ 20 ตัวอย่างการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหากมีการปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษี

กรณีที่ 1 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีที่ยังไม่มีมีการปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษี (เกณฑ์ปัจจุบัน)

เงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษี (บาท)	500,000	(1)
หักค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด (บาท)	100,000	(2)
(1)-(2) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย (บาท)	400,000	(3)
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด	60,000	(4)
(3)-(4) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ (บาท)	340,000	(5)
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด	-	(6)
(5-6) เหลือเงินได้สุทธิ (บาท)	340,000	(7)
นำเงินได้สุทธิตาม (7) ไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
จำนวนภาษีที่ต้องชำระ (บาท)	11,500	(8)

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท) ตั้งแต่	อัตราภาษี	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น	ภาษีสูงสุดในแต่ละขั้นเงินได้	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น
0 - 150,000	0%	150,000	-	150,000
เกิน 150,001 - 300,000	5%	150,000	7,500	150,000
เกิน 300,001 - 500,000	10%	40,000	4,000	200,000
เกิน 500,001 - 750,000	15%	-	-	250,000
เกิน 750,001 - 1,000,000	20%	-	-	250,000
เกิน 1,000,001 - 2,000,000	25%	-	-	1,000,000
เกิน 2,000,001 - 5,000,000	30%	-	-	3,000,000
เกิน 5,000,000 ขึ้นไป	35%	-	-	-
รวม (บาท)		340,000	11,500	
		(7)	(8)	

กรณีที่ 2 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีที่มีการปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษี

เงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษี (บาท)	500,000	(1)
หักค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด (บาท)	100,000	(2)
(1)-(2) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย (บาท)	400,000	(3)
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด	60,000	(4)
(3)-(4) เหลือเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ (บาท)	340,000	(5)
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด	-	(6)
(5-6) เหลือเงินได้สุทธิ (บาท)	340,000	(7)
นำเงินได้สุทธิตาม (7) ไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
จำนวนภาษีที่ต้องชำระ (บาท)	9,500	(8)

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท) ตั้งแต่	อัตราภาษี	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น	ภาษีสูงสุดในแต่ละขั้นเงินได้	เงินได้สุทธิจำนวนสูงสุดของขั้น
0 - 150,000	0%	150,000	-	150,000
เกิน 150,001 - 350,000	5%	190,000	9,500	200,000
เกิน XXX,XXX - XXX,XXX	10%	-	-	XXX
เกิน XXX,XXX - XXX,XXX	15%	-	-	XXX
เกิน XXX,XXX - X,XXX,XXX	20%	-	-	XXX
เกิน X,XXX,XXX - X,XXX,XXX	25%	-	-	XXX
เกิน X,XXX,XXX - X,XXX,XXX	30%	-	-	XXX
เกิน X,XXX,XXX ขึ้นไป	35%	-	-	XXX
รวม (บาท)		340,000	9,500	
		(7)	(8)	

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

โลกของเรานั้นได้ประสบกับวิกฤตการณ์ความรุนแรงรวมถึงการเปลี่ยนแปลงมากมาย เนื่องจากการเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ตั้งแต่ปลายปี 2562 จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่สามารถควบคุมการระบาดของเชื้อไวรัสนี้ได้

ประเทศไทยนั้นเริ่มเผชิญกับวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ต้นปี 2563 และทวีความรุนแรงมากขึ้นรวมถึงเกิดความเสียหายอย่างมหาศาลด้วย ผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรงเลยนั้น ก็คือ ประชาชนซึ่งรวมถึงแรงงานในระบบ จนต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำรงชีวิตและการทำงาน เพื่อให้ชีวิตของเรานั้นปลอดภัยและห่างจากการติดเชื้อไวรัส แต่ด้วยการระบาดในรอบใหม่ ๆ นั้น ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก็มักจะเปลี่ยนสายพันธุ์ไป ทำให้การปรับตัวในการดำรงชีวิตอาจไม่ทันต่อการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว จากเหตุการณ์ต่าง ๆ นี้ ทำให้แรงงานในระบบนั้นพบเจอปัญหาในการดำรงชีวิตมากมาย และโดยรวมแล้วการช่วยเหลือตัวเองในหลายด้าน ๆ ก็เป็นตัวแปรหลักที่จะทำให้รอดจากการติดเชื้อ เช่น ต้องหาซื้ออุปกรณ์ทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรค ซื้อหน้ากากผ้า หน้ากากอนามัย เจลล้างมือแอลกอฮอล์ หากแรงงานในระบบต้องทำงานอยู่ที่บ้านเพื่อลดการสัมผัสและการแพร่ระบาดของโรค ก็จะทำให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายจากการทำงานที่บ้านเพิ่มขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ ตัวแปรอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อย ก็คือ รัฐบาลที่จะช่วยเหลือแรงงานในระบบโดยการออกมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยมาตรการที่ออกมาในปี 2563 นั้นก็มีนโยบายส่งเสริมและจูงใจให้ประชาชนทำประกันสุขภาพอันจะเป็นการบรรเทาภาระของประชาชนที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพโดยตรงและโดยอ้อมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และส่งเสริมให้ประชาชนดูแลสุขภาพ จึงเพิ่มวงเงินของการหักค่าลดหย่อนที่จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพของผู้มีเงินได้รวมถึงแรงงานในระบบ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 365 (พ.ศ. 2563) และนอกจากนี้ยังมีมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 366 (พ.ศ. 2563)

โดยหลักแล้วเมื่อประเทศตกอยู่ในสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำและค่าครองชีพสูงขึ้น รัฐบาลจะออกมาตรการต่าง ๆ เพิ่มเติมในทางภาษีเพื่อเป็นการช่วยเหลือแรงงานในระบบและผู้เสียภาษี แต่จากการศึกษาพบว่า มาตรการในการบรรเทาภาระภาษีสำหรับแรงงานในระบบนั้นยังไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการดำรงชีวิตและยังไม่ครอบคลุมถึงความจำเป็นในการทำงาน

ดังนั้น แรงงานในระบบยังคงต้องแบกรับภาระจากผลกระทบของสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และไม่ได้รับการบรรเทาภาระภาษีอย่างเหมาะสม

การบรรเทาภาระภาษีโดยการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ก็เฉพาะเจาะจงตามอาชีพซึ่งยังมีแรงงานในระบบอีกหลายกลุ่มอาชีพที่ไม่สามารถได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากมาตรการนี้ อีกทั้งการบรรเทาภาระภาษีโดยการหักค่าลดหย่อนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพนั้นค่อนข้างที่จะเอื้อประโยชน์ต่อแรงงานในระบบผู้ที่มีเงินได้สูง เนื่องจากในสถานการณ์เช่นนี้แรงงานในระบบแทบทุกคนเกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงิน เพราะสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ผู้ที่จะสามารถซื้อเบี้ยประกันสุขภาพได้นั้นจึงเป็นกลุ่มคนที่พอมีเงินสำรองเหลืออยู่มากหรือมีเงินได้สูง ดังนั้นแล้ว จึงควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วนที่เกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนและการหักค่าใช้จ่าย

สำหรับสาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศออสเตรเลียนั้น มีการกำหนดกฎเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ สำหรับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างชัดเจน เช่น ลูกจ้างสามารถหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการทำงานที่บ้านได้ ลูกจ้างที่ได้รับเงินได้ช่วยเหลือจากนายจ้างเพื่อที่จะได้ทำงานอยู่ในสถานที่ปลอดภัยมากขึ้น เนื่องจากจำเป็นต้องทำงานอยู่ในพื้นที่เสี่ยง ก็ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และมีการปรับเกณฑ์เพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นต้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากประเทศไทยยังคงประสบกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่องและไม่สามารถคาดการณ์ในอนาคตได้ว่าจะสิ้นสุดในวันใด และการระบาดในระลอกใหม่ในแต่ละครั้งก็ทวีความรุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม สังเกตจากผู้ที่ติดเชื้อมักไม่มีอาการ เมื่อตรวจพบเชื้อเพียงไม่กี่วันก็ตายทันที เมื่อเทียบกับการระบาดของโรคที่ประเทศไทยเคยประสบปัญหา เช่น ไข้หวัดใหญ่ (Influenza) 2009 เป็นสายพันธุ์ที่อันตรายเนื่องจากสามารถติดต่อจากคนสู่คนได้อย่างรวดเร็ว ทุกครั้งที่มีการระบาดของโรคใหม่ ๆ ที่ประเทศไทยเราไม่เคยมีมาก่อนก็มักจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศเสมอ ทำให้เกิดการขาดสภาพคล่องทางธุรกิจไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง ส่งผลให้ประชาชนรวมถึงแรงงานในระบบนั้นประสบปัญหาในการดำรงชีวิต การช่วยเหลือจากภาครัฐจึงเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะที่สมควรจะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนี้

1. ควรมีการแก้ไขการบรรเทาภาระภาษีโดยการหักค่าใช้จ่ายสำหรับการทำงานที่บ้าน เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคนั้น รัฐบาลได้ขอความร่วมมือจากประชาชนทุกคนให้ “หยุดเชื้อเพื่อ

ชาติ” ขอความร่วมมือให้นายจ้างปรับเปลี่ยนการทำงานให้ลูกจ้างนั้นทำงานที่บ้าน รัฐบาลจึงควรมีมาตรการในการบรรเทาภาระภาษีจากค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างด้วยเช่นกัน

2. ควรมีการเพิ่มมาตรการการบรรเทาภาระภาษีโดยการยกเว้นภาษีสำหรับผลประโยชน์ที่นายจ้างจ่ายให้ลูกจ้างเนื่องจากสถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา 2019 เช่น ค่าที่พักและค่าอาหาร สำหรับการที่ลูกจ้างจำเป็นต้องทำงานอยู่ในพื้นที่เสี่ยงและจำเป็นต้องหาที่อยู่อาศัยที่ลดการติดต่อและการสัมผัสจากผู้อื่น หากผลประโยชน์ดังกล่าวนี้ถูกพิจารณาว่าเป็นเงินได้พึงประเมินที่ลูกจ้างต้องนำไปรวมคำนวณภาษีก็จะเป็นการเพิ่มภาระภาษีให้แก่ลูกจ้างมากเกินไป

3. ควรมีแก้ไขการบรรเทาภาระภาษีโดยการปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดเฉพาะอัตราภาษีต่ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาจะลดลง เนื่องจากมาตรการการบรรเทาภาระภาษีโดยการหักค่าลดหย่อนค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันสุขภาพนั้นค่อนข้างที่จะเอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่มีเงินได้สูงที่ยังไม่ขาดสภาพคล่องทางการเงินมากนัก ดังนั้น จึงควรปรับเพิ่มเกณฑ์เงินได้สูงสุดของอัตราภาษีฐานต่ำ เพื่อให้แรงงานในระบบผู้ที่มีเงินได้ต่ำที่ไม่สามารถซื้อเบี้ยประกันสุขภาพได้รับการบรรเทาภาระภาษีด้วยเช่นกัน

เอกัตศึกษาฉบับนี้ ได้นำเสนอให้เห็นถึงสิทธิและประโยชน์ทางด้านภาษีให้แก่แรงงานในระบบ โดยการสนับสนุนให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มมาตรการบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความเสมอภาคแก่แรงงานในระบบซึ่งเป็นผู้เสียภาษีให้แก่รัฐบาล การบรรเทาภาระภาษีแก่ให้แรงงานในระบบนั้นทำให้เกิดความสมัครใจในการเสียภาษีที่เป็นไปตามสัดส่วนการมีเงินได้และความสามารถในการเสียภาษี และขจัดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีอีกด้วย ทั้งนี้ ในปัจจุบันมาตรการที่ช่วยบรรเทาภาระภาษีให้กับแรงงานในระบบนั้นยังคงไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมถึงความจำเป็นในการทำงานในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เอกัตศึกษาฉบับนี้ จึงได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่ม เพื่อให้เกิดการบรรเทาภาระภาษีแก่แรงงานในระบบอย่างเป็นธรรม ครบถ้วน และสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์อันจะเกิดแก่ประเทศชาติ ประชาชนและแรงงานในระบบผู้เสียภาษีของประเทศไทยทุกคน

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

วิจิตร (ฟุ้งลัดดา) วิเชียรชม, กฎหมายแรงงาน, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563).

ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, กฎหมายภาษีอากร, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563).

โกเมนทร์ สืบพิเศษ, วิชาภาษีอากรว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : บริษัทชวนพิมพ์ 50 จำกัด, 2552).

ดุยลักษณ์ ตราชูธรรม, กฎหมายภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2562).

ปรีดา นาคเนาทิม, เศรษฐศาสตร์การภาษีอากร1, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535).

จรัสศักดิ์ รอดจันทร์, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หลักการและบทวิเคราะห์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556).

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, คำสอนวิชากฎหมายภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมกฎหมายเนติบัณฑิตยสภา, 2563).

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552).

สุเมธ ศิริคุณโชติ, กำธร สิริชูติวงศ์, อติศักดิ์ สืบประดิษฐ์, ภิรัตน์ เจียรนัย, ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2563, (พิมพ์ครั้งที่ 1 ฉบับแก้ไขปรับปรุง มกราคม 2563), (กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2563).

บทความในวารสารภาษาไทย

นนทกานต์ จันทร์อ่อน, บทความวิชาการ เรื่อง การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบของประเทศไทย, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2556.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, โครงการกฎหมายของประเทศสิงคโปร์และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนของประเทศสิงคโปร์, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, กรกฎาคม 2559.

วิทยานิพนธ์

จิตาภา คุ่มถิ่นแก้ว, การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับค่ารักษาพยาบาล, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.

เสาวรส เกษมสวัสดิ์, ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: ศึกษารณีกาลดหย่อนและเครดิตภาษีเพื่อการศึกษา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2559.

วาสนา สุขสมัย, การนำระบบเครดิตภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาใช้แทนระบบการหักลดหย่อน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

ลลิตา ทองประเสริฐแสง, การบรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เมื่อเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.

พรนภัส ประเสริฐกุล, แนวทางการนำมาตราการบรรเทาภาระภาษีเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาชีพบัญชีมาใช้ในประเทศไทย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.

นริศพร ตนะพูนสิน, อำนาจรัฐในการจัดเก็บภาษีตามหลักแหล่งเงินได้ ศึกษารณีกเงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

ปิยะณัฐ ทิพย์ไสยาสน์, ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากธุรกิจที่รับชำระค่าสินค้าและบริการเป็นเงินสด, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทย

บีบีซี, “โควิด-19: ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ภัยคุกคามชาวโลกปี 2020” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/international-55217851>

บีบีซี, “โควิด-19: สธ. ประกาศการระบาดระลอกใหม่ในไทย ผู้ติดเชื้อจากกรณีสมุทรสาครเกือบ 700 รายใน 3 วัน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/thailand-55383363>

PPTV Online, “เตือนโควิด-19 ระบาดรอบ 2 หนักกว่าเดิม” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.pptvhd36.com>

มติชนออนไลน์, “พีเคระห์ ‘ข้อดี-ด้อย’ ของวัคซีนโควิดจากจีน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/foreign/news_2526551

สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ, “เปิดรายละเอียดการใช้วัคซีนโควิด19 แบบเร่งด่วนจากจีนถึงไทย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.hfocus.org/content/2021/01/20833>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามของปี 2563 และแนวโน้มปี 2563 - 2564” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564.

แหล่งที่มา:

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=10956&filename=QGDP_report

HR Note, “พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ เพิ่มสิทธิประโยชน์อะไรให้แก่ลูกจ้างบ้าง” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 18 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://th.hrnote.asia/personnel-management/190515-newlaborprotection/>

ราชกิจจานุเบกษา, “พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 18 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/080/T_0001.PDF

กรมสรรพากร, “เงินได้พึงประเมินแต่ละกรณีจะคำนวณหักค่าใช้จ่ายได้เท่าใด?” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/556.html>

กรมสรรพากร, “หักตามความจำเป็นและสมควร” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 22 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/6055.html>

ยุทธนา ศรีสวัสดิ์, “ค่าลดหย่อนภาษี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 22 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.itax.in.th>

กรมสรรพากร, “พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 600 พ.ศ. 2559” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 24 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/600.pdf

กรมสรรพากร, “อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับปีภาษี 2560” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 24 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/59670.html>

บล็อกภาษีข้างถนน, “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <https://tax.bugnoms.com/>

กรมสรรพากร, “เงินได้อันเป็นเหตุให้ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีมาจากแหล่งใดบ้าง?” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา: <https://www.rd.go.th/552.html>

บล็อกภาษีข้างถนน, “สรุปครบ! รายการลดหย่อนภาษี 2563 พร้อมวิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา: <https://taxbugnoms.co/tax-allowance-2563/>

กรมสรรพากร, “กฎกระทรวง ฉบับที่ 366 (พ.ศ. 2563)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/mr366.pdf

กรมสรรพากร, “กฎกระทรวง ฉบับที่ 365 (พ.ศ. 2563)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564.
แหล่งที่มา:https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/mr365.pdf

กองทุนประกันสังคม, “หลักเกณฑ์และเงื่อนไข กรณีว่างงาน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564.แหล่งที่มา: <https://www.sso.go.th>

ม33เรารักกัน, “โครงการ ม33เรารักกัน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: www.ม33เรารักกัน.com

ราชกิจจานุเบกษา, “ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้
ลดหย่อนการออกเงินสมทบของนายจ้าง และผู้ประกันตน กรณีการระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ประกาศวันที่ 13 เมษายน 2563” [ออนไลน์], เข้าถึง
เมื่อ 31 มีนาคม 2564.
แหล่งที่มา:http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/084/T_0012.PDF

ราชกิจจานุเบกษา, “ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้
ลดหย่อนการออกเงินสมทบของนายจ้าง และผู้ประกันตน กรณีการระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ประกาศวันที่ 14 กันยายน 2563” [ออนไลน์], เข้าถึง
เมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/209/T_0013.PDF

ราชกิจจานุเบกษา, “กฎกระทรวง กำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม พ.ศ.2563”
[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา :
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/A/107/T_0009.PDF

มติชนออนไลน์, “บอร์ด สปส.ลดเงินสมทบผู้ประกันตนร้อยละ 2.5 มิ.ย.-ส.ค. ชง ครม.สัปดาห์หน้า”
[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:
https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_2723670

ราชกิจจานุเบกษา, “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดประเภทธุรกิจ ระยะเวลา และเงื่อนไขให้
ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสม หรือเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ในท้องที่ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจสาธารณสุขภัยหรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทาง
เศรษฐกิจ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564.แหล่งที่มา:
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/107/T_0013.PDF

ราชกิจจานุเบกษา, “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกำหนดประเภทธุรกิจ ระยะเวลา และเงื่อนไขให้
ลูกจ้างหรือนายจ้างหยุดหรือเลื่อนการส่งเงินสะสม หรือเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ในท้องที่ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจสาธารณสุขภัยหรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทาง

เศรษฐกิจ (ฉบับที่ 2)" [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/E/007/T_0001.PDF

กรมสรรพากร, “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ขยายกำหนดเวลาการยื่นรายการและชำระภาษี

ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ.

2562” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/mfvexpandpit2562.pdf

กรมสรรพากร, “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ขยายกำหนดเวลาการยื่นรายการและชำระภาษี

ให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมินประจำปีภาษี พ.ศ.

2562 (ฉบับที่ 2)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/kormor/newlaw/mfexpit2.pdf

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง, “ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 104/2563”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<http://www.fpo.go.th/main/News/Press-conference/13487.aspx>

รัฐบาลไทย, “โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และโครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 2”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/37475>

กรุงเทพธุรกิจ, “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐหมดสิทธิเข้าร่วมคนละครึ่งเฟส 3 และยิ่งใช้ยิ่งได้” [ออนไลน์],

เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/936726>

เทศบาลเมืองหนองปรือ, “ประกาศคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน เทศบาลเมืองหนองปรือ”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<http://nongpruecity.go.th/public/list/data/detail/id/8118/menu/276>

เทศบาลนครรังสิต, “ลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือ กรณีได้รับผลกระทบจาก COVID-19”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<http://rangsit.org/New/index.php/th/component/content/article/14-sample-data-articles/1801-01052563-1>

ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ, “"เยียวยาเกษตรกร" ตรวจสอบสถานะ "ธ.ก.ส." จ่ายเงินเยียวยาเพิ่มเติม

ให้อีก 2 กลุ่ม โอนเงินต่อเนื่องจนถึงสิ้นเดือนกรกฎาคม 2563 นี้” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11

พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.nabc.go.th/covid19/detail/66>

มติชนออนไลน์, “ลงทะเบียนที่นี่ ! www.เราไม่ทิ้งกัน.com รับเงินเยียวยาโควิด 5,000 บ.”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://www.matichon.co.th/politics/news_2098345

รัฐบาลไทย, “พม.เปิดให้ตรวจสอบสิทธิรับเงินเยียวยาในกลุ่มเปราะบาง 3.000 บาท” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564.

แหล่งที่มา:<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/33565>

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, “โครงการจ้างงานประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.nstda.or.th/mhesi-covid19/>

เราชนะ, “โครงการเราชนะ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: www.เราชนะ.com

รัฐบาล, “กรม. อนุมัติเพิ่ม 2,000 บาท โครงการ "เราชนะ" และ "ม33เรารักกัน" เห็นชอบ "คนละครึ่งเฟส 3" พร้อมเปิดตัวโครงการ “ยิ่งใช้ยิ่งได้” สนับสนุน E-Voucher 7,000 บาทต่อคน”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/41487>

การไฟฟ้านครหลวง, “ส่วนลดค่าไฟฟ้าตามนโยบายรัฐ ช่วง COVID-19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.mea.or.th/profile/110/3396>

การไฟฟ้านครหลวง, “ประกาศการไฟฟ้านครหลวงที่ 34/2563 เรื่อง การบรรเทาผลกระทบต่อผู้ใช้ไฟฟ้าจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

https://www.mea.or.th/upload/download/file_f521903cb61b76702954c10abe0dba2e.pdf

การไฟฟ้านครหลวง, “ประกาศการไฟฟ้านครหลวงที่ 38/2563 เรื่อง การบรรเทาผลกระทบต่อผู้ใช้ไฟฟ้าจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (เพิ่มเติม)”

[ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

https://www.mea.or.th/upload/download/file_592e23809e96eb453dee15f0f2e1df42.pdf

การไฟฟ้านครหลวง, “ประกาศการไฟฟ้านครหลวงที่ 43/2563 เรื่อง การบรรเทาผลกระทบต่อผู้ใช้ไฟฟ้าจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (เพิ่มเติม) สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

https://www.mea.or.th/upload/download/file_2a0eece96b426177b967d55546249e1f.pdf

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, “PEA ร่วมแถลงข่าวมาตรการช่วยเหลือผู้ใช้ไฟฟ้า ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.pea.co.th>

การประปานครหลวง, “กปน. มอบสิทธิใช้น้ำฟรี 10 คิว และลดค่าน้ำ 20 % ส่วนที่เกิน 10 คิว 3 เดือน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย เพิ่มมาตรการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจาก COVID-19 กว่า 3 พันล้าน ตามนโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

https://web.mwa.co.th/mobile/readmore_view.php?nid=58014

การประปานครหลวง, “กปน. ลดค่าน้ำ 10 % บ้านที่อยู่อาศัยและกิจการขนาดเล็ก (ไม่รวมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ) สำหรับยอดการใช้น้ำเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2564” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

https://web.mwa.co.th/ewt_news.php?nid=69368&filename=index

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.), “มาตรการในการช่วยเหลือประชาชนและผู้รับใบอนุญาตสืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของ กสทช. และสำนักงาน กสทช.” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.nbtc.go.th/News/Information/46735.aspx?lang=th-th>

PPTV online, “กสทช. เผย ยอดรับสิทธิอินเทอร์เน็ตฟรีวันแรก ทะลุ 3 ล้านเบอร์” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.pptvhd36.com>

ไทยรัฐออนไลน์, “ลดค่าน้ำ เพิ่มความแรงเน็ตบ้าน-มือถือ 3 เดือน หนุนคนทำงานที่บ้าน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2564.

แหล่งที่มา:<https://www.thairath.co.th/news/local/2011104>

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, “ประกาศ มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564.

แหล่งที่มา: <https://www.ops.go.th/main/index.php/news-service/announcement/1983-covid-19>

รัฐบาลไทย, “กระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงข้อเรียกร้องให้ลดค่าเทอม บรรเทาความเดือดร้อนผู้ปกครองในช่วงสถานการณ์ โควิด-19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/38702>

เราเที่ยวด้วยกัน, “ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 71/2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: www.เราเที่ยวด้วยกัน.com

เราเที่ยวด้วยกัน, “หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และความยินยอมสำหรับประชาชนที่เข้าร่วมโครงการเราเที่ยวด้วยกัน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: www.เราเที่ยวด้วยกัน.com

คนละครึ่ง, “ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 104/2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.คนละครึ่ง.com>

คนละครึ่ง, “ข้อมูลโครงการ” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: <https://www.คนละครึ่ง.com>

กองทุนการออมแห่งชาติ, “สมาชิก กอช. ที่ได้รับผลกระทบธุรกิจจากโควิด-19 ไม่ต้องกังวลสิทธิในการเป็นสมาชิก” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://www.nsf.or.th/>

รัฐบาลไทย, “กรม. อนุมัติเพิ่ม 2,000 บาท โครงการเราชนะและม33เรารักกันเห็นชอบคนละครึ่งเฟส 3 พร้อมเปิดตัวโครงการยิ่งใช้ยิ่งได้สนับสนุน E-Voucher 7,000 บาทต่อคน” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/41487>

ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ข่าว ธปท. ฉบับที่ 32/2563 เรื่อง มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ระยะที่ 2” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n3263.aspx>

ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ข่าว ธปท. ฉบับที่ 41/2563 เรื่อง ปรับเงื่อนไขคลินิกแก้หนี้เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด 19” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n4163.aspx>

ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ข่าว ธปท. ฉบับที่ 37/2563 เรื่อง ธปท. สรุปผลการดำเนินการครบ 3 เดือน ของมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยระยะที่ 1” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n3763.aspx>

ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ข่าว ธปท. ฉบับที่ 55/2563 เรื่อง มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยเพิ่มเติมด้วยวิธีการรวมหนี้ (debt consolidation)” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 6 เมษายน 2564. แหล่งที่มา:

<https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2020/Pages/n5563.aspx>

กรมสรรพากร, “ข้อมูลการจัดเก็บภาษีปี 2558-2563” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 24 พฤษภาคม 2564.

แหล่งที่มา:

http://webinter.rd.go.th/yala/fileadmin/user_upload/yala/vat/yon_5_year/2563/59_63.htm

กรมสรรพากร, “กราฟแสดงผลการจัดเก็บภาษีแยกตามประเภทภาษี” [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 24

พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา:

http://webinter.rd.go.th/yala/fileadmin/user_upload/yala/vat/yon_5_year/2563/163.png

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ภาษาต่างประเทศ

Singapore Statutes Online, “Work Injury Compensation Act 2019” [online] Accessed:

11 April 2021. Available from: <https://sso.agc.gov.sg/Act/WICA2019>

Singapore Statutes Online, “Central Provident Fund Act” [online] Accessed: 11 April

2021. Available <https://sso.agc.gov.sg/Act/CPFA1953>

Rikvin, “Personal Income Tax Rates For Singapore Tax Residents (YA 2021)” [online]

Accessed: 5 February 2021. Available from:

<https://www.rikvin.com/infographics/personal-income-tax-rates-for-singapore-residents/>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Deductions on Employment Expenses”

[online] Accessed: 13 April 2021. Available from:

<https://www.iras.gov.sg/irashome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/What-is-Taxable-What-is-Not/Employment-Income--Salary--Bonus--Director-s-Fees--Commission--etc--/>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Donations” [online] Accessed: 13 April 2021.

Available from: <https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Donations/#title4>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Deductions for Individuals (Reliefs, Expenses, Donations)” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from:

<https://www.iras.gov.sg/irashome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals--Reliefs--Expenses--Donations-/>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Parenthood Tax Rebate (PTR)” [online]

Accessed: 13 April 2021. Available from:

<https://www.iras.gov.sg/IRASHome/Individuals/Locals/Working-Out-Your-Taxes/Deductions-for-Individuals/Parenthood-Tax-Rebate--PTR-/>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Exemption for Employment Benefits for Accommodation, Food, Transport and Daily Necessities” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.iras.gov.sg/irashome/COVID-19-Support-Measures-and-Tax-Guidance/Tax-Guidance/For-Individuals/Exemption-for-Employment-Benefits-for-Accommodation--Food--Transport-and-Daily-Necessities/>

Inland Revenue Authority of Singapore, “Working Remotely from Singapore due to COVID-19” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.iras.gov.sg/irashome/COVID-19-Support-Measures-and-Tax-Guidance/Tax-Guidance/For-Individuals/Working-Remotely-from-Singapore-due-to-COVID-19/>

Singapore Government, “Solidarity Budget 2020: Additional cash payments to help families get through Circuit Breaker phase” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: <https://www.gov.sg/article/solidarity-budget-2020-additional-cash-payments-to-help-families-get-through-circuit-breaker-phase>

Singapore Government, “Workfare special payment” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: https://www.singaporebudget.gov.sg/budget_2020/budget-measures/care-and-support-package

Australian Government, “Type of employee” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.fairwork.gov.au/employee-entitlements/types-of-employees>

Australian Government, “Full-time employees” [online] Accessed: 13 April 2021. Available from: <https://www.fairwork.gov.au/employee-entitlements/types-of-employees/casual-part-time-and-full-time/full-time-employees>

Australian Government, “Fair Work Act 2009” [online] Accessed: 5 February 2021. Available from: <https://www.legislation.gov.au/Details/C2020C00318>

Super Guide, “Income tax: Australian tax brackets and rates (2020/21)” [online] Accessed: 5 February 2021. Available from: <https://www.superguide.com.au/how-super-works/income-tax-rates-brackets>

Exfin, “Current Australian Income Tax Rates - Resident and Non-Resident” [online] Accessed: 5 February 2021. Available from: <https://www.exfin.com/australian-tax-rates>

Australian Taxation Office, “Deductions you can claim” [online] Accessed: 19 April 2021. Available from: <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/>

Australian Taxation Office, “Early access to your super” [online] Accessed: 16 April 2021. Available from: <https://www.ato.gov.au/individuals/super/withdrawing-and-using-your-super/early-access-to-your-super/?anchor=Compassionategrounds#Compassionategrounds>

Australian Taxation Office, “Working from home during COVID-19” [online] Accessed: 16 April 2021. Available from: <https://www.ato.gov.au/General/COVID-19/Support-for-individuals-and-employees/Employees-working-from-home/>

Australian Taxation Office, “Gifts and donations” [online] Accessed: 16 April 2021. Available from: <https://www.ato.gov.au/Individuals/Income-and-deductions/Deductions-you-can-claim/Other-deductions/Gifts-and-donations/>

Parliamentary of Australia, “COVID-19 Economic response—social security measures part 2: \$750 lump sum payments” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/FlagPost/2020/March/Coronavirus_lump-sum_payments

UNSW, “Australia's unemployment benefits” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: <https://newsroom.unsw.edu.au/news/social-affairs/coronavirus-supplement-your-guide-australian-payments-will-go-extra-million>

NSW Government, “COVID-19 free preschool funding program for community and mobile preschools - 2021 program guidelines” [online] Accessed: 11 May 2021. Available from: <https://education.nsw.gov.au/early-childhood-education/operating-an-early-childhood-education-service/grants-and-funded-programs/covid-19#Service1>